

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๔-๖ ปี
ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘

โรงเรียนชุมชนพิบูลสงคราม

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๓
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

ด้วยมติที่ประชุมคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วาระพิเศษ เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๗ มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาดำเนินการจัดทำหลักสูตรใหม่ให้เหมาะสมกับพัฒนาการและความสามารถของผู้เรียนแต่ละช่วงวัยครอบคลุมความรู้ และทักษะที่สอดคล้องกับยุคปัจจุบันและให้มีการประกาศใช้ในปีการศึกษา ๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๘ โรงเรียนชุมชนพิบูลสงคราม สมครใจพร้อมใช้จึงได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช ๒๕๖๘ ซึ่งจะเริ่มใช้ในปีการศึกษา ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๔ - ๖ ปี ฉบับนี้จัดขึ้นสำหรับผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ อบรมเลี้ยงดูในสถานศึกษา ได้มีความรู้ความเข้าใจในพัฒนาเด็กสามารถนำปรัชญาการศึกษาปฐมวัยและหลักการของหลักสูตรลงสู่การปฏิบัติบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ต้องการให้เด็กอายุ ๔ - ๖ ปี ได้พัฒนาทุกด้านอย่างสมดุลด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์จิตใจและสังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย ด้านสติปัญญา

เด็กอายุ ๔ - ๖ ปี เป็นวัยที่ร่างกายและสมองของเด็กกำลังเจริญเติบโต เด็กต้องการความรัก ความเอาใจใส่ ดูแลอย่างใกล้ชิด เด็กวัยนี้มีโอกาสเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้สำรวจ เล่นทดลอง ค้นพบด้วยตนเอง ได้มีโอกาสคิดแก้ปัญหา เลือก ตัดสินใจ ใช้ภาษาสื่อความหมาย คิดริเริ่มสร้างสรรค์ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ผู้ที่รับผิดชอบจึงมีหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ ให้เด็กได้พัฒนาตามศักยภาพ ส่งเสริมให้เด็กสังเกต สำรวจ สร้างสรรค์และยิ่งเด็กมีความกระตือรือร้น ยิ่งทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ผู้รับผิดชอบจึงต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ความรักความเข้าใจ ความเอาใจใส่เด็กวัยนี้เป็นพิเศษ เพราะจะเป็นพื้นฐานที่ช่วยเตรียมพร้อมให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียนและชีวิตของเด็กต่อไป การนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาแต่ละแห่ง จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเด็กและถือเป็นหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจในหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช ๒๕๖๘ และนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การนำไปใช้ต่อไป

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
ประกาศโรงเรียนชุมชนพิบูลสงคราม	ค
ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนชุมชนพิบูลสงคราม	๑
วิสัยทัศน์โรงเรียนชุมชนพิบูลสงคราม	๑
พันธกิจ	๑
เป้าหมาย	๒
จุดหมาย	๒
ความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย	๒
ความสามารถของผู้เรียนเมื่อจบชั้นปี	๓
การจัดเวลาเรียน	๑๐
สาระการเรียนรู้	๑๑
การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี	๒๐
การจัดประสบการณ์	๕๙
การจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้	๗๔
การประเมินความสามารถของผู้เรียน	๘๖
การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย	๘๖
การเชื่อมต่อของการศึกษา	๙๔
ภาคผนวก ก	๙๘

ประกาศโรงเรียนชุมชนพิบูลสงคราม
เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘
ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วาระพิเศษ เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๗ มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาดำเนินการจัดทำหลักสูตรใหม่ให้เหมาะสมกับพัฒนาการและความสามารถของผู้เรียนแต่ละช่วงวัยครอบคลุมความรู้และทักษะที่สอดคล้องกับยุคปัจจุบันและให้มีการประกาศใช้ในปีการศึกษา ๒๕๖๘ แทนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ ในปีการศึกษา ๒๕๖๘ เป็นต้นไป เพื่อให้สถานศึกษานำหลักสูตรไปใช้โดยปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น

โรงเรียนชุมชนพิบูลสงคราม ได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนนำร่องพร้อมใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๔ - ๖ ปี จึงได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โรงเรียนชุมชนพิบูลสงครามพุทธศักราช ๒๕๖๘ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช ๒๕๖๘ เพื่อส่งเสริมให้เด็กบรรลุมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช ๒๕๖๘ กำหนด โดยคำนึงถึงวิสัยทัศน์จุดเน้นภูมิปัญญาท้องถิ่นสภาพบริบท และความต้องการของชุมชน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจสอดคล้องกับธรรมชาติและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

ทั้งนี้หลักสูตรดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนชุมชนพิบูลสงคราม ในคราวประชุมครั้งที่...../๒๕๖๘ เมื่อวันที่..... เดือน.....พ.ศ. ๒๕๖๘ จึงประกาศให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโรงเรียนชุมชนพิบูลสงคราม พุทธศักราช ๒๕๖๘ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๘ เป็นต้นไป
ประกาศ ณ วันที่..... เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ลงชื่อ.....
(นายสมพร เพชรชูช่วย)

ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ลงชื่อ.....
(นางพรรัตน์ ทิพย์กองลาค)

ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนพิบูลสงคราม

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘

โรงเรียนชุมชนพิบูลสงคราม

๑.ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนชุมชนพิบูลสงคราม

โรงเรียนชุมชนพิบูลสงคราม จัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อพัฒนาเด็กอายุ ๔ - ๖ ปีบริบูรณ์ บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ผ่านการเล่น การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีและการลงมือปฏิบัติจริง โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง ๕ ภายใต้อารมณ์และวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการและความสามารถอย่างเป็นองค์รวม เติบโตตามศักยภาพ มีวินัย มีทักษะในการดำรงชีวิตประจำวันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และเป็นแบบอย่างที่ดีกับเด็กเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

๒.วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย

วิสัยทัศน์โรงเรียนชุมชนพิบูลสงคราม

ภายในปีการศึกษา ๒๕๗๐ โรงเรียนชุมชนพิบูลสงคราม หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๔ - ๖ ปี มุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้มีพัฒนาการและความสามารถด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย และด้านสติปัญญา อย่างมีคุณภาพสมวัยและเติบโตตามศักยภาพ เด็กเรียนรู้อย่างมีความสุขและเหมาะสมกับวัย มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีจิตสำนึกต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นคนดีมีวินัย และรักความเป็นไทย โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว และชุมชน เพื่อให้เด็กเติบโตขึ้นอย่างมั่นคง เป็นผู้ที่มีคุณธรรม มีวินัย และพร้อมเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่มีคุณค่า

พันธกิจ

๑. พัฒนาเด็กปฐมวัยทุกคนให้มีพัฒนาการด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทยและด้านสติปัญญา สมวัยและเติบโตตามศักยภาพมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น สนใจใฝ่รู้ มีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะชีวิตและเรียนรู้อย่างมีความสุข
๒. พัฒนาครูผู้สอนและบุคลากรให้สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในลักษณะการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและความสามารถเด็กให้เติบโตตามศักยภาพ
๓. จัดสภาพแวดล้อม นำสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ มาพัฒนาเด็กปฐมวัย
๔. น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้เสริมสร้างพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก
๕. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เป้าหมาย

๑. เด็กปฐมวัยทุกคนมีพัฒนาการและความสามารถด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทยและด้านสติปัญญา สมวัยและเต็มศักยภาพ มีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น สนใจใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างมีความสุข
๒. ครูทุกคนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุกผ่านการเล่นและการลงมือปฏิบัติที่หลากหลายสอดคล้องกับพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างรอบด้านและเต็มศักยภาพ
๓. สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
๔. ครูทุกคนน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้เสริมสร้างพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก
๕. สถานศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่องไปในทิศทางเดียวกับสถานศึกษา

๓. จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการ และความสามารถสมวัย เต็มตามศักยภาพ และมีความพร้อมในการเรียนรู้ จึงกำหนดจุดหมาย ดังนี้

๑. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขภาวะทางกายที่ดี
๒. สุขภาพจิตดีและมีความสุข มีสุนทรียภาพ มีสัมพันธภาพที่ดีมีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม
๓. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัยในตนเอง รักความเป็นไทย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
๔. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

๔. ความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๔ - ๖ ปี กำหนดพัฒนาการและความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

๔.๑ ด้านสุขภาวะทางกาย เด็กมีร่างกายเจริญเติบโต แข็งแรง ปลอดภัย มีสุขอนามัยและสุขนิสัยที่ดี รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

๔.๒ ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม เด็กรับรู้ เข้าใจ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม มีการกำกับตนเอง มีสัมพันธภาพที่ดีและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รับผิดชอบต่อการตัดสินใจของตนเอง มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว มีทักษะชีวิตช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

๔.๓ ด้านความเป็นพลเมือง และความเป็นไทย เด็กมีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีมีมารยาทไทย ปฏิบัติตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย รักและภูมิใจในความเป็นไทย ปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีวินัย และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๔.๔ ด้านสติปัญญา

- ๑) ภาษาและการรู้หนังสือ เด็กฟังและสนทนาโต้ตอบ และเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจ อ่านภาพและสัญลักษณ์ มีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร และการเขียนเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน
- ๒) การคิดรวบยอดและการคิดคำนวณ เด็กมีทักษะพื้นฐานที่นำไปสู่การคิดรวบยอด การคิดคำนวณการเรียงลำดับ การแสดงแบบรูปของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน การรู้ค่าของจำนวน การใช้จำนวนและตัวเลขในชีวิตประจำวัน และการรับรู้มิติสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน
- ๓) การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ เด็กมีทักษะแก้ปัญหาโดยระบุปัญหา สร้างทางเลือก เลือกวิธีการและลงมือแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น
- ๔) การแสวงหาความรู้ เด็กกระตือรือร้นในการเรียนรู้และร่วมกิจกรรม และค้นหาคำตอบ เกี่ยวกับปัญหาหรือข้อสงสัย โดยใช้การสืบเสาะหาความรู้
- ๕) จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เด็กใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ในการทำงานศิลปะและการเคลื่อนไหว

๕. ความสามารถผู้เรียนเมื่อจบชั้นปี

ความสามารถผู้เรียนเมื่อจบชั้นปีเป็นพฤติกรรมที่คาดหวังให้เกิดกับเด็ก บนพื้นฐานพัฒนาการตามวัย และความสามารถในแต่ละระดับอายุ ให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดสาระ การเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการและความสามารถ เพื่อตรวจสอบคุณภาพเด็ก ในแต่ละชั้นปีโดยมีรายละเอียด ดังนี้

องค์ประกอบ ความสามารถของผู้เรียน	อนุบาลปีที่ ๒ (อายุ ๔ – ๕ ปี)	อนุบาลปีที่ ๓ (อายุ ๕ – ๖ ปี)
๑.ด้านสุขภาวะทางกาย เด็กมีร่างกายเจริญเติบโต แข็งแรง มีสุขอนามัยและสุขนิสัยที่ดี รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน		
๑.๑ มีสุขอนามัยและสุขนิสัยที่ดี	๑.๑.๑ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ดื่มน้ำสะอาด แปรงฟัน ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วม นอนพักผ่อนและออกกำลังกายเป็นเวลา	๑.๑.๑ รับประทานอาหารหลากหลายที่มีประโยชน์ ดื่มน้ำสะอาด แปรงฟัน ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม นอนพักผ่อน และออกกำลังกายเป็นเวลา
๑.๒ รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น	๑.๒.๑ เล่น ทำกิจกรรมและใช้สิ่งของ เครื่องใช้อย่างปลอดภัย และไม่ไปกับคนแปลกหน้า	๑.๒.๑ เล่น ทำกิจกรรมใช้สิ่งของ เครื่องใช้ปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย ระมัดระวังความปลอดภัยจากบุคคล และสิ่งแวดล้อมและไม่ไปกับคนแปลกหน้า

องค์ประกอบ ความสามารถของผู้เรียน	อนุบาลปีที่ ๒ (อายุ ๔ – ๕ ปี)	อนุบาลปีที่ ๓ (อายุ ๕ – ๖ ปี)
๑.๓ เคลื่อนไหวร่างกายอย่าง คล่องแคล่วประสานสัมพันธ์กัน	๑.๓.๑ กระโดดขาเดียวไปข้างหน้า อย่างต่อเนื่อง วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวาง และรับลูกบอลโดยใช้มือทั้งสองข้าง	๑.๓.๑ ก้าวกระโดดไปข้างหน้าได้ อย่างต่อเนื่องโดยไม่เสียการทรงตัว วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางคล่องแคล่ว และรับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้น
๑.๔ ใช้มือ - ตา ประสานสัมพันธ์ กัน	๑.๔.๑ ใช้กรรไกรตัดกระดาษตาม แนวเส้นตรงได้และเขียนรูปสี่เหลี่ยม ตามแบบมีมุมชัดเจน	๑.๔.๑ ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนว เส้นโค้งได้และเขียนรูปสามเหลี่ยม ตามแบบมีมุมชัดเจน
๒. ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม เด็กรับรู้ เข้าใจ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น แสดงออกทางอารมณ์และ ความรู้สึกอย่างเหมาะสม มีการกำกับตนเอง มีสัมพันธภาพที่ดีและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รับผิดชอบต่อการตัดสินใจ ของตนเอง มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว มีทักษะชีวิต ช่วยเหลือตนเอง ในการ ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันและยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล		
๒.๑ แสดงออกทางอารมณ์และ ความรู้สึกในสถานการณ์ต่าง ๆ	๒.๑.๑ แสดงอารมณ์ ความรู้สึก ท่าทาง และบอกอารมณ์และ ความรู้สึกของตนเองตาม สถานการณ์	๒.๑.๑ แสดงอารมณ์ ความรู้สึก ท่าทางหรือวาจา และควบคุม อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและ ผู้อื่นตามสถานการณ์
๒.๒ กำกับตนเองในการทำ กิจกรรม	๒.๒.๑ วางแผนการปฏิบัติกิจกรรม และทำสิ่งต่างๆจนสำเร็จ	๒.๒.๑ ตั้งเป้าหมาย วางแผนและ มุ่งมั่นทำสิ่งต่าง ๆ จนสำเร็จ
๒.๓ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	๒.๓.๑ เล่นและทำงานร่วมกับเพื่อน เป็นกลุ่ม ยิ้ม ทักทายหรือพูดคุยกับ บุคคลที่คุ้นเคย	๒.๓.๑ เล่นและทำงานแบบร่วมมือกับ ผู้อื่นอย่างมีเป้าหมายแก้ปัญหาเอง อย่างประนีประนอม ยิ้ม ทักทายและ พูดคุยกับบุคคลที่คุ้นเคยและผู้ใหญ่
๒.๔ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	๒.๔.๑ แสดงสีหน้าและท่าทางแสดง ความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข และ ช่วยเหลือปลอบโยนเมื่อผู้อื่นได้รับ บาดเจ็บ	๒.๔.๑ ใช้คำพูดหรือการกระทำแสดง ความยินดี เมื่อผู้อื่นมีความสุข เห็นใจ เมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจ และ ช่วยเหลือปลอบโยนเมื่อผู้อื่นได้รับ บาดเจ็บ

องค์ประกอบ ความสามารถของผู้เรียน	อนุบาลปีที่ ๒ (อายุ ๔ – ๕ ปี)	อนุบาลปีที่ ๓ (อายุ ๕ – ๖ ปี)
๒.๕ ยอมรับและรับผิดชอบในการตัดสินใจของตนเองและกลุ่ม	๒.๕.๑ ยอมรับและรับผิดชอบในการตัดสินใจของตนเอง	๒.๕.๑ ยอมรับและรับผิดชอบในการตัดสินใจของตนเองและกลุ่ม
๒.๖ มีสุนทรียภาพทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว	๒.๖.๑ ชื่นชม มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ เสียงเพลง ดนตรี แสดงท่าทางและการเคลื่อนไหว	๒.๖.๑ ชื่นชม มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ เสียงเพลง ดนตรี แสดงท่าทางและการเคลื่อนไหว
๒.๗ ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	๒.๗.๑ แต่งตัว ใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม และรับประทานอาหารด้วยตนเอง	๒.๗.๑ แต่งตัวได้คล่องแคล่ว รับประทานอาหารด้วยตนเอง ใช้และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม
๒.๘ ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม	๒.๘.๑ เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตนเอง และปฏิบัติตนอย่างสุภาพกับผู้อื่นที่แตกต่างไปจากตน	๒.๘.๑ เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตนเอง ยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของผู้อื่น
๓. ด้านความเป็นพลเมือง และความเป็นไทย เด็กมีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีมีมารยาทไทย ปฏิบัติตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย รักและภูมิใจในความเป็นไทย ปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีวินัย และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข		
๓.๑ มีคุณธรรมจริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม	๓.๑.๑ ขออนุญาตหรือรอคอย เมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่น แสดงความรักเพื่อน มีเมตตาสัตว์ เลี้ยง และแบ่งปันผู้อื่น	๓.๑.๑ ขออนุญาตและรอคอย เมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่น แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตา สัตว์เลี้ยง ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่น
๓.๒ มีมารยาทไทยและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย	๓.๒.๑ ไหว้ กล่าวคำขอบคุณ ขอโทษ ร่วมกิจกรรมตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย	๓.๒.๑ ไหว้ กล่าวคำขอบคุณ ขอโทษ ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ตามกาลเทศะและร่วมกิจกรรมตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย

องค์ประกอบ ความสามารถของผู้เรียน	อนุบาลปีที่ ๒ (อายุ ๔ – ๕ ปี)	อนุบาลปีที่ ๓ (อายุ ๕ – ๖ ปี)
๓.๓ รักและภูมิใจในความเป็นไทย	๓.๓.๑ ยืนตรงและร่วมร้องเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญ พระบารมี สนใจร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์	๓.๓.๑ ยืนตรงและร้องเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมีร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์
๓.๔ ประหยัดและพอเพียง	๓.๔.๑ ใช้สิ่งของ เครื่องใช้อย่างประหยัด และดูแลรักษาสิ่งของ เครื่องใช้ของตนเอง	๓.๔.๑ ใช้น้ำ ไฟ และสิ่งของเครื่องใช้ อย่างประหยัดพอเพียงและนำกลับมาใช้ซ้ำ
๓.๕ ดูแลรักษาธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	๓.๕.๑ มีส่วนร่วมดูแลรักษาธรรมชาติ ต้นไม้ สัตว์เลี้ยง และ สิ่งแวดล้อม คัดแยกขยะและทิ้งขยะ ถูกที่	๓.๕.๑ ดูแลรักษาธรรมชาติ ต้นไม้ สัตว์เลี้ยง สาธารณสมบัติที่อยู่รอบตัว และสิ่งแวดล้อม นำวัสดุหรือ สิ่งของเครื่องใช้ที่ชำรุดแล้ว มาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้ว นำกลับมาใช้ ใหม่คัดแยกขยะและทิ้งขยะถูกที่
๓.๖ มีวินัยในตนเองและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	๓.๖.๑ เก็บบของเล่นของใช้เข้าที่เข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตาม มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้งและ ประนีประนอม	๓.๖.๑ เก็บบของเล่นของใช้เข้าที่ เข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตาม มีส่วนร่วมสร้างและ ปฏิบัติตามข้อตกลง เลือกรับวิธีการ แก้ปัญหาและประนีประนอมในการ แก้ไขปัญหา
๔. ด้านสติปัญญา		
๔.๑ ภาษาและการรู้หนังสือ เด็กฟังและสนทนาโต้ตอบ และเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจ อ่านภาพ และสัญลักษณ์ มีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร และการเขียนเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน		
๔.๑. ฟังและสนทนาโต้ตอบกับผู้อื่น	๔.๑.๑ ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และสนทนาโต้ตอบ สอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง	๔.๑.๑ ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงกับ เรื่องที่ฟัง แสดงความคิดเห็นและ ความรู้สึกด้วยประโยคสั้น
๔.๒ เล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ	๔.๒.๑ เล่าเรื่องราวเป็น ประโยคอย่างต่อเนื่อง จาก การฟังนิทาน หรือเหตุการณ์ ในชีวิตประจำวัน	๔.๒.๑ เล่าเรื่องราวอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับและตอบคำถามจากการฟัง นิทาน เรื่องราว หรือจากเหตุการณ์ใน ชีวิตประจำวัน

องค์ประกอบ ความสามารถของผู้เรียน	อนุบาลปีที่ ๒ (อายุ ๔ – ๕ ปี)	อนุบาลปีที่ ๓ (อายุ ๕ – ๖ ปี)
๔.๓ อ่านภาพและสัญลักษณ์	๔.๓.๑ ชี้ชื่อเรื่องของหนังสือที่มีภาพประกอบ อ่านภาพสัญลักษณ์ คำ พร้อมชี้หรือกวาดตามองข้อความตามบรรทัด อ่านภาพและพูดข้อความด้วยภาษาของตน	๔.๓.๑ ชี้หน้าปกและชื่อเรื่องของหนังสือที่มีภาพประกอบ พลิกหน้าหนังสือจากหน้าแรกไปหน้าหลังและอ่านภาพ สัญลักษณ์ คำโดยชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความ
๔.๔ มีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร	๔.๔.๑ รู้จักตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำที่มีความหมายกับเด็กและชี้คำหรือข้อความที่มีความหมายในชีวิตประจำวันหรือที่เห็นบ่อย ๆ	๔.๔.๑ รู้จักคำและออกเสียงคำที่คุ้นเคย ชี้คำหรือข้อความที่เห็นบ่อย ๆ ชี้ตัวอักษรตัวแรกและอักษรตัวสุดท้ายของคำที่คุ้นเคย
๔.๕ เขียนสื่อความหมายอิสระในชีวิตประจำวัน	๔.๕.๑ เขียนตัวอักษรที่รู้จักเพื่อสื่อความหมาย คัดลอกหรือเขียนตัวอักษรด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง มีทิศทางการเขียนจากซ้ายไปขวา	๔.๕.๑ เขียนชื่อของตนเอง คำที่มีความหมายกับตัวเด็กตามแบบหรือด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง มีทิศทางการเขียนจากซ้ายไปขวาและบนลงล่าง เพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน
๔. ด้านสติปัญญา (ต่อ) ๔.๒ การคิดรวบยอดและการคิดคำนวณ เด็กมีทักษะพื้นฐานที่นำไปสู่การคิดรวบยอด การคิดคำนวณ การเรียงลำดับการแสดงแบบรูปของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน การรู้ค่าของจำนวน การใช้จำนวนและตัวเลขในชีวิตประจำวัน และการรับรู้มิติสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน		
๔.๖ จับคู่ เปรียบเทียบ จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน	๔.๖.๑ บอกลักษณะและส่วนประกอบของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัสจับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่างๆ จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเอง	๔.๖.๑ บอกลักษณะส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส จับคู่ เปรียบเทียบ คัดแยก จัดกลุ่ม และจำแนกสิ่งต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนดให้หรือกำหนดขึ้นเอง
๔.๗ เรียงลำดับและแสดงแบบรูปของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน	๔.๗.๑ เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๔ ลำดับ และต่อแบบรูปของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน	๔.๗.๑ เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๕ ลำดับ และสร้างแบบรูปของสิ่งต่าง ๆ ตามความคิดของตนเอง

องค์ประกอบ ความสามารถของผู้เรียน	อนุบาลปีที่ ๒ (อายุ ๔ – ๕ ปี)	อนุบาลปีที่ ๓ (อายุ ๕ – ๖ ปี)
๔.๘ รู้ค่าของจำนวนและใช้ จำนวนและตัวเลขใน ชีวิตประจำวัน	๔.๘.๑ นับปากเปล่า ๑ ถึง ๒๐ ตามลำดับ บอกและแสดงจำนวน ของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันตั้งแต่ ๑ - ๕	๔.๘.๑ นับปากเปล่า ๑ ถึง ๓๐ ตามลำดับ บอกและแสดงจำนวน ของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันตั้งแต่ ๑ - ๑๐
๔.๙ รับรู้มิติสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน	๔.๙.๑ บอกและแสดง ตำแหน่ง ของสิ่งต่าง ๆ ด้วยคำพูด ท่าทาง การวาดภาพและสัญลักษณ์	๔.๙.๑ บอกหรือแสดงตำแหน่งทิศทาง และระยะทางของสิ่งต่าง ๆ เมื่อ สังเกตจากมุมมองที่ต่างกันและสร้าง แผนที่หรือแบบจำลองของสถานที่
๔. ด้านสติปัญญา (ต่อ) ๔.๓ การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ เด็กมีทักษะแก้ปัญหาโดยระบุปัญหา สร้างทางเลือก เลือกวิธีการ และลงมือแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น		
๔.๑๐ แก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน	๔.๑๐.๑ ระบุปัญหาและแก้ปัญหา โดยลองผิดลองถูก	๔.๑๐.๑ ระบุปัญหา สร้างทางเลือก เลือกวิธีการ และลงมือแก้ปัญหา
๔.๑๑ ใช้เหตุผลในการ ตัดสินใจ	๔.๑๑.๑ ตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และ เริ่มเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น	๔.๑๑.๑ ตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น
๔. ด้านสติปัญญา (ต่อ) ๔.๔ การแสวงหาความรู้ เด็กกระตือรือร้นในการเรียนรู้และร่วมกิจกรรม และค้นหาคำตอบเกี่ยวกับปัญหา หรือข้อสงสัยโดยใช้การสืบเสาะหาความรู้		
๔.๑๒ กระตือรือร้นในการเรียนรู้	๔.๑๒.๑ สนใจ กระตือรือร้น ในการเข้าร่วมกิจกรรม และ มีส่วนร่วมในการค้นหาคำตอบ เกี่ยวกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและ โลกรอบตัว	๔.๑๒.๑ สนใจ กระตือรือร้นในการ เข้าร่วมกิจกรรม มีส่วนร่วมและค้นหา คำตอบด้วยตนเองเกี่ยวกับธรรมชาติ สถานที่ สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี และ โลกรอบตัว
๔.๑๓ ค้นหาคำตอบ เกี่ยวกับปัญหาหรือข้อสงสัยโดย ใช้การสืบเสาะหาความรู้	๔.๑๓.๑ ค้นหาคำตอบของ ปัญหาและข้อสงสัยโดยการ สังเกต สำรวจ ตั้งคำถาม และนำเสนอสิ่งที่ค้นพบ	๔.๑๓.๑ ค้นหาคำตอบของปัญหาและ ข้อสงสัย โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย โดยการสังเกต สำรวจ ตั้งคำถาม วางแผน เก็บข้อมูล และนำเสนอสิ่งที่ ค้นพบ

องค์ประกอบ ความสามารถของผู้เรียน	อนุบาลปีที่ ๒ (อายุ ๔ – ๕ ปี)	อนุบาลปีที่ ๓ (อายุ ๕ – ๖ ปี)
๔. ด้านสติปัญญา (ต่อ) ๔.๕ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เด็กใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานศิลปะและการเคลื่อนไหว		
๔.๑๔ ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	๔.๑๔.๑ สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง โดยมีการดัดแปลงและแปลกใหม่จากเดิมหรือมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น	๔.๑๔.๑ สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง โดยมีการดัดแปลงแปลกใหม่จากเดิมและมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น
๔.๑๕ แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์	๔.๑๕.๑ เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายหรือแปลกใหม่	๔.๑๕.๑ เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายและแปลกใหม่

๖. การจัดเวลาเรียน

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ สำหรับเด็กอายุ ๔ - ๖ ปี กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ๑ - ๓ ปีการศึกษาโดยประมาณ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอายุของเด็กที่เริ่มเข้าสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เวลาเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยจะขึ้นอยู่กับสถานศึกษาแต่ละแห่ง โดยมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วันต่อ ๑ ปีการศึกษา ในแต่ละวันจะใช้เวลาไม่น้อยกว่า ๕ ชั่วโมง โดยสามารถปรับให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ โรงเรียนชุมชนพิบูลสงคราม

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘		
ช่วงอายุ	อายุ ๔ - ๖ ปี	
สาระการเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
	- ด้านสุขภาวะทางกาย - ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม - ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย - ด้านสติปัญญา • ภาษาและการรู้หนังสือ • การคิดรวบยอดและการคิดคำนวณ • การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ • การแสวงหาความรู้ • จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	- เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก - ธรรมชาติรอบตัว - สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก
ระยะเวลาเรียน	จัดการศึกษา ๒ ภาคเรียน : ๑ ปีการศึกษา ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ อายุระหว่าง ๔ - ๕ ปี ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ อายุระหว่าง ๕ - ๖ ปี ไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วัน : ๑ ปี ใช้เวลา ๕ - ๖ ชั่วโมง : ๑ วัน ๒๕ - ๓๐ ชั่วโมง/สัปดาห์	

๗. สารการเรียนรู้รายปี

สารการเรียนรู้ เป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมความสามารถผู้เรียนทุกด้านให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนด ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้

๗.๑ ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์สำคัญอธิบายถึงสิ่งที่เด็กทำ วิธีที่เด็กรับรู้ และประสบการณ์ที่สำคัญต่อการพัฒนาความสามารถของเด็กตามหลักสูตร ประสบการณ์สำคัญจึงเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนในการวางแผนการจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองในสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้เชิงรุก และได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและความสามารถครอบคลุมทุกด้าน ดังนี้

๗.๑.๑) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมด้านสุขภาวะทางกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสดูแลรักษาสุขอนามัยและมีสุขนิสัยที่ดี รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว และใช้มือ - ตาประสานสัมพันธ์กันในการทำกิจกรรมประจำวันหรือกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

สุขภาวะทางกาย	ประสบการณ์สำคัญ
๑) มีสุขอนามัยและสุขนิสัยที่ดี	(๑) การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขอนิสัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน ในการรับประทานอาหาร การดื่มน้ำสะอาด การล้างมือ การแปรงฟัน การนอนพักผ่อน การเล่น การออกกำลังกาย
๒) รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น	(๑) การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน (๒) การฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์ เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความปลอดภัย (๓) การเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย (๔) การเล่นโซ่เชียวอย่างปลอดภัย (๕) การเล่นบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่างๆ การปฏิบัติตนขณะเดินทาง
๓) เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์กัน	(๑) การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (๒) การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ (๓) การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์ (๔) การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการขว้าง การจับ การโยน การเตะ (๕) การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ (๖) การเคลื่อนไหวโดยควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่ (๗) การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง

สุขภาวะทางกาย	ประสบการณ์สำคัญ
๔) ใช้มือ - ตา ประสานสัมพันธ์กัน	(๑) การเล่นเครื่องเล่นสัมผัสและการสร้างจากแท่งไม้ บล็อก (๒) การเขียนภาพและการเล่นกับสี (๓) การปั้น (๔) การประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ด้วยเศษวัสดุ (๕) การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ

๗.๑.๒) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกในสถานการณ์ต่าง ๆ รับรู้ เข้าใจ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีการกำกับตนเองในการทำกิจกรรม รับผิดชอบต่อการตัดสินใจของตนเอง มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีสุนทรียภาพและความสุขในการแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนี้

อารมณ์ จิตใจ และสังคม	ประสบการณ์สำคัญ
๑) แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกในสถานการณ์ต่าง ๆ	(๑) การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น (๒) การเล่นบทบาทสมมติ (๓) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี (๔) การร้องเพลง (๕) การทำงานศิลปะ
๒) กำกับตนเองในการทำกิจกรรม	(๑) การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามความสามารถของตนเอง (๒) การวางแผนปฏิบัติกิจกรรมและทำสิ่งต่าง ๆ จนสำเร็จ (๓) การทำตามกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ
๓) มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	(๑) การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน
๔) มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	(๑) การใช้คำหรือการกระทำแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุขเห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจ และช่วยเหลือปกป้องเมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ
๕) ยอมรับและรับผิดชอบต่อความคิดเห็นของตนเองและกลุ่ม	(๑) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (๒) การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น (๓) การทำศิลปะแบบร่วมมือ
๖) มีสุนทรียภาพทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว	(๑) การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี (๒) การเล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ

อารมณ์ จิตใจ และสังคม	ประสบการณ์สำคัญ
	(๓) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี (๔) การเล่นบทบาทสมมติ (๕) การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ (๖) การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม
๗) ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	(๑) การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำ
๘) ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม	(๑) การเล่นอิสระ (๒) การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ (๓) การเล่นตามมุมประสบการณ์ (๔) การเล่นนอกห้องเรียน

๗.๑.๓) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย เป็นการสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทวัฒนธรรมไทย การไหว้ การขอบคุณ การขอโทษ ได้แสดงออกถึงความเคารพต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รักและภูมิใจในความเป็นไทย มีคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประหยัดและพอเพียง การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

ความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย	ประสบการณ์สำคัญ
๑) มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม	(๑) การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ (๒) การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม (ชื่อสัตย์สุจริต มีความเมตตากรุณา มีน้ำใจ และช่วยเหลือแบ่งปัน) (๓) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงจริยธรรม (๔) การแสดงความรักเพื่อน มีเมตตาสัตว์เลี้ยง (๕) การช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่น
๒) มีมารยาทไทย และปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย	(๑) การเล่นบทบาทสมมติการปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย (๒) การเล่นบทบาทสมมติการปฏิบัติตนตามมารยาทไทย การไหว้ การขอบคุณ การกล่าวขอโทษ แสดงกิริยาสุภาพอื่น ๆ (๓) การศึกษานอกสถานที่ (๔) การประกอบอาหารไทย

ความเป็นพลเมืองและ ความเป็นไทย	ประสบการณ์สำคัญ
	(๕) การละเล่นพื้นบ้านของไทย เพลงท้องถิ่น เพลงพื้นบ้าน ของเล่นพื้นบ้าน (๖) การแต่งกายด้วยผ้าไทย ผ้าพื้นเมือง (๗) การปฏิบัติตน/ร่วมกิจกรรมตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและประเพณีไทย
๓) รักและภูมิใจในความเป็นไทย	(๑) การใช้ภาษาไทย (๒) การร้องเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี (๓) การร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
๔) ประหยัดและพอเพียง	(๑) การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า (๒) การปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๕) ดูแลรักษาธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	(๑) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน (๒) การนำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้ว นำกลับมาใช้ใหม่ (๓) การปลูกและดูแลต้นไม้ (๔) การเลี้ยงสัตว์ (๕) การสนทนาข่าวและเหตุการณ์เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในชีวิตประจำวัน
๖) มีวินัยในตนเอง และ ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	(๑) การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา (๒) การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาคำขัดแย้ง (๓) การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น มีวินัย มีส่วนร่วม และบทบาทสมาชิกที่ดี

๗.๑.๔) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้และเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคลและสื่อต่างๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาการใช้ภาษาสื่อสารและการรู้หนังสือ การคิดรวบยอด การคิดคำนวณ การแสวงหาความรู้ การคิดแก้ปัญหาและการตัดสินใจ และจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในระดับที่สูงขึ้น ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคล และสื่อต่าง ๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพื้นฐานการเรียนรู้ต่อไป

สติปัญญา	ประสบการณ์สำคัญ
๑) ภาษาและการรู้หนังสือ	(๑) การฟังเสียงต่างๆ ในสิ่งแวดล้อม (๒) การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรองหรือเรื่องราวต่างๆ (๓) การพูดแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการในการเล่น และการกระทำต่างๆ (๔) การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ หรือเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง (๕) การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ (๖) การอ่านหลากหลายวิธี : อ่านหนังสือภาพ อ่านหนังสือนิทาน อ่านป้ายและสัญลักษณ์ อ่านงานเขียนของตนเอง อ่านอย่างอิสระตามลำพัง อ่านร่วมกัน อ่านโดยมีผู้ชี้แนะ (๗) การเขียนในรูปแบบต่างๆ : การเขียนภาพ การเขียนขีดเขียน การเขียนคล้ายตัวอักษร การเขียนสะกดคำที่คิดค้นขึ้นเอง การเขียนคำที่มีความหมายกับตัวเอง/คำคุ้นเคย การเขียนร่วมกันตามโอกาส การเขียนอิสระ (๘) การเล่นเกมทางภาษา
๒) การคิดรวบยอดและการคิดคำนวณ	การจับคู่ เปรียบเทียบ จำแนกและ จัดกลุ่มสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน (๑) การสังเกตลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ประสาทสัมผัส (๒) การจับคู่ เปรียบเทียบ คัดแยก จัดกลุ่ม และจำแนกสิ่งต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนดให้หรือกำหนดขึ้นเอง
๒) การคิดรวบยอดและการคิดคำนวณ (ต่อ)	การเรียงลำดับและแสดงแบบรูปของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน (๓) การเรียงลำดับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ตามลักษณะ จำนวน ความยาว ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร (๔) การเรียงลำดับขั้นตอน กิจกรรม หรือเหตุการณ์ตามช่วงเวลา (๕) การบอกและแสดงอันดับที่ของสิ่งต่าง ๆ โดยการแสดงสิ่งของหรือการใช้สัญลักษณ์ (๖) การทำซ้ำ การต่อเติม และการสร้างแบบรูปของสิ่งต่าง ๆ

สติปัญญา	ประสบการณ์สำคัญ
๒) การคิดรวบยอดและการคิดคำนวณ (ต่อ)	การรู้ค่าของจำนวนและใช้จำนวนและตัวเลขในชีวิตประจำวัน (๗) การเปรียบเทียบจำนวนของสิ่งของสองชุดเพื่อหา “มากกว่า” “น้อยกว่า” “จำนวนเท่ากัน” (๘) การจัดเรียงวัตถุสองชุดให้สอดคล้องกันแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (๙) การนับวัตถุและบอกจำนวนหรือแสดงสิ่งต่าง ๆ ตามจำนวน (๑๐) การอ่านตัวเลขแสดงจำนวนของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน การรับรู้มิติสัมพันธ์ในเชิงขนาดและรูปร่างรูปทรงของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน (๑๑) การใช้การเปรียบเทียบความยาว/ความสูง ปริมาตร/ความจุ และรูปร่างรูปทรงของสิ่งต่าง ๆ ในการเล่น การสืบเสาะ หรือการแก้ปัญหา (๑๒) การใช้การชั่ง ตวง วัดสิ่งต่าง ๆ โดยใช้เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐานในการเล่น การสืบเสาะ หรือการแก้ปัญหา (๑๓) การเล่นกับสื่อต่าง ๆ ที่เป็นรูปเรขาคณิตสามมิติ ได้แก่ ทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ทรงกระบอก กรวย ปริซึม และรูปเรขาคณิตสองมิติ วงกลม สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม (๑๔) การบอกชื่อและยกตัวอย่างสิ่งของในชีวิตประจำวันที่มีลักษณะคล้ายรูปเรขาคณิต (๑๕) การสังเกตและระบุรูปเรขาคณิตที่เป็นส่วนประกอบในรูปร่างรูปทรงของสิ่งต่าง ๆ (๑๖) การต่อสิ่งของชิ้นเล็กเติมในชิ้นใหญ่ให้สมบูรณ์ และการแยกชิ้นส่วนในการเล่นหรือสร้างชิ้นงาน (๑๗) การรวมและการแยกสิ่งต่าง ๆ ในการเล่น การสร้างชิ้นงาน หรือการแก้ปัญหา และสังเกตส่วนประกอบ รูปร่าง รูปทรง ขนาด จำนวนที่เปลี่ยนแปลง (๑๘) การเล่นหรือสร้างชิ้นงานโดยใช้สิ่งที่มีรูปร่างรูปทรงเหมือนกันหรือสิ่งที่มีรูปร่าง รูปทรง และขนาดต่างกันมาประกอบเข้าด้วยกัน หรือการสร้างรูปเรขาคณิตใหม่จากการแบ่ง/แยกส่วนของรูปเรขาคณิตเดิม

สติปัญญา	ประสบการณ์สำคัญ
	หรือประกอบรูปเรขาคณิตเข้าด้วยกัน การรับรู้มิติสัมพันธ์ในเชิงตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน (๑๙) การบอกและแสดงตำแหน่ง ทิศทาง และระยะทางของตนเองและสิ่งต่าง ๆ ด้วยการกระทำ ภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ โดยใช้คำ “ข้างบน ข้างล่าง ข้างใต้ ข้างใน ข้างนอก ข้าง ๆ ข้างหน้า ข้างหลัง ระหว่าง ข้างซ้าย ข้างขวา ใกล้ ไกล” (๒๐) การเคลื่อนที่หลบหลีกวัตถุที่กีดขวาง หรือการเปลี่ยนตำแหน่งให้สัมพันธ์กับวัตถุในการเคลื่อนไหว เคลื่อนที่ หยิบจับ มุด ลอด ปีนป่าย (๒๑) การสังเกตสิ่งต่าง ๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่างกัน (๒๒) การบอกหรือแสดงเส้นทางโดยการวาดภาพหรือใช้สัญลักษณ์ หรือการสร้างแผนที่หรือแบบจำลองของสถานที่ต่าง ๆ ที่คุ้นเคย
๓) การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ	(๑) การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ (๒) การคาดเดาหรือการคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล (๓) การลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล (๔) การตัดสินใจหรือเลือกทำสิ่งต่าง ๆ (๕) การมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหาด้วยการระบุปัญหา หาทางเลือกและวิธีการต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา เลือกวิธีการ ออกแบบวางแผน และลงมือแก้ปัญหา
๔) การแสวงหาความรู้ ๔) การแสวงหาความรู้ (ต่อ)	(๑) การสังเกตและการสำรวจสิ่งต่างๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว (๒) การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจและเกี่ยวข้องกับสิ่งที่สังเกตและสำรวจ (๓) การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ (๔) การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่างๆ และแผนภูมิอย่างง่าย (๕) การคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้น และมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล (๖) การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ

สติปัญญา	ประสบการณ์สำคัญ
๕) จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	(๑) การรับรู้ และแสดงความคิดความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่นและชิ้นงาน (๒) การแสดงจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทางการเคลื่อนไหว ดนตรี และศิลปะต่าง ๆ (๓) การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้วัสดุอุปกรณ์หรือวิธีการที่หลากหลาย (๔) การหาทางเลือกและวิธีการใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหา (๕) การเล่นในมุมเล่นต่างๆ ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

๗.๒. สารที่ควรเรียนรู้

สารที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดแนวคิดหลังจากนำสารที่ควรเรียนรู้ นั้นๆ มาจัดประสบการณ์ให้เด็ก เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา แต่ให้ความสำคัญกับการสร้างองค์ความรู้ในตนเองของเด็ก ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความสามารถ ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญ ทั้งนี้อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็กดังนี้

๗.๒.๑) เรื่องราวที่เกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้ชื่อ นามสกุล รูปร่างหน้าตา อวัยวะต่าง ๆ วิธีระมัดระวังร่างกายให้สะอาดและมีสุขภาพอนามัยที่ดี การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ การพักผ่อน การออกกำลังกาย การป้องกันตนเองจากโรคติดต่อและโรคอุบัติใหม่การระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองจากผู้อื่นและภัยใกล้ตัว รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย การรู้จักประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่นการรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การรู้จักอารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น การกำกับตนเอง การแก้ไขความขัดแย้งและความแตกต่างทางวัฒนธรรม การเห็นอกเห็นใจ การยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล การเล่นและทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การสะท้อนการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม การแสดงมารยาทที่ดี การมีคุณธรรมจริยธรรม

๗.๒.๒) เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน สถานที่สำคัญ วันสำคัญ อาชีพของคนในชุมชน ศาสนา แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน และความแตกต่างทางวัฒนธรรม สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยและการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย หรือแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่น ๆ และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันอย่างประหยัดและพอเพียง

๗.๒.๓) ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ พืช ตลอดจนการรู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ แรงและพลังงานในชีวิตประจำวันสิ่งแวดล้อมเด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการไม่ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและการรักษาสาธารณสุข

๗.๒.๔) สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย ในชีวิตประจำวัน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับตัวอักษร การเขียนอิสระ รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ขนาด ปริมาตร น้ำหนัก ตำแหน่ง มิติสัมพันธ์ แบบรูป จำนวน ตัวเลข สัญลักษณ์ เวลา เงิน ส่วนประกอบของการเปลี่ยนแปลง ความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ประโยชน์การใช้งาน การเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันและเรื่องราวต่าง ๆ ที่เด็กสนใจ

การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี โรงเรียนชุมชนพิบูลสงคราม

๑. ด้านสุขภาวะทางกาย

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๑.๑ มีสุขอนามัยและ สุขนิสัยที่ดี	๑.๑.๑ รับประทานอาหารที่มี ประโยชน์ ดื่มน้ำสะอาด แปร่งฟัน ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและ หลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วม นอนพักผ่อน และออกกำลังกาย เป็นเวลา	๑.๑.๑ รับประทานอาหาร หลากหลายที่มีประโยชน์ดื่มน้ำ สะอาด แปร่งฟันล้างมือก่อน รับประทานอาหารและหลังจากใช้ ห้องน้ำห้องส้วม นอนพักผ่อน และออกกำลังกายเป็นเวลา	๑.๑ มีสุขอนามัยและสุขนิสัยที่ดี (๑) การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขนิสัยที่ดีใน กิจวัตรประจำวัน ในการรับประทานอาหาร การ ดื่มน้ำสะอาด การล้างมือ การแปรงฟัน การนอน พักผ่อน การเล่น การออกกำลังกาย ๑.๒ รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น (๓) การเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย ๑.๓ เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์กัน (๑) การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (๒) การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ (๓) การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์ (๔) การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของ การใช้กล้ามเนื้อใหญ่ ในการขว้าง การจับการ โยน และการเตะ (๕) การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ (๖) การเคลื่อนไหวโดยควบคุมตนเองไปใน ทิศทาง ระดับและพื้นที่ (๗) การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ (๒) กิจวัตรประจำวัน - การพักผ่อน - การล้างมือการแปรงฟัน - การใช้ห้องน้ำห้องส้วม - การออกกำลังกาย (๓) การป้องกันตนเองจากโรคติดต่อและโรค อุบัติใหม่ (๔) ความสามารถของตนเอง อวัยวะและหน้าที่ วิธีดูแลรักษาร่างกายให้ สะอาด และมีสุขภาพ อนามัยที่ดี สุขนิสัยที่ดี (๕) การระมัดระวังความปลอดภัยของตนเอง จากผู้อื่น การปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย การปฏิเสธคนแปลกหน้า ภัยใกล้ตัว อุบัติเหตุ อุบัติภัย ภัยพิบัติ การระมัดระวังความปลอดภัย จากการใช้สื่อและเทคโนโลยีและการใช้สิ่งของ เครื่องใช้อย่างปลอดภัย

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๑.๑ มีสุขอนามัยและ สุขนิสัยที่ดี (ต่อ)			๒.๒ กำกับตนเองในการทำกิจกรรม (๓) การทำตามกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ ๒.๗ ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติ กิจวัตรประจำวัน (๑) การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน ๔.๑ ภาษาและการรู้หนังสือ (๒) การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรอง หรือเรื่องราวต่างๆ	สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก (๑) อาหารหลัก ๕ หมู่ ธรรมชาติรอบตัว (๑) ผักและผลไม้ในท้องถิ่น (๒) อาหารที่มีประโยชน์และไม่มีประโยชน์ (๓) การมีเจตคติที่ดีต่อการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ (๔) มีมารยาทในการรับประทานอาหาร
๑.๒ รักษาความปลอดภัย ของตนเองและผู้อื่น	๑.๒.๑ เล่น ทำกิจกรรมและใช้ สิ่งของเครื่องใช้อย่างปลอดภัย และไม่ไปกับคนแปลกหน้า	๑.๒.๑ เล่น ทำกิจกรรมใช้สิ่งของ เครื่องใช้ปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่าง ปลอดภัย ระมัดระวังความ ปลอดภัยจากบุคคลและ สิ่งแวดล้อมและไม่ไปกับคนแปลก หน้า	๑.๒ รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น (๑) การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตร ประจำวัน (๒) การฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์ เกี่ยวกับ การป้องกันและรักษาความปลอดภัย (๓) การเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย (๔) การเล่นบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่างๆ การ ปฏิบัติตนขณะเดินทาง	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) การระมัดระวังความปลอดภัยและภัยใกล้ตัว ของตนเองจากผู้อื่น (๒) การปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย
๑.๓ เคลื่อนไหวร่างกาย อย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์กัน	๑.๓.๑ กระโดดขาเดียวไปข้างหน้า อย่างต่อเนื่อง วิ่งหลบหลีกสิ่งกีด ขวาง และรับลูกบอลโดยใช้มือทั้ง สองข้าง	๑.๓.๑ ก้าวกระโดดไปข้างหน้า ได้อย่างต่อเนื่องโดยไม่เสียการ ทรงตัว วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวาง คล่องแคล่ว และรับลูกบอล ที่กระดอนขึ้นจากพื้น	๑.๓ เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์กัน (๑) การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (๒) การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ (๓) การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) การเคลื่อนไหวและการทรงตัว/การกระโดด (๒) การกระโดดสองขา (๓) การกระโดดขาเดียวอยู่กับที่ (๔) การกระโดดขาเดียวไปข้างหน้า (๕) การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
			(๔) การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของ การใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการขว้าง การจับ การโยน และการเตะ (๕) การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ (๖) การเคลื่อนไหวโดยควบคุมตนเองไปใน ทิศทาง ระดับ และพื้นที่ (๗) การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง ๒.๖ มีสุนทรียภาพทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว (๒) การเล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ (๓) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี	(๖) การเคลื่อนไหวโดยควบคุมร่างกาย ไปใน ทิศทาง ระดับและพื้นที่ต่างๆ (๗) ระดับทิศทางตำแหน่งการเคลื่อนไหว (๘) การกระเຍะในการหลบหลีกสิ่งกีดขวาง (๙) การฟังและการปฏิบัติตามสัญญาณ (๑๐) การโยนบอล (๑๑) การขว้างลูกบอลไปข้างหน้า (๑๒) การรับลูกบอล (๑๓) การปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย (๑๔) อวัยวะและหน้าที่ของอวัยวะ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก (๑)ลูกบอล รูปร่างลักษณะและการเคลื่อนไหวที่
๑.๔ ใช้มือ - ตา ประสานสัมพันธ์กัน	๑.๔.๑ ใช้กรรไกรตัดกระดาษตาม แนวเส้นตรงได้และเขียนรูป สี่เหลี่ยมตามแบบมีมุมชัดเจน	๑.๔.๑ ใช้กรรไกรตัดกระดาษตาม แนวเส้นโค้งได้และเขียนรูป สามเหลี่ยมตามแบบ มีมุมชัดเจน	๑.๑ แสดงออกทางอารมณ์และ ความรู้สึกลงในสถานการณ์ต่างๆ (๕) การทำงานศิลปะ ๑.๔ ใช้มือ - ตา ประสานสัมพันธ์กัน (๑) การเล่นเครื่องเล่นสัมผัสและการสร้างจาก แท่งไม้ บล็อก (๒) การเขียนภาพและการเล่นกับสี (๓) การปั้น (๔) การประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ด้วยเศษวัสดุ (๕) การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) การรักษาความปลอดภัย (๒) การใช้เครื่องมืออย่างถูกต้องและ ปลอดภัย (๓) ประโยชน์ของอวัยวะ (๔) การเขียนตามแบบ สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก (๑) วงกลม สี่เหลี่ยมสามเหลี่ยม รูปทรงต่างๆ ขนาด สีสันสัมผัส น้ำหนัก (๒) ประโยชน์และการใช้งานสิ่งของและอุปกรณ์ ต่างๆ (๓) กรรไกร

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
			๒.๒ กำกับตนเอง ในการทำกิจกรรม (๒) การวางแผนปฏิบัติกิจกรรมและทำ สิ่งต่างๆ จนสำเร็จ ๒.๖ มีสุนทรียภาพทางศิลปะ ดนตรีและการ เคลื่อนไหว (๖) การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม ๔.๑ ภาษาและการรู้หนังสือ (๑) การเขียนในรูปแบบต่างๆ การเขียนภาพ การเขียนขีดเขียนการเขียนคล้ายตัวอักษร การ เขียนสะกดคำที่คิดค้นขึ้นเอง การเขียนคำที่มี ความหมายกับตัวเอง/คำคุ้นเคย การเขียนร่วมกันตามโอกาส การเขียนอิสระ	- รูปร่างลักษณะ การใช้งาน (๔) การระมัดระวังในการใช้กรรไกร (๕) การทำงานศิลปะสร้างสรรค์ (๖) รูปร่างลักษณะของรูปสี่เหลี่ยมรูป สามเหลี่ยม (๗) สิ่งต่างๆรอบตัวที่มีลักษณะเป็น รูปวงกลม รูปสี่เหลี่ยม รูปสามเหลี่ยม

การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี โรงเรียนชุมชนพิบูลสงคราม

๒. ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๒.๑ แสดงออกทางอารมณ์และ ความรู้สึกในสถานการณ์ต่าง ๆ	๒.๑.๑ แสดงอารมณ์ความรู้สึก ท่าทาง และบอกอารมณ์และ ความรู้สึกของตนเองตาม สถานการณ์	๒.๑.๑ แสดงอารมณ์ ความรู้สึก ท่าทาง หรือวาจา และควบคุมอารมณ์ และ ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นตาม สถานการณ์	๒.๑ แสดงออกทางอารมณ์และรู้สึกใน สถานการณ์ต่าง ๆ (๑) การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและ ผู้อื่น (๒) การเล่นเกมบทบาทสมมติ (๓) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี (๔) การทำงานศิลปะ ๒.๓ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น (๑) การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน ๒.๔ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (๑) การใช้คำหรือการกระทำแสดง ความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข เห็นใจ เมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจ และช่วยเหลือ ปลอดภัยเมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ ๔.๕ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ (๑) การรับรู้ และแสดงความคิดความรู้สึก ผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่นและชิ้นงาน	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) การรู้จักอารมณ์และความรู้สึก ของตนเองและผู้อื่น (๒) การแสดงออกทางอารมณ์และ ความรู้สึกอย่างเหมาะสม (๓) การแสดงมารยาทที่ดี เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่ แวดล้อมเด็ก (๑) ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัว สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก (๑) การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๒.๒ กำกับตนเองในการทำ กิจกรรม	๒.๒.๑ วางแผนการปฏิบัติ กิจกรรมและทำสิ่งต่างๆจนสำเร็จ	๒.๒.๑ ตั้งเป้าหมาย วางแผน และมุ่งมั่นทำสิ่งต่าง ๆ จนสำเร็จ	๒.๑ แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกใน สถานการณ์ต่าง ๆ (๑) การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและ ผู้อื่น (๒) การเล่นบทบาทสมมติ (๓) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี (๕) การทำงานศิลปะ ๒.๒ กำกับตนเองในการทำกิจกรรม (๑) การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามความสามารถ ของตนเอง (๒) การวางแผนปฏิบัติกิจกรรมและทำ สิ่งต่าง ๆ จนสำเร็จ (๓) การทำตามกิจวัตรประจำวันอย่าง สม่ำเสมอ	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) การแสดงความคิดเห็นของตนเอง และการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (๒) การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง (๓) การกำกับตนเอง เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่ แวดล้อมเด็ก (๑) ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัว
๒.๓ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	๒.๓.๑ เล่นและทำงานร่วมกับเพื่อน เป็นกลุ่ม ยิ้ม ทักทายหรือพูดคุยกับ บุคคลที่คุ้นเคย	๒.๓.๑ เล่นและทำงานแบบ ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างมีเป้าหมาย แก้ปัญหาเองอย่างประนีประนอม ยิ้ม ทักทายและพูดคุยกับบุคคลที่ คุ้นเคยและผู้ใหญ่	๒.๑ แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกใน สถานการณ์ต่าง ๆ (๑) การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและ ผู้อื่น (๒) การเล่นบทบาทสมมติ (๓) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี (๕) การทำงานศิลปะ ๒.๓ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น (๑) การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) การรู้จักอารมณ์และความรู้สึกของ ตนเองและผู้อื่น (๒) การออกกาลังกาย (๓) การยอมรับความเหมือน ความแตกต่างและเล่นร่วมกับผู้อื่นได้ (๔) การเห็นอกเห็นใจและการสร้าง ความสัมพันธ์กับผู้อื่น ๕) การยอมรับความเหมือน ความแตกต่าง

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๒.๓ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น (ต่อ)			๒.๔ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (๑) การใช้คำหรือการกระทำแสดง ความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข เห็นใจ เมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจ และช่วยเหลือ ปลอดภัยเมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ ๒.๕ ยอมรับและรับผิดชอบในการตัดสินใจ ของตนเองและกลุ่ม (๑) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น (๒) การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น (๓) การทำศิลปะแบบร่วมมือ ๒.๘ ยอมรับความเหมือนและความแตกต่าง ทางสังคมและวัฒนธรรม (๑) การเล่นอิสระ (๒) การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ (๓) การเล่นตามมุมประสบการณ์ (๔) การเล่นนอกห้องเรียน	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและ สถานที่แวดล้อมเด็ก (๑) เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น
๒.๔ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	๒.๔.๑ แสดงสีหน้าและท่าทาง แสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข และช่วยเหลือปลอดภัยเมื่อผู้อื่น ได้รับบาดเจ็บ	๒.๔.๑ ใช้คำพูดหรือการกระทำ แสดงความยินดี เมื่อผู้อื่นมี ความสุข เห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้าหรือ เสียใจ และช่วยเหลือ ปลอดภัย เมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ	๒.๑ แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกใน สถานการณ์ต่าง ๆ (๑) การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและ ผู้อื่น (๒) การเล่นบทบาทสมมติ (๓) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี (๕) การทำงานศิลปะ	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) การรู้จักอารมณ์และความรู้สึกของ ตนเองและผู้อื่น (๒) การเห็นอกเห็นใจและการสร้าง ความสัมพันธ์กับผู้อื่น (๓) การแสดงความคิดเห็นของตนเอง และการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๒.๔ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (ต่อ)			๒.๔ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (๑) การใช้คำหรือการกระทำแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุขเห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจ และช่วยเหลือปกป้องเมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ ๒.๕ ยอมรับและรับผิดชอบในการตัดสินใจของตนเองและกลุ่ม (๑) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ๒.๘ ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม (๒) การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ ๓.๑ มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม (๔) การแสดงความรักเพื่อน มีเมตตาสัตว์เลี้ยง (๕) การช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่น	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ๑) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน ๒) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว
๒.๕ ยอมรับและรับผิดชอบในการตัดสินใจของตนเองและกลุ่ม	๒.๕.๑ ยอมรับและรับผิดชอบในการตัดสินใจของตนเอง	๒.๕.๑ ยอมรับและรับผิดชอบในการตัดสินใจของตนเองและกลุ่ม	๒.๑ แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกในสถานการณ์ต่าง ๆ (๓) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลงดนตรี (๕) การทำงานศิลปะ	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) การรู้จักอารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น (๒) การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น (๓) แก้ไขความขัดแย้ง (๓) การเห็นอกเห็นใจ

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๒.๕ ยอมรับและรับผิดชอบ ในการตัดสินใจของตนเองและ กลุ่ม (ต่อ)			๒.๕ ยอมรับและรับผิดชอบในการตัดสินใจ ของตนเองและกลุ่ม (๑) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความ คิดเห็น (๒) การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น (๓) การทำศิลปะแบบร่วมมือ ๒.๗ ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตร ประจำวัน (๑) การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำ ๒.๘ ยอมรับความเหมือนและความแตกต่าง ทางสังคมและวัฒนธรรม (๑) การเล่นอิสระ (๒) การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ (๓) การเล่นตามมุมประสบการณ์ (๔) การเล่นนอกห้องเรียน ๓.๖ มีวินัยในตนเอง และปฏิบัติตน เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม (๑) การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา (๒) การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ความขัดแย้ง (๓) การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น มีวินัย มีส่วนร่วม และบทบาทสมาชิกที่ดี	(๔) การยอมรับความเหมือน ความแตกต่าง (๕) การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง (๖) ความภาคภูมิใจในตนเอง (๗) การแสดงมารยาทที่ดี เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและ สถานที่แวดล้อมเด็ก (๑) การเคารพสิทธิของตนเองและ ผู้อื่น (๒) การปฏิบัติตามวัฒนธรรม ท้องถิ่นและความเป็นไทย

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๒.๖ มีสุนทรียภาพทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว	๒.๖.๑ ชื่นชม มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะเสียงเพลง ดนตรี แสดงท่าทางและการเคลื่อนไหว	๒.๖.๑ ชื่นชม มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ เสียงเพลง ดนตรี แสดงท่าทาง และการเคลื่อนไหว	๒.๑ แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกในสถานการณ์ต่าง ๆ (๑) การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น (๒) การเล่นบทบาทสมมติ (๓) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี (๕) การทำงานศิลปะ ๒.๕ ยอมรับและรับผิดชอบในการตัดสินใจของตนเองและกลุ่ม (๓) การทำศิลปะแบบร่วมมือ ๒.๖ มีสุนทรียภาพทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว (๑) การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดง ปฏิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี (๒) การเล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ (๓) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี (๔) การเล่นบทบาทสมมติ (๕) การทำกิจกรรมศิลปะต่าง ๆ (๖) การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม ๔.๕ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ (๒) การแสดงจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทางการเคลื่อนไหว ดนตรี และศิลปะต่าง ๆ	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม (๒) ความภาคภูมิใจในตนเอง การสะท้อนความรู้ความเข้าใจและ ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น (๓) การทำงานร่วมกับกลุ่ม เช่น งานศิลปะ การวาดภาพ การประดิษฐ์ (๔) การฟังเพลง การร้องเพลง การเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะและเสียงเพลง (๕) มีสุนทรมย์ที่ดีสุขนิสัยที่ดี การ รับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก (๑) การแสดงความคิดเห็นของตนเองและการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (๒) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๒.๗ ช่วยเหลือตนเองใน การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	๒.๗.๑ แต่งตัว ใช้ห้องน้ำห้องส้วม และรับประทานอาหารด้วยตนเอง	๒.๗.๑ แต่งตัวได้คล่องแคล่ว รับประทานอาหารด้วยตนเอง ใช้ และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม	๑.๒ รักษาความปลอดภัยของตนเองและ ผู้อื่น (๑) การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตร ประจำวัน ๒.๒ กำกับตนเองในการทำกิจกรรม (๑) การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตาม ความสามารถของตนเอง (๒) การวางแผนปฏิบัติกิจกรรมและทำ สิ่งต่าง ๆ จนสำเร็จ (๓) การทำตามกิจวัตรประจำวันอย่าง สม่ำเสมอ ๒.๗ ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตร ประจำวัน (๑) การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) การปฏิบัติตนในกิจวัตรประจำวัน เช่น ล้างหน้า แปรงฟัน รับประทานอาหาร ล้างมือ การใช้ห้องน้ำห้องส้วม (๒) ความสนใจและความสามารถ ของตนเอง อวัยวะและหน้าที่วิธี ดูแลรักษาร่างกายให้สะอาดและ มีสุขภาพอนามัยที่ดี สุขนิสัยที่ดี (๓) การรับประทานอาหารที่เป็น ประโยชน์การพักผ่อน และ การออกกำลังกาย สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก (๑) การเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยี และการสื่อสารต่างๆ
๒.๘ ยอมรับความเหมือนและ ความแตกต่างทางสังคมและ วัฒนธรรม	๒.๘.๑ เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับ เด็กที่แตกต่างไปจากตนเอง และ ปฏิบัติตน อย่างสุภาพกับผู้อื่นที่ แตกต่างไปจากตน	๒.๘.๑ เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับ เด็กที่แตกต่าง ไปจากตนเอง ยอมรับความสามารถและความ คิดเห็นของผู้อื่น	๒.๑ แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกใน สถานการณ์ต่าง ๆ (๑) การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและ ผู้อื่น (๓) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี (๕) การทำงานศิลปะ ๒.๓ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) การแสดงออกทางอารมณ์และ ความรู้สึกอย่างเหมาะสม (๒) การแสดงมารยาทที่ดี การมีคุณธรรม จริยธรรม (๓) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดี ของครอบครัวและโรงเรียน (๔) การเล่นตามมุม

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๒.๘ ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม (ต่อ)			๒.๔ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (๑) การใช้คำหรือการกระทำแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข เห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจ และช่วยเหลือปกป้องเมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ ๒.๕ ยอมรับและรับผิดชอบในการตัดสินใจของตนเองและกลุ่ม (๑) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (๒) การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น (๓) การทำศิลปะแบบร่วมมือ ๒.๘ ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม (๑) การเล่นอิสระ (๒) การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ (๓) การเล่นตามมุมประสบการณ์ (๔) การเล่นนอกห้องเรียน ๓.๖ มีวินัยในตนเอง และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม (๑) การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา (๒) การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาคัดแย้ง (๓) การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น มีวินัย มีส่วนร่วมและบทบาทสมาชิกที่ดี	(๕) การเล่นและการทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ตามลาพังหรือกับผู้อื่น (๖) การใช้คำพูดการรับรู้อารมณ์และการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก (๑) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน (๒) การเลือกใช้สิ่งของในชีวิตประจำวันอย่างประหยัดและพอเพียง (๓) การดูแลรักษาสาธารณสมบัติ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี โรงเรียนชุมชนพิบูลสงคราม

๓. ด้านความเป็นพลเมือง และความเป็นไทย

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๓.๑ มีคุณธรรม จริยธรรมและ จิตใจที่ดีงาม	๓.๑.๑ ขออนุญาตหรือรอคอยเมื่อ ต้องการ สิ่งของของผู้อื่น แสดงความรักเพื่อน มีเมตตาสัตว์เลี้ยง และแบ่งปันผู้อื่น	๓.๑.๑ ขออนุญาตและรอคอยเมื่อ ต้องการสิ่งของของผู้อื่น แสดง ความรักเพื่อนและ มีเมตตาสัตว์เลี้ยง ช่วยเหลือและ แบ่งปันผู้อื่น	๓.๑ มีคุณธรรมจริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม (๑) การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ (๒) การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม (๓) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นเชิงจริยธรรม (๔) การแสดงความรักเพื่อน มีเมตตาสัตว์เลี้ยง (๕) การช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่น	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) คุณธรรม จริยธรรม - การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น - การเห็นอกเห็นใจ การสร้าง ความสัมพันธ์กับผู้อื่น - การเคารพสิทธิของตนเอง และผู้อื่น - การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัวและโรงเรียน - การรู้จักอารมณ์และความรู้สึกของ ตนเองและผู้อื่น - การมีคุณธรรม จริยธรรม มีเมตตา การแบ่งปัน - การแสดงมารยาทที่ดีการมีคุณธรรม จริยธรรม

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๓.๒ มีมารยาทไทยและปฏิบัติ ตนตามวัฒนธรรมและประเพณี ไทย	๓.๒.๑ ไหว้ กล่าวคำขอบคุณ ขอโทษ ร่วมกิจกรรมตาม วัฒนธรรมและประเพณีไทย	๓.๒.๑ ไหว้ กล่าว คำขอบคุณ ขอโทษ ปฏิบัติตนตามมารยาท ไทยได้ตามกาลเทศะและร่วม กิจกรรมตามวัฒนธรรมและ ประเพณีไทย	๓.๒ มีมารยาทไทย และปฏิบัติตนตาม วัฒนธรรม และประเพณีไทย (๑) การเล่นบทบาทสมมติการปฏิบัติตนใน ความเป็นคนไทย (๒) การเล่นบทบาทสมมติการปฏิบัติตนตาม มารยาทไทย การไหว้ การขอบคุณ การกล่าว ขอโทษ แสดงกิริยาสุภาพอื่นๆ (๓) การศึกษานอกสถานที่ (๔) การประกอบอาหารไทย (๕) การละเล่นพื้นบ้านของไทย เพลงท้องถิ่น เพลงพื้นบ้านของเล่นพื้นบ้าน (๖) การแต่งกายด้วยผ้าไทย ผ้าพื้นเมือง (๗) การปฏิบัติตน/ร่วมกิจกรรมตามวัฒนธรรม ท้องถิ่นและประเพณีไทย	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) มารยาทไทย (๒) การแสดงออกทางอารมณ์และ ความรู้สึกอย่างเหมาะสม (๓) การรับรู้อารมณ์และความรู้สึก ของตนเองและผู้อื่น (๔) การเคารพสิทธิของตนเองและ ผู้อื่น (๕) การรับฟังความคิดเห็นของตนเอง และผู้อื่น เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่ แวดล้อมเด็ก (๑) การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่น และความเป็นไทย
๓.๓ รักและภูมิใจในความเป็น ไทย	๓.๓.๑ ยืนตรงและร่วมร้องเพลงชาติ ไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี สนใจร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์	๓.๓.๑ ยืนตรงและร้องเพลงชาติ ไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับชาติ ศาสนาและ พระมหากษัตริย์	๓.๑ มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม (๑) การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ ๓.๒ มีมารยาทไทย และปฏิบัติตนตาม วัฒนธรรมและประเพณีไทย (๑) การเล่นบทบาทสมมติการปฏิบัติตนใน ความเป็นคนไทย (๒) การเล่นบทบาทสมมติการปฏิบัติตนตาม มารยาทไทย การไหว้ การขอบคุณ การกล่าวขอโทษ แสดงกิริยาสุภาพอื่น ๆ (๔) การประกอบอาหารไทย	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) ประวัติความเป็นมาของตนเอง และครอบครัว (๒) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัวและโรงเรียน (๓) ความสำคัญเพลงชาติไทยและ เพลงสรรเสริญพระบารมี เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่ แวดล้อมเด็ก (๑) สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๓.๓ รักและภูมิใจในความเป็นไทย (ต่อ)			(๕) การละเล่นพื้นบ้านของไทย เพลงท้องถิ่น เพลงพื้นบ้านของเล่นพื้นบ้าน (๖) การแต่งกายด้วยผ้าไทย ผ้าพื้นเมือง (๗) การปฏิบัติตน/ร่วมกิจกรรมตามวัฒนธรรม ท้องถิ่นและประเพณีไทย ๓.๓ รักและภูมิใจในความเป็นไทย (๑) การใช้ภาษาไทย (๒) การร้องเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญ พระบารมี (๓) การร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	(๒) การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่น และความเป็นไทย (๓) การร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (๔) วันสำคัญของชาติศาสนาและ พระมหากษัตริย์ (๕) ภาษา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ และท้องถิ่น (๖) การนับถือศาสนาหรือมีความเชื่อที่ เหมือนกันหรือแตกต่างกัน
๓.๔ ประหยัดและพอเพียง	๓.๔.๑ ใช้สิ่งของ เครื่องใช้อย่าง ประหยัด และดูแลรักษาสิ่งของ เครื่องใช้ของตนเอง	๓.๔.๑ ใช้น้ำ ไฟ และสิ่งของ เครื่องใช้อย่างประหยัดพอเพียง และนำกลับมาใช้ซ้ำ	๑.๔ ใช้มือ - ตา ประสานสัมพันธ์กัน (๔) การประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ด้วยเศษวัสดุ ๓.๔ ประหยัดและพอเพียง (๑) การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า (๒) การปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ๓.๕ ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม(๑) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก ห้องเรียน (๒) การนำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ชำรุด ใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้ว นำกลับมาใช้ใหม่ (๓) การปลูกและดูแลต้นไม้	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) การเห็นคุณค่าและความสำคัญ ของการรับประทานอาหาร (๒) การเห็นคุณค่าและความสำคัญ ของการใช้น้ำไฟ และสิ่งของเครื่องใช้ อย่างคุ้มค่า เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่ แวดล้อมเด็ก (๑) การเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ใน ชีวิตประจำวันอย่างประหยัดและ พอเพียง (๒) การดูแลรักษาสาธารณสมบัติ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๓.๔ ประหยัดและพอเพียง (ต่อ)			(๔) การเลี้ยงสัตว์ (๕) การสนทนาข่าวและเหตุการณ์เกี่ยวกับ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน	สิ่งต่างๆ รอบตัว ๑) การอยู่อย่างพอเพียง (๒) การนำสิ่งของที่เหลือใช้กลับมาใช้ (๓) การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน
๓.๕ ดูแลรักษาธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	๓.๕.๑ มีส่วนร่วมดูแลรักษา ธรรมชาติ ต้นไม้ สัตว์เลี้ยง และ สิ่งแวดล้อม คัดแยกขยะและ ทิ้งขยะถูกที่	๓.๕.๑ ดูแลรักษาธรรมชาติ ต้นไม้ สัตว์เลี้ยง สาธารณสมบัติ ที่อยู่รอบตัว และสิ่งแวดล้อม นำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้ แล้วมาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้ว นำกลับมาใช้ใหม่คัดแยกขยะ และทิ้งขยะถูกที่	๓.๔ ประหยัดและพอเพียง (๑) การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า (๒) การปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ๓.๕ ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๑) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษา ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งภายในและ ภายนอกห้องเรียน(๒) การนำวัสดุหรือสิ่งของ เครื่องใช้ที่ใช้แล้ว มาใช้ซ้ำหรือแปรรูป แล้วนำกลับมาใช้ใหม่ (๓) การปลูกและดูแลต้นไม้ (๔) การเลี้ยงสัตว์ (๕) การสนทนาข่าวและเหตุการณ์เกี่ยวกับ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในชีวิตประจำวัน	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัวและโรงเรียนรู้จักและเคารพ สิทธิของตนเองและผู้อื่น เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่ แวดล้อมเด็ก (๑) การเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ใน ชีวิตประจำวัน (๒) การดูแลรักษาสาธารณสมบัติ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติรอบตัว (๑) ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและการรักษา สาธารณสมบัติ (๒) การนำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้ แล้วมาใช้ซ้ำแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ (๓) การปลูกและดูแลต้นไม้ (๔) การเลี้ยงสัตว์ (๕) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการ รักษาสาธารณสมบัติ

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๓.๖ มีวินัยในตนเองและ ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของ สังคม	๓.๖.๑ เกือบของเล่นของใช้เข้าที่ เข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตาม มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความ ขัดแย้งและประนีประนอม	๓.๖.๑ เกือบของเล่นของใช้เข้าที่ เข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง ปฏิบัติ ตนเป็นผู้นำและผู้ตาม มีส่วนร่วม สร้างและปฏิบัติตามข้อตกลง เลือกวิธีการแก้ปัญหาและ ประนีประนอมในการแก้ไข้ปัญหา	๒.๕ ยอมรับและรับผิดชอบในการตัดสินใจ ของตนเองและกลุ่ม (๒) การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น (๓) การทำศิลปะแบบร่วมมือ ๒.๘ ยอมรับความเหมือนและความแตกต่าง ทางสังคมและวัฒนธรรม (๑) การเล่นอิสระ (๒) การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ (๓) การเล่นตามมุมประสบการณ์ (๔) การเล่นนอกห้องเรียน ๓.๖ มีวินัยในตนเองและปฏิบัติตน เป็น สมาชิกที่ดีของสังคม (๑) การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา (๒) การมีส่วนร่วมในการแก้้ปัญหาความ ขัดแย้ง (๓) การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น มีวินัย มีส่วนร่วม และบทบาทสมาชิกที่ดี ๑.๔.๕ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ (๔) การหาทางเลือกและวิธีการใหม่ ๆ ในการแก้้ปัญหา (๕)การเล่นในมุมเล่นต่างๆตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัวและโรงเรียน (๒) เรียนรู้ข้อตกลงต่างๆ (๓) รู้จักระมัดระวังรักษาความปลอดภัย ของตนเองและผู้อื่น (๔) การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น (๕) การระมัดระวังความปลอดภัย ของตนเองและผู้อื่น (๖) การปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย (๗) การยอมรับความเหมือนความ แตกต่าง เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่ แวดล้อมเด็ก (๑) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัวและโรงเรียน รู้จักและเคารพ สิทธิของตนเองและผู้อื่น (๒) การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การแก้้ความขัดแย้ง (๓) การดูแลรักษาสาธารณสมบัติ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๔) การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่น และความเป็นไทย

การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี โรงเรียนชุมชนพิบูลสงคราม

๔. ด้านสติปัญญา

๔.๑) ภาษาและการรู้หนังสือ

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๔.๑ ฟังและสนทนาโต้ตอบกับ ผู้อื่น	๔.๑.๑ ฟังผู้อื่นพูดจนจบและ สนทนาโต้ตอบ สอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง	๔.๑.๑ ฟังผู้อื่นพูดจนจบและ สนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องและ เชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง แสดงความ คิดเห็นและความรู้สึกด้วย ประโยคสั้น ๆ	๒.๑ แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก ในสถานการณ์ต่าง ๆ (๑) การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและ ผู้อื่น (๕) การทำงานศิลปะ ๒.๒ กำกับตนเองในการทำกิจกรรม (๒) การวางแผนปฏิบัติกิจกรรมและทำสิ่ง ต่าง ๆ จนสำเร็จ ๒.๕ ยอมรับและรับผิดชอบใน การตัดสินใจของตนเองและกลุ่ม (๑) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความ คิดเห็น ๒.๖ มีสุนทรียภาพทางศิลปะ ดนตรี และ การเคลื่อนไหว (๑) การฟังเพลง การร้องเพลง และการ แสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี ๓.๑ มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจ ที่ดีงาม	เรื่องราวที่เกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) รู้จักชื่อนามสกุล (๒) การปฏิเสธคนแปลกหน้า (๓) รู้จักประวัติความเป็นมาของ ตนเองและครอบครัว (๔) การรับรู้อารมณ์และความรู้สึก ของตนเองและผู้อื่น (๕) การรักษาความปลอดภัยของ ตนเอง รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่น อย่างปลอดภัย (๖) การสะท้อนการรับรู้อารมณ์และ ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น (๗) การแสดงความคิดสร้างสรรค์ (๘) มีสุขภาพอนามัยที่ดี เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและ สถานที่แวดล้อมเด็ก (๑) การแสดงความคิดเห็นของ ตนเองและรับฟังความคิดเห็นของ ผู้อื่น

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๔.๑ ฟังและสนทนาได้ตอบกับ ผู้อื่น (ต่อ)			(๓) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงจริยธรรม ๓.๒ มีมารยาทไทย และปฏิบัติตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย (๓) การศึกษานอกสถานที่ (๔) การประกอบอาหารไทย ๓.๓ รักและภูมิใจในความเป็นไทย (๑) การใช้ภาษาไทย ๓.๔ ประหยัดและพอเพียง (๒) การปฏิบัติตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๓.๕ ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๕) การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน ๓.๖ มีวินัยในตนเอง และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม (๑) การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา ๔.๑ ภาษาและการรู้หนังสือ (๒) การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรองหรือเรื่องราวต่างๆ	(๒)เรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัว - การช่วยเหลือกันทำงานและปฏิบัติตามข้อตกลงภายในครอบครัว - การเคารพเชื่อฟังพ่อแม่และผู้ใหญ่ในครอบครัว - การปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกาลเทศะในวันสำคัญต่างของครอบครัว (๓) เรียนรู้เกี่ยวกับสถานศึกษา - สถานที่ที่ได้ถูกมาทำกิจกรรมร่วมกันและทำให้ได้เรียนรู้สิ่งต่างๆมากมาย - ทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบปฏิบัติตามกฎระเบียบ ช่วยกันรักษาความสะอาดและทรัพย์สินสมบัติของสถานศึกษา - การช่วยกันคิดช่วยกันทำ รับฟังความคิดเห็นและรับรู้ความรู้สึกซึ่งกันและกันเวลาหาความรู้สึกันและกันเวลาทำกิจกรรมฉันและเพื่อน (๔) ในท้องถิ่นมีสถานที่บุคคลแหล่งวิทยาการ แหล่งเรียนรู้ต่างๆที่สำคัญคนในท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ มีอาชีพที่หลากหลาย

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๔.๑ ฟังและสนทนาได้ตอบกับ ผู้อื่น (ต่อ)			(๓) การพูดแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการในการเล่น และการ กระทำต่างๆ (๔) การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ หรือเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง (๕) การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ	ธรรมชาติรอบตัว (๑) สิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต (๒) ลักษณะลม ฟ้าอากาศรอบตัว แต่ละวันอาจเหมือนหรือแตกต่างกัน ได้ (๓) เมื่อออกแรงกระทำต่อสิ่งของ ด้วยวิธีต่างๆ (๔) สิ่งของจะมีการเปลี่ยนแปลง รูปร่างการเคลื่อนที่และเกิดเสียง แบบต่างๆ สิ่งต่างๆ รอบตัว (๑) การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย ในชีวิตประจำวัน และติดต่อสื่อสาร กับบุคคลต่างๆ ได้หลายวิธี (๒) หนังสือเป็นสื่อในการถ่ายทอด ความรู้ความคิดความรู้สึกไปยัง ผู้อ่าน ถ้าชอบอ่านหนังสือจะมีความรู้ ความคิดมากขึ้นสามารถรวบรวม ข้อมูลง่ายๆ นำมาถ่ายทอดให้ผู้อื่น เข้าใจได้ (๓) ใช้คำที่เกี่ยวกับเวลาใน ชีวิตประจำวัน

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๔.๒ เล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ	๔.๒.๑ เล่าเรื่องราวเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง จากการฟังนิทาน หรือ เหตุการณ์ ในชีวิตประจำวัน	๔.๒.๑ เล่าเรื่องราวอย่างต่อเนื่องตามลำดับและตอบคำถามจากการฟังนิทาน เรื่องราว หรือจาก เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน	๑.๑ มีสุขอนามัยและสุขนิสัยที่ดี (๑) การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขอนิสัยที่ดีในชีวิตประจำวันใน การรับประทานอาหาร การดื่มน้ำสะอาด การล้างมือ การแปรงฟัน การนอนพักผ่อน การเล่น การออกกำลังกาย ๑.๒ รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น (๑) การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในชีวิตประจำวัน (๒) การฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์ เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความปลอดภัย (๔) การเล่นเกมบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่างๆ ๒.๑ แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก ในสถานการณ์ต่าง ๆ (๑) การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น (๒) การเล่นเกมบทบาทสมมติ ๒.๒ กำกับตนเองในการทำกิจกรรม (๒) การวางแผนปฏิบัติกิจกรรมและทำสิ่งต่าง ๆ จนสำเร็จ	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) การเล่าเรื่องเกี่ยวกับตัวเอง และวิธีระมัดรักษาร่างกายให้สะอาด (๒) การรักษาความปลอดภัยของตนเองร่วมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย (๓) การรู้จักประวัติความเป็นมา ของตนเองและครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัวและโรงเรียน (๔) การรู้จักแสดงความคิดเห็น ของตนเองและรับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่น (๕) การสะท้อนการรับรู้อารมณ์ และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น (๖) การแสดงความคิดสร้างสรรค์ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและ สถานที่แวดล้อมเด็ก (๑) การเคารพ เชื่อฟังพ่อแม่และ ผู้ใหญ่ในครอบครัว (๒) การปฏิบัติตนให้ถูกต้องตาม กาลเทศะ ในวันสำคัญต่างของ ครอบครัว

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๔.๒ เล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ (ต่อ)			๒.๕ ยอมรับและรับผิดชอบ ในการตัดสินใจของตนเองและกลุ่ม (๑) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ๓.๑ มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม (๓) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงจริยธรรม ๓.๒ มีมารยาทไทย และปฏิบัติตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย (๓) การศึกษาออกสถานที่ (๔) การประกอบอาหารไทย (๗) การปฏิบัติตน/ร่วมกิจกรรมตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและประเพณีไทย ๓.๓ รักและภูมิใจในความเป็นไทย (๑) การใช้ภาษาไทย (๓) การร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ๓.๔ ประหยัดและพอเพียง (๑) การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า (๒) การปฏิบัติตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	สิ่งต่างๆ รอบตัว (๑) การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน (๒) การเล่าเรื่องราวจากประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน (๓) การเล่าเรื่องราวเป็นประโยคสั้นๆจากนิทานที่ฟัง (๔) การตอบคำถามจากเรื่องราวที่ฟังหรือจากเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน (๕) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ (๖) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับตัวอักษร ธรรมชาติรอบตัว - การสื่อสารต่างๆที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๔.๒ เล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ (ต่อ)			๓.๕ ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๑) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน (๒) การนำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ชำรุดมาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้ว นำกลับมาใช้ใหม่ (๓) การปลูกและดูแลต้นไม้ (๔) การเลี้ยงสัตว์ (๕) การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน ๔.๑ ภาษาและการรู้หนังสือ (๓) การพูดแสดงความคิด ความรู้สึกและความต้องการในการเล่น และการกระทำต่าง ๆ (๔) การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์หรือเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง (๕) การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ๔.๓ การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ (๑) การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ (๓) การลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล	

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๔.๓ อ่านภาพและสัญลักษณ์	๔.๓.๑ ชี้ชื่อเรื่องของหนังสือที่มีภาพประกอบ อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำพร้อมชี้หรือกวาดตามองข้อความตามบรรทัด อ่านภาพและพูด ข้อความด้วยภาษาของตนเอง	๔.๓.๑ ชี้หน้าปกและชื่อเรื่องของหนังสือที่มีภาพประกอบ พลิกหน้าหนังสือจากหน้าแรกไปหน้าหลังและอ่านภาพสัญลักษณ์ คำ โดยชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความ	๔.๑ ภาษาและการรู้หนังสือ (๖) การอ่านหลากหลายวิธี: อ่านหนังสือภาพ อ่านหนังสือนิทาน อ่านป้ายและสัญลักษณ์ อ่านงานเขียนของตนเอง อ่านอย่างอิสระตามลำพัง อ่านร่วมกัน อ่านโดยมีผู้ชี้แนะ ๔.๒ การคิดรวบยอดและการคิดคำนวณ การรู้ค่าของจำนวนและใช้จำนวนและตัวเลขในชีวิตประจำวัน (๑๐) การอ่านตัวเลขแสดงจำนวนของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก (๑) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ - องค์ประกอบของหนังสือภาพและหนังสือนิทาน - วิธีการใช้หนังสือภาพ สัญลักษณ์ คำ - การอ่านป้ายและสัญลักษณ์ การอ่านงานเขียน ของตนเองและการอ่านอย่างอิสระ (๒) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับตัวอักษร ธรรมชาติรอบตัวเด็ก (๑) เรียนรู้เกี่ยวกับชื่อลักษณะของสิ่งต่างๆ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) การแสดงมารยาทที่ดี (๒) การมีคุณธรรม จริยธรรมในการดูแลหนังสือ

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๔.๔ มีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร	๔.๔.๑ รู้จักตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำที่มีความหมายกับเด็กและชี้คำหรือข้อความที่มีความหมายในชีวิตประจำวันหรือที่เห็นบ่อย ๆ	๔.๔.๑ รู้จักคำและออกเสียงคำที่คุ้นเคย ชี้คำหรือข้อความที่เห็นบ่อย ๆ ชี้ตัวอักษรตัวแรกและอักษรตัวสุดท้ายของคำที่คุ้นเคย	๓.๓ รักและภูมิใจในความเป็นไทย (๑) การใช้ภาษาไทย ๔.๑ ภาษาและการรู้หนังสือ (๖) การอ่านหลากหลายวิธี: อ่านหนังสือภาพ อ่านหนังสือนิทาน อ่านป้ายและสัญลักษณ์ อ่านงานเขียนของตนเอง อ่านอย่างอิสระตามลำพัง อ่านร่วมกัน อ่านโดยมีผู้ชี้แนะ (๗) การเขียนในรูปแบบต่าง ๆ : การเขียนภาพ การเขียนขีดเขียน การเขียนคล้ายตัวอักษร การเขียนสะกดคำที่คิดค้นขึ้นเอง การเขียนคำที่มีความหมายกับตัวเด็ก/ คำคุ้นเคย การเขียนร่วมกันตามโอกาส การเขียนอิสระ (๘) การเล่นเกมทางภาษา	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก (๑) สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย (๒) การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทยหรือแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่นๆ สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก (๑) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ - องค์ประกอบของหนังสือภาพและหนังสือนิทาน - วิธีการใช้หนังสือภาพ สัญลักษณ์คา - การอ่านป้ายและสัญลักษณ์ การอ่านงานเขียนของตนเองและการอ่านอย่างอิสระ (๒) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับตัวอักษร (๓) การเขียนสื่อความหมายอย่างอิสระ (๔) คำที่เกี่ยวข้องกับคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๔.๕ เขียนสื่อความหมายอิสระ ในชีวิตประจำวัน	๔.๕.๑ เขียนตัวอักษรที่รู้จัก เพื่อสื่อ ความหมาย คัดลอก หรือเขียน ตัวอักษรด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง มีทิศ ทางการเขียนจากซ้ายไปขวา	๔.๕.๑ เขียนชื่อของตนเอง คำที่มี ความหมายกับตัวเด็กตามแบบหรือ ด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง มีทิศทางการ เขียนจากซ้ายไปขวาและบนลงล่าง เพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน	๑.๑.๔ ใช้มือ - ตา ประสานสัมพันธ์กัน (๒) การเขียนภาพและการเล่นกับสี (๓) การปั้น ๔.๑ ภาษาและการรู้หนังสือ (๗) การเขียนในรูปแบบต่าง ๆ : การเขียน ภาพ การเขียนขีดเขียน การเขียนคล้าย ตัวอักษร การเขียนสะกดคำที่คิดค้นขึ้นเอง การเขียนคำที่มีความหมายกับตัวเด็ก/คำ คุ้นเคย การเขียนร่วมกันตามโอกาส การ เขียนอิสระ (๘) การเล่นเกมทางภาษา	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก ๑) วิธีการเขียนขั้นพื้นฐาน - องค์ประกอบของการเขียน ตัวอักษร การเขียนภาพ และการขีดเขียน - วิธีการเขียน ตามแบบ หรือวิธีที่ คิดขึ้นเอง - การเขียนตามทิศทาง เขียนจาก ซ้ายไปขวา และบนลงล่างเขียน อย่างอิสระ (๒) การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย ในชีวิตประจำวัน เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก ๑) การเรียนรู้ชื่อนามสกุล - เขียนชื่อนามสกุลของตนเอง - การเขียนคำง่ายๆตามแบบ

การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี โรงเรียนชุมชนพิบูลสงคราม

๔. ด้านสติปัญญา

๔.๒) การคิดรวบยอดและการคิดคำนวณ

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๔.๖ จับคู่ เปรียบเทียบ จำแนก และจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน	๔.๖.๑ บอกลักษณะและส่วนประกอบ ของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ ประสาทสัมผัส จับคู่และเปรียบเทียบ ความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่ง ต่าง ๆ จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเอง	๔.๖.๑ บอกลักษณะส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ ของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกต โดยใช้ ประสาทสัมผัส จับคู่ เปรียบเทียบ คัดแยก จัดกลุ่ม และจำแนกสิ่งต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนด ให้หรือกำหนดขึ้นเอง	๔. ๒ การคิดรวบยอดและการคิดคำนวณ การจับคู่ เปรียบเทียบ จำแนก และจัดกลุ่ม สิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน (๑) การสังเกตลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของสิ่ง ต่าง ๆ โดยใช้ประสาทสัมผัส (๒) การจับคู่ เปรียบเทียบ คัดแยก จัดกลุ่ม และจำแนกสิ่งต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนดให้ หรือกำหนดขึ้นเอง	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและ สถานที่แสดงล้อเด็ก (๑) เปรียบเทียบปฏิสัมพันธ์ใน ชีวิตประจำวัน (๒) ประสาทสัมผัสทั้ง ๕ ธรรมชาติรอบตัว (๑) ปรากฏการณ์ธรรมชาติ (๒) พืช (๓) สัตว์ สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก (๑) ลักษณะ สัตว์สัมผัสขนาด รูปร่าง รูปทรง ขนาด ปริมาตร น้ำหนัก (๒) สิ่งต่างๆตามลักษณะ รูปร่าง รูปทรง จานวน ขนาด น้ำหนัก ปริมาตร (๓) ลำดับเหตุการณ์ต่างๆใน ชีวิตประจำวัน

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๔.๗ เรียงลำดับและแสดง แบบรูปของสิ่งต่าง ๆ ใน ชีวิตประจำวัน	๔.๗.๑ เรียงลำดับสิ่งของหรือ เหตุการณ์อย่างน้อย ๔ ลำดับ และต่อ แบบรูปของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน	๔.๗.๑ เรียงลำดับสิ่งของหรือ เหตุการณ์อย่างน้อย ๕ ลำดับ และ สร้างแบบรูปของสิ่งต่าง ๆ ตาม ความคิดของตนเอง	๔.๒ การคิดรวบยอดและการคิดคำนวณ การเรียงลำดับและแสดงแบบรูปของสิ่ง ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน (๓) การเรียงลำดับสิ่งต่างๆ ใน ชีวิตประจำวันตามลำดับ จำนวน ความยาว ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) กิจกรรมประจำวัน สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก (๑) การเจริญเติบโตของมนุษย์ สัตว์หรือพืช
๔.๘ รู้ค่าของจำนวนและใช้ จำนวนและตัวเลขใน ชีวิตประจำวัน	๔.๘.๑ นับปากเปล่า ๑ ถึง ๒๐ ตามลำดับ บอกและแสดงจำนวนของ สิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันตั้งแต่ ๑ - ๕	๔.๘.๑ นับปากเปล่า ๑ ถึง ๓๐ ตามลำดับ บอกและแสดงจำนวน ของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ตั้งแต่ ๑ - ๑๐	๔.๒ การคิดรวบยอดและการคิดคำนวณ การจับคู่ เปรียบเทียบ จำแนกและ จัดกลุ่ม สิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน (๓) การเรียงลำดับสิ่งต่างๆ ใน ชีวิตประจำวันตามลำดับ จำนวน ความยาว ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร การรู้ค่าของจำนวนและใช้จำนวนและ ตัวเลขในชีวิตประจำวัน (๘) การจัดเรียงวัตถุสองชุดให้สอดคล้องกัน แบบหนึ่งต่อหนึ่ง (๙) การนับวัตถุและบอกจำนวนหรือแสดง สิ่งต่างๆ ตามจำนวน (๑๐) การอ่านตัวเลขแสดงจำนวนของสิ่ง ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) รู้เกี่ยวกับตนเองว่าฉันสามารถ เคลื่อนไหวโดยควบคุมร่างกายไป ในทิศทาง ระดับและพื้นที่ต่างๆ (๒) การถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ โดยนำเสนอด้วยรูปภาพ สัญลักษณ์ แผนผัง ผังความคิด แผนภูมิ สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก (๑)การนับสิ่งต่างๆ จำนวนนับนั้น เพิ่มหรือลดได้ในชีวิตประจำวัน (๒) สิ่งของแต่ละชิ้นนับได้เพียงครั้ง เดียวไม่นับซ้ำ (๓) เสียงสุดท้ายที่นับเป็นตัวบอก ปริมาณ (๔) ใช้เงินเหรียญและธนบัตรในการ ซื้อขนมและอาหาร (๕) ตัวเลขที่อยู่บนเหรียญและ ธนบัตรจะบอกค่าของเงิน

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๔.๘ รู้ค่าของจำนวนและใช้จำนวนและตัวเลขในชีวิตประจำวัน (ต่อ)				(๖) ใช้ตัวเลขในชีวิตประจำวัน เช่น วันที่ขึ้นเรียน อายุบ้านเลขที่ นานาฬิกาหรือเบอร์โทรศัพท์ (๗) ใช้ตัวเลขในการบอกปริมาณของสิ่งของต่าง ๆ และแสดงอันดับ
๔.๙ รับรู้มิติสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน	๔.๙.๑ บอกและแสดงตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ด้วยคำพูด ทำทาง การวาดภาพและสัญลักษณ์	๔.๙.๑ บอกหรือแสดงตำแหน่งทิศทาง และระยะทางของสิ่งต่าง ๆ เมื่อสังเกตจากมุมมองที่ต่างกันและสร้างแผนที่หรือแบบจำลองของสถานที่	๔.๒ การคิดรวบยอดและการคิดคำนวณ การรับรู้มิติสัมพันธ์ในเชิงขนาดและรูปร่างรูปทรงของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน (๑๙) การบอกและแสดงตำแหน่ง ทิศทาง และระยะทางของตนเองและสิ่งต่าง ๆ ด้วยการกระทำ ภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพโดยใช้คำ “ข้างบน ข้างล่าง ข้างใต้ ข้างใน ข้างนอก ข้าง ๆ ข้างหน้า ข้างหลัง ระหว่าง ข้างซ้าย ข้างขวา ไกล ใกล้” (๒๐) การเคลื่อนที่หลบหลีกวัตถุที่กีดขวางหรือการเปลี่ยนตำแหน่งให้สัมพันธ์กับวัตถุในการเคลื่อนไหว เคลื่อนที่ หยิบจับ มุด ลอด ปีนป่าย (๒๑) การสังเกตสิ่งต่าง ๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่างกัน (๒๒) การบอกหรือแสดงเส้นทางโดยการวาดภาพหรือใช้สัญลักษณ์หรือการสร้างแผนที่หรือแบบจำลองของสถานที่ต่าง ๆ ที่คุ้นเคย	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) รู้เกี่ยวกับตนเองว่าฉันสามารถเคลื่อนไหวโดยควบคุมร่างกายไปในทิศทาง ระดับและพื้นที่ต่างๆ สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก (๑) การถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้โดยนำเสนอด้วยรูปภาพ สัญลักษณ์แผนผัง ผังความคิดแผนภูมิ

การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี โรงเรียนชุมชนพิบูลสงคราม

๔. ด้านสติปัญญา

๔.๓) การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๔.๑๐ แก้ปัญหาต่าง ๆ ใน ชีวิตประจำวัน	๔.๑๐.๑ ระบุปัญหาและแก้ปัญหาโดย ลองผิดลองถูก	๔.๑๐.๑ ระบุปัญหา สร้างทางเลือก เลือกวิธีการ และลงมือแก้ปัญหา	๓.๓ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น (๑) การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม เพื่อน ๔.๓ การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ (๑) การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่ เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ (๒) การคาดเดาหรือการคาดคะเน สิ่ง ที่จะเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล (๕) การมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา ด้วยการระบุปัญหา หาทางเลือกและวิธีการ ต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา เลือกวิธีการ ออกแบบวางแผนและลงมือแก้ปัญหา	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) การแสดงความคิดเห็นและรับ ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (๒) การแก้ไขความขัดแย้ง ธรรมชาติรอบตัว (๑) การดูแลธรรมชาติและ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (๒) สาธารณสมบัติและการดูแล รักษา สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก (๑) เรื่องราวต่างๆ ที่เด็กสนใจ
๔.๑๑ ใช้เหตุผลในการ ตัดสินใจ	๔.๑๑.๑ ตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และ เริ่มเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น	๔.๑๑.๑ ตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และ ยอมรับผลที่เกิดขึ้น	๒.๒ กำกับตนเองในการทำกิจกรรม (๑) การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตาม ความสามารถของตนเอง (๒) การวางแผนปฏิบัติกิจกรรมและ ทำสิ่งต่าง ๆ จนสำเร็จ ๒.๕ ยอมรับและรับผิดชอบในการตัดสินใจ ของตนเองและกลุ่ม	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดี ของครอบครัวและโรงเรียน (๒) การเคารพสิทธิของตนเองและ ผู้อื่น (๓) การแสดงความคิดเห็นและรับ ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๔.๑๑ ใช้เหตุผลในการ ตัดสินใจ (ต่อ)			(๑) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (๒) การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ๒.๘ ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม (๒) การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ ๓.๑ มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม (๓) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงจริยธรรม ๓.๖ มีวินัยในตนเอง และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม (๑) การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา (๒) การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ๔.๑ ภาษาและการรู้หนังสือ (๓) การพูดแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการในการเล่น และการกระทำต่างๆ (๔) การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์หรือเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง (๕) การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ	(๔) การกำกับตนเอง (๕) การแก้ไขความขัดแย้ง (๖) การยอมรับความเหมือนความแตกต่างทางวัฒนธรรม (๗) การเล่นและทาสีต่างๆ ด้วยตนเองตามลาพังหรือกับผู้อื่น เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก (๑) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน (๒) การแสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (๓) การแก้ไขความขัดแย้ง ธรรมชาติรอบตัว (๑) การเลือกใช้สิ่งของ (๒) การสื่อสารต่างๆ สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก (๑) การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย (๒) การเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ (๓) การทิ้งขยะที่ถูกต้อง (๔) การแยกขยะ การลดการใช้ การแปรรูปและนำกลับมาใช้ใหม่

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๔.๑๑ ใช้เหตุผลในการ ตัดสินใจ (ต่อ)			๔.๓ การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ (๑) การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ (๓) การลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล (๔) การตัดสินใจหรือเลือกทำสิ่งต่าง ๆ (๕) การมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหาด้วยการระบุปัญหา หาทางเลือกและวิธีการต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา เลือกวิธีการออกแบบวางแผนและลงมือแก้ปัญหา	

การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี โรงเรียนชุมชนพิบูลสงคราม

๔. ด้านสติปัญญา

๔.๔) การแสวงหาความรู้

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๔.๑๒ กระตือรือร้นในการเรียนรู้	๔.๑๒.๑ สนใจ กระตือรือร้น ในการเข้าร่วมกิจกรรม และมีส่วนร่วมในการค้นหาคำตอบ เกี่ยวกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และโลกรอบตัว	๔.๑๒.๑ สนใจ กระตือรือร้น ในการเข้าร่วมกิจกรรม มีส่วนร่วมและค้นหาคำตอบด้วยตนเอง เกี่ยวกับธรรมชาติ สถานที่ สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี และโลกรอบตัว	๒.๒ กำกับตนเองในการทำกิจกรรม (๑) การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามความสามารถของตนเอง ๒.๓ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น (๑) การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน ๒.๕ ยอมรับและรับผิดชอบในการตัดสินใจของตนเองและกลุ่ม (๒) การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ๓.๑ มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม (๔) การแสดงความรักเพื่อน มีเมตตา สัตว์เลี้ยง ๓.๒ มีมารยาทไทย และปฏิบัติตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย (๗) การปฏิบัติตน/ร่วมกิจกรรมตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและประเพณีไทย ๓.๓ รักและภูมิใจในความเป็นไทย	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) ความต้องการ ความสนใจ และความสามารถของตนเอง (๒) การรู้จักภัยใกล้ตัวอุบัติเหตุ อุบัติภัยภัยพิบัติ (๓) การยอมรับความเหมือนและความแตกต่าง (๔) การเล่นและหาสิ่งต่างๆด้วยตนเองตามลาพังหรือกับผู้อื่น เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก (๑) เรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่างๆ (๒) รู้จักสถานที่สำคัญ วันสำคัญ อาชีพของคนในชุมชน ศาสนา และแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน (๓) การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย หรือ

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๔.๑๒ กระตือรือร้นในการเรียนรู้ (ต่อ)			(๓) การร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ๓.๕ ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๑) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ๔.๑ ภาษาและการรู้หนังสือ (๑) การฟังเสียงต่างๆ ในสิ่งแวดล้อม ๔.๓ การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ (๓) การลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล (๔) การตัดสินใจหรือเลือกทำสิ่งต่าง ๆ ๔.๔ การแสวงหาความรู้ (๓) การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ (๔) การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ และแผนภูมิอย่างง่าย	แหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่นๆ (๔) การดูแลรักษาสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติรอบตัว (๑) รู้จักชื่อลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของมนุษย์สัตว์พืช (๒) รู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้าและอวกาศ (๓) สนใจสภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ แรงและพลังงานในชีวิตประจำวัน (๔) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น (๕) การรู้เท่าทันเทคโนโลยี สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก (๑) การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๔.๑๓ ค้นหาคำตอบเกี่ยวกับ ปัญหาหรือข้อสงสัย โดยใช้การ สืบเสาะหาความรู้	๔.๑๓.๑ ค้นหาคำตอบของปัญหาและ ข้อสงสัยโดยการสังเกต สำรวจ ตั้ง คำถาม และนำเสนอสิ่งที่ค้นพบ	๔.๑๓.๑ ค้นหาคำตอบของปัญหา และข้อสงสัย โดยใช้วิธีการที่ หลากหลาย โดยการสังเกตสำรวจ ตั้งคำถาม วางแผนเก็บข้อมูล และ นำเสนอสิ่งที่ค้นพบ	๒.๒ กำกับตนเองในการทำกิจกรรม (๒) การวางแผนปฏิบัติกิจกรรมและทำสิ่ง ต่าง ๆ จนสำเร็จ ๓.๕ ตูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๕) การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน ๓.๖ มีวินัยในตนเอง และปฏิบัติตนเป็น สมาชิกที่ดีของสังคม (๑) การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการ แก้ปัญหา (๒) การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความ ขัดแย้ง ๔.๓ การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ (๒) การคาดเดาหรือการคาดคะเนสิ่งที่ อาจเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล (๓) การลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมี เหตุผล (๕) การมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา ด้วยการระบุปัญหา หาทางเลือก และวิธีการ ต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา เลือกวิธีการ ออกแบบวางแผนและลงมือแก้ปัญหา ๔.๔ การแสวงหาความรู้ (๑) การสังเกตและการสำรวจสิ่งต่าง ๆ และ แหล่งเรียนรู้รอบตัว	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) การแสดงความคิดเห็นของ ตนเองและการรับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่น (๒) การกำกับตนเอง (๓) การแก้ไขความขัดแย้ง (๔) การยอมรับความเหมือนความ แตกต่าง เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและ สถานที่แวดล้อมเด็ก (๑) การแสดงความคิดเห็นของ ตนเองและรับฟังความคิดเห็นของ ผู้อื่น (๒) การแก้ไขความขัดแย้ง ธรรมชาติรอบตัว (๑) ชื่อลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ ของมนุษย์สัตว์พืช (๒) ดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติแรง และพลังงานใน ชีวิตประจำวันสิ่งแวดล้อมเด็ก (๓) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและ การรักษาธรรมชาติสมบัติ

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๔.๑๓ ค้นหาคำตอบเกี่ยวกับ ปัญหาหรือข้อสงสัย โดยใช้การ สืบเสาะหาความรู้ (ต่อ)			(๒) การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ และ เกี่ยวข้องกับสิ่งที่สังเกตและสำรวจ (๓) การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบ ของข้อสงสัยต่างๆ (๔) การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูล และนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะ หาความรู้ในรูปแบบต่างๆ และแผนภูมิ อย่างง่าย (๕) การคาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น และมี ส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่าง มีเหตุผล (๖) การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่ เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ ๔.๕ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ (๔) การหาทางเลือกและวิธีการใหม่ ๆ ใน การแก้ปัญหา	สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก (๑) การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย ในชีวิตประจำวัน (๒) ความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ รอบตัว

การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี โรงเรียนชุมชนพิบูลสงคราม

๔. ด้านสติปัญญา

๔.๕) จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๔.๑๔ ทำงานศิลปะตาม จินตนาการและความคิด สร้างสรรค์	๔.๑๔.๑ สร้างผลงานศิลปะ เพื่อ สื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง โดยมีการดัดแปลงและแปลกใหม่จาก เดิมหรือมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น	๔.๑๔.๑ สร้างผลงานศิลปะ เพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของ ตนเอง โดยมีการดัดแปลงแปลกใหม่ จากเดิมและมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น	๑.๔ การใช้มือ - ตา ประสานสัมพันธ์กัน (๑) การเล่นเครื่องเล่นสัมผัสและการสร้าง จากแท่งไม้ บล็อก (๒) การเขียนภาพและการเล่นกับสี (๓) การปั้น (๔) การประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ด้วยเศษวัสดุ (๕) การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ ๒.๑ แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก ในสถานการณ์ต่าง ๆ (๕) การทำงานศิลปะ ๒.๒ กำกับตนเองในการทำกิจกรรม (๑) การปฏิบัติ กิจกรรม ต่างๆ ตาม ความสามารถของตนเอง ๒.๕ ยอมรับและรับผิดชอบในการตัดสินใจ ของตนเองและกลุ่ม (๓) การทำศิลปะแบบร่วมมือ	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) การเล่นและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วย ตนเองตามลาพังหรือกับผู้อื่น (๒) มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง และมีความภาคภูมิใจในตนเอง (๓) การรับรู้อารมณ์และความรู้สึก ของตนเองและผู้อื่น (๔) แสดงออกทางอารมณ์และ ความรู้สึกอย่างเหมาะสม เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและ สถานที่แวดล้อมเด็ก (๑) การเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ใน ชีวิตประจำวันอย่างประหยัดและ พอเพียง (๒) การแสดงความคิดเห็นของ ตนเองและรับฟังความคิดเห็นของ ผู้อื่น

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๔.๑๔ ทำงานศิลปะตาม จินตนาการและความคิด สร้างสรรค์ (ต่อ)			๒.๖ มีสุนทรียภาพทางศิลปะดนตรี และ การเคลื่อนไหว (๕) การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ (๖) การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม ๔.๒ การคิดรวบยอดและการคิดคำนวณ การใช้สัญลักษณ์ (๖) การทำซ้ำ การต่อเติม และการสร้าง แบบรูปของสิ่งต่าง ๆ ๔.๕ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ (๒) การแสดงจินตนาการและความคิด สร้างสรรค์ผ่านภาษา ทำทาง การเคลื่อนไหว ดนตรี และศิลปะต่าง ๆ (๓) การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้วัสดุ อุปกรณ์หรือวิธีการที่หลากหลาย (๕) การเล่นในมุมเล่นต่างๆ ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์	ธรรมชาติรอบตัว (๑) รู้จักการวาดภาพ การใช้สีต่างๆ ในการทำกิจกรรมศิลปะเกี่ยวกับ ลักษณะ ส่วนประกอบของสัตว์พืช ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสิ่งของ เครื่องใช้ยานพาหนะ ที่ใช้อยู่ใน ชีวิตประจำวัน สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก (๑) เรื่องราวต่างๆ ที่เด็กสนใจ (๒) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ ตัวอักษร การเขียนสื่อความหมาย อย่างอิสระ (๓) รู้จักชื่อลักษณะ สีผิวสัมผัส ขนาด รูปร่างรูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก ตำแหน่ง มิติสัมพันธ์ แบบรูปและความสัมพันธ์
๔.๑๕ แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหว ตามจินตนาการอย่าง สร้างสรรค์	๔.๑๕.๑ เคลื่อนไหวท่าทาง เพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของ ตนเองอย่างหลากหลายหรือแปลกใหม่	๔.๑๕.๑ เคลื่อนไหวท่าทาง เพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของ ตนเองอย่างหลากหลายและแปลก ใหม่	๑.๓ เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์กัน (๒) การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ (๓) การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์ (๔) การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ ของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ ในการขว้าง การจับ การโยน การเตะ	เรื่องราวที่เกี่ยวกับตัวเด็ก (๑) การออกกกำลังกาย (๒) การปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่าง ปลอดภัย (๓) การรับรู้อารมณ์และความรู้สึก ของตนเองและผู้อื่น (๔) การแสดงออกทางอารมณ์และ ความรู้สึกอย่างเหมาะสม

ความสามารถผู้เรียน เมื่อจบการศึกษา ระดับปฐมวัย	ความสามารถผู้เรียน		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๔.๑๕ แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหว ตามจินตนาการอย่าง สร้างสรรค์ (ต่อ)			(๖) การเคลื่อนไหวโดยควบคุมตนเองไปใน ทิศทาง ระดับ และพื้นที่ (๗) การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง ๒.๑ แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก ในสถานการณ์ต่าง ๆ (๓) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี ๒.๖ มีสุนทรียภาพทางศิลปะ ดนตรี และ การเคลื่อนไหว (๕) การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ (๖) การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม ๓.๒ มีมารยาทไทย และปฏิบัติตาม วัฒนธรรมและประเพณีไทย (๕) การละเล่นพื้นบ้านของไทย เพลงท้องถิ่น เพลงพื้นบ้านของเล่นพื้นบ้าน ๔.๕ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ (๒) การแสดงจินตนาการและความคิด สร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหว ดนตรี และศิลปะต่าง ๆ	(๕) การรู้จักอารมณ์และความรู้สึก ของตนเองและผู้อื่น (๖) การกำกับตนเอง เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและ สถานที่แวดล้อมเด็ก (๑) การปฏิบัติตามวัฒนธรรม ท้องถิ่นและความเป็นไทย ธรรมชาติรอบตัว (๑) การแสดงท่าทางเลียนแบบ มนุษย์สัตว์ (๒) การเคลื่อนไหวตามเสียงสภาพ อากาศ และธรรมชาติที่อยู่ รอบตัวเด็ก สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก (๑) การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย ในชีวิตประจำวัน (๒) การสื่อสารต่างๆที่ใช้ใน ชีวิตประจำวันและเรื่องราวต่างๆที่ เด็กสนใจ

๘. การจัดประสบการณ์

๘.๑ หลักการจัดประสบการณ์

๘.๑.๑ จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เพื่อพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม สมวัย สมดุล และต่อเนื่อง

๘.๑.๒ เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่

๘.๑.๓ จัดให้เด็กได้รับการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับพัฒนาการของเด็กและกระบวนการเรียนรู้

๘.๑.๔ จัดการประเมินความสามารถผู้เรียนให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง

๘.๑.๕ ให้พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

๘.๒ แนวทางการจัดประสบการณ์

๘.๒.๑ จัดให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมอง ที่เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

๘.๒.๒ จัดให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของเด็ก เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

๘.๒.๓ จัดแบบบูรณาการ โดยบูรณาการทั้งกิจกรรม ทักษะ และสาระการเรียนรู้

๘.๒.๔ จัดให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำและนำเสนอความคิด โดยผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

๘.๒.๕ จัดให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน

๘.๒.๖ จัดให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก สอดคล้องกับบริบท สังคม และวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก

๘.๒.๗ ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ความเป็นพลเมืองที่ดี และความเป็นไทยตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม และการมีวินัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

๘.๒.๘ จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนหรือเหตุการณ์ที่เด็กเผชิญในชีวิตประจำวันที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

๘.๒.๙ ให้พ่อแม่ ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อ แหล่งเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรมและการประเมินความสามารถผู้เรียน

๘.๒.๑๐ จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถผู้เรียนและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

๘.๓ การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ ๔-๖ ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันโดยมีขอบข่ายของกิจกรรมประจำวันดังนี้

๘.๓.๑ หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

๑) กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน แต่ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น

อายุ ๔ - ๕ ปี มีความสนใจประมาณ ๑๒ - ๑๕ นาที

อายุ ๕ - ๖ ปี มีความสนใจประมาณ ๑๕ - ๒๐ นาที

๒) กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ใช้เวลาต่อเนื่องไม่เกินกว่า ๒๐ นาที

๓) กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เพื่อช่วยให้เด็กรู้จักเลือกตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ เช่น การเล่นตามมุม การเล่นเกมกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ ๔๐ - ๖๐ นาที

๔) กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอน หรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุกประเภททั้งนี้ กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

๘.๓.๒ ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน ดังต่อไปนี้

๑) การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เป็นการพัฒนาความแข็งแรง การทรงตัว การยืดหยุ่น ความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่าง ๆ และจังหวะการเคลื่อนไหวในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม ปีนป่ายเล่นอิสระ เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

๒) การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เป็นการพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็กกล้ามเนื้อมือ นิ้วมือ การประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อมือและระบบประสาทตามือได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมการศึกษา ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับช้อนส้อม และใช้วัสดุอุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

๓) การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ สังคมและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เป็นการปลูกฝังให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือโดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติ โดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม อย่างต่อเนื่อง

๔) การพัฒนาสังคมนิสัย เป็นการพัฒนาให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดีแสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงานระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นโดยรวม ทั้งระมัดระวังอันตรายจากคนแปลกหน้าการป้องกันตนเองจากโรคติดต่อ

และโรคอุบัติใหม่ ให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ

๕) การพัฒนาการคิด เป็นการพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ การคิดรวบยอด และการคิดเชิงเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ ส่งเสริมให้เด็กมีความสุขในการใช้ความรู้และทักษะพื้นฐานด้านการคิดคำนวณ การนับ จำนวน ตัวเลข รูปร่าง รูปทรง แบบรูป และมีนิสัยรักการอ่านในชีวิตประจำวัน และใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์สื่อความหมายในเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็กได้คิดและได้ลงมือปฏิบัติจริง ใช้สื่อการสอนที่เป็นรูปธรรม ทำให้เด็กมีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล และใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงวิพากษ์มาพูดคุยกับเด็กศึกษานอกสถานที่ เล่นเกมการศึกษา ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันฝึกออกแบบและสร้างชิ้นงาน และทำกิจกรรมทั้งเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ และรายบุคคล

๖) การพัฒนาภาษา เป็นการพัฒนาให้เด็กใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์โดยสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่สงสัยใคร่รู้ จัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กได้กล้าแสดงออกในการฟังพูด อ่าน เขียน มีนิสัยรักการอ่าน และบุคคลแวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับตัวอักษร การเขียนอิสระ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับพัฒนาการและความสามารถของเด็กเป็นสำคัญ

๗) การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นการส่งเสริมให้เด็ก มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ โดยจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ดนตรี การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระ เล่นบทบาทสมมติ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นบล็อก และเล่นสร้างอย่างอิสระ

๘.๓.๓ รูปแบบการจัดกิจกรรมประจำวัน โรงเรียนบ้านชุมชนพิบูลสงคราม ดำเนินการกำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกิจวัตรประจำวันดังนี้

รายการการพัฒนา	อายุ ๔ - ๕ ปี ชั่วโมง : วัน (ประมาณ)	อายุ ๕ - ๖ ปี ชั่วโมง : วัน (ประมาณ)
๑. การพัฒนาทักษะพื้นฐานในชีวิตประจำวัน (รวมทั้งการช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย การรับประทานอาหาร สุขอนามัย และการนอนพักผ่อน)	๒ ๑/๒	๒ ๑/๒
๒. การเล่นเสรี	๑	๑
๓. การคิดและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	๑	๑
๔. กิจกรรมด้านสังคม (การทำงานร่วมกับผู้อื่น)	๓/๔	๑
๕. กิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่	๓/๔	๓/๔
๖. กิจกรรมที่มีการวางแผนโดยครูผู้สอน	๑	๑
เวลา	๗	๗

ตารางการจัดกิจกรรมประจำวัน

ตารางการจัดกิจกรรมประจำวันโรงเรียนชุมชนพิบูลสงคราม	
เวลา	กิจกรรม
๐๗.๐๐ – ๐๗.๓๐ น.	รับเด็ก
๐๗.๓๐ – ๐๗.๕๐ น.	กิจกรรมรักษาความสะอาดบริเวณเขตพื้นที่รับผิดชอบ
๐๗.๕๐ – ๐๘.๑๕ น.	เคารพธงชาติ สวดมนต์ กิจกรรมหน้าเสาธง
๐๘.๑๕ – ๐๘.๓๐ น.	โฮมรูม/ตรวจสอบสุขภาพ/ไปเข้าห้องน้ำ
๐๘.๓๐ – ๐๙.๐๐ น.	กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
๐๙.๐๐ – ๐๙.๓๐ น.	กิจกรรมเสริมประสบการณ์
๐๙.๓๐ – ๑๐.๐๐ น.	กิจกรรมสร้างสรรค์
๑๐.๐๐ – ๑๐.๕๐ น.	กิจกรรมเสรี/เล่นตามมุม
๑๐.๕๐ – ๑๑.๓๐ น.	กิจกรรมกลางแจ้ง
๑๑.๓๐ – ๑๒.๓๐ น.	พักรับประทานอาหารเที่ยง
๑๒.๓๐ – ๑๒.๕๐ น.	แปรงฟัน/ไปเข้าห้องน้ำ
๑๒.๕๐ – ๑๔.๐๐ น.	นอนพักผ่อน
๑๔.๐๐ – ๑๔.๑๕ น.	ตื่นนอน/เก็บที่นอน/ล้างหน้า/ไปเข้าห้องน้ำ
๑๔.๑๕ – ๑๔.๔๕ น.	กิจกรรมเกมการศึกษา
๑๔.๔๕ – ๑๕.๑๕ น.	ทบทวนกิจกรรมประจำวัน
๑๕.๑๕ – ๑๕.๓๐ น.	เตรียมตัวกลับบ้าน

*หมายเหตุการจัดกิจกรรมในแต่ละวันสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม *

๘.๓.๔ แนวทางการจัดกิจกรรมประจำวัน

๑. การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะที่กำหนดให้ เช่น ช้า เร็วหยุด เคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ แบบอยู่กับที่ โดยจะมีการใช้เครื่องเคาะจังหวะ เช่น กลอง แหมมเบอร์ลิน กรับ ฉิ่ง ฯลฯ หรือตามกำหนดสัญญาณ การเคลื่อนไหวด้วยเสียงปรบมือ เสียงเคาะไม้ เสียงเพลง คำคล้องจอง เข้ามาประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมความสัมพันธ์ของอวัยวะในการเคลื่อนไหวให้ประสานกันอย่างเหมาะสม ฝึกให้เด็กเข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่ง ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะภาษาและการฟัง เสริมสร้างความสามารถในการฟังและรับรู้จังหวะดนตรี กระตุ้นความซาบซึ้งในศิลปะการเคลื่อนไหว และช่วยส่งเสริมความจำจากการเคลื่อนไหวตามลำดับขั้นตอนต่างๆ ทั้งนี้กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑) การเคลื่อนไหวพื้นฐาน ลักษณะการจัดกิจกรรมมีจุดเน้นในเรื่องจังหวะและการเคลื่อนไหว หรือท่าทางอย่างอิสระ การเคลื่อนไหวตามธรรมชาติของเด็ก มี ๒ ประเภท ได้แก่ การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ เช่น ปรบมือ ผงกศีรษะ ขยิบตา การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ เช่น คลาน เดิน วิ่ง กระโดด ควบม้า ก้าวกระโดด

๒) การเคลื่อนไหวตามเนื้อหา ได้แก่ เคลื่อนไหวเลียนแบบ เคลื่อนไหวตามคำบรรยาย เคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ เคลื่อนไหวตามคำสั่งและข้อตกลง เคลื่อนไหวตามจินตนาการ เคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ เคลื่อนไหวประกอบเสียงเพลงและเคลื่อนไหวตามผู้นำ ท่าทางกายบริหารประกอบเพลงหรือ คำคล้องจอง เคลื่อนไหวหรือการแสดงท่าทางตามคำสั่ง

๑.๑ จุดประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาอวัยวะทุกส่วนให้มีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดีในการเคลื่อนไหว
๒. เพื่อฝึกทักษะภาษา ฝึกฟังคำสั่งและข้อตกลง
๓. เพื่อฝึกให้เกิดทักษะในการฟังดนตรีหรือจังหวะต่างๆ
๔. เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและสุนทรีย์ภาพ
๕. เพื่อฝึกความจำและเสริมสร้างประสบการณ์
๖. เพื่อฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
๗. เพื่อพัฒนาด้านสังคม การปรับตัวและความร่วมมือในกลุ่ม
๘. เพื่อให้โอกาสเด็กให้แสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเอง และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
๙. เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายความตึงเครียดทั้งร่างกายและจิตใจ

๑.๒ ขอบข่ายของการจัดกิจกรรม

๑. การเคลื่อนไหวร่างกาย
๒. การฟังสัญญาณและการปฏิบัติตามข้อตกลง
๓. การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
๔. การจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
๕. ความมีระเบียบวินัย
๖. การเรียนรู้จังหวะ
๗. ความเพลิดเพลินสนุกสนาน
๘. ความจำ
๙. การแสดงออก
๑๐. เนื้อหาของหน่วยการสอน

๑.๓ แนวการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

๑. เริ่มจากการทำกิจกรรมเคลื่อนไหวพื้นฐาน เพื่อเป็นการเตรียม โดยการแตะสัมผัสส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย สำนวกรการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายในการเคลื่อนไหว

๒. อธิบายหรือสร้างข้อตกลงร่วมกันในการกำหนดสัญญาณ การใช้เครื่องให้จังหวะและการกำหนดจังหวะ เช่น ข้อตกลงเกี่ยวกับสัญญาณและจังหวะ จะใช้เครื่องเคาะจังหวะเป็นการกำหนดจังหวะให้สม่ำเสมอและชัดเจน

๒.๑ ให้จังหวะ ๑ ครั้งสม่ำเสมอ แสดงว่าให้เด็กเดินหรือเคลื่อนไหวไปเรื่อย ๆ ตามจังหวะ

๒.๒ ให้จังหวะ ๒ ครั้งติดกันแสดงว่าให้เด็กหยุดการเคลื่อนไหว โดยเด็กจะต้องหยุดนิ่งจริงๆ หากกำลังอยู่ในท่าใดก็ต้องหยุดนิ่งในท่านั้นจะเคลื่อนไหวหรือเปลี่ยนท่าไม่ได้

๒.๓ ให้จังหวะเร็วแสดงว่าให้เด็กเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็วหรือเคลื่อนที่เร็วขึ้นแต่ไม่ใช่การวิ่งและส่งเสียงดัง บางกิจกรรมอาจจะหมายถึงการเปลี่ยนตำแหน่งการทำตามคำสั่งหรือข้อตกลง

๓. ให้เด็กเคลื่อนไหวอย่างอิสระตามความคิดหรือจินตนาการของตนเอง โดยใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายให้มากที่สุด ในขณะเดียวกันต้องคำนึงถึงองค์ประกอบพื้นฐานในการเคลื่อนไหว ได้แก่ การใช้ร่างกายตนเอง การใช้พื้นที่การเคลื่อนไหวอย่างมีอิสระ มีระดับและทิศทาง

๔. ให้เด็กทดลองปฏิบัติและปฏิบัติซ้ำ เพื่อให้เด็กได้เคลื่อนไหวหลากหลายรูปแบบ

๕. หลังจากปฏิบัติกิจกรรมให้เด็กได้พักผ่อนตามอัธยาศัย โดยให้เด็กนั่งกับพื้นห้อง ผู้สอนเปิดเพลงเบาๆ

๒. การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์

กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เป็นกิจกรรมมุ่งเน้นให้เด็ก ๆ ได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ เด็กได้มีโอกาสฝึกการคิด การฟัง การพูด การสังเกต ตลอดจนการคิดแก้ปัญหา ใช้เหตุผลและการฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน และสามารถใช้ภาษาในการฟังพูดและถ่ายทอดเรื่องราวได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งมีมารยาทในการสื่อสาร และการแสดงออก อีกทั้งยังส่งเสริมความมีระเบียบวินัยความรับผิดชอบ และความสามารถในการสังเกต เปรียบเทียบ รวมถึงการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล โดยให้เด็กนั่งเป็นรูปครึ่งวงกลมหรือตัว U และแถวตอนเล็กตามลักษณะของกิจกรรม ลักษณะของกิจกรรมคุณครูเป็นผู้กำหนดและจัดเตรียมเนื้อหาต่างๆ ที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ มาสนทนาพูดคุยเล่านิทาน และการอ่านนิทาน สาธิตอภิปราย ชักถาม การทดลอง/ปฏิบัติการ การปฐมพยาบาล การเล่นเกมการศึกษา เล่นบทบาทสมมติ ร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ทัศนศึกษา การเพาะเมล็ดพืชประกอบอาหาร และใช้สื่อจริงในการเรียนการสอน ให้เด็กๆ ได้ใช้ทักษะประสานสัมผัสทั้ง ๕ ได้แก่ การมองเห็น การฟัง การดมกลิ่น การรับรส และการสัมผัส การที่เด็กๆ ได้ลงมือปฏิบัติจริงในกิจกรรมต่างๆ (Active Learning) ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ขึ้น มีความคิดที่เป็นระบบทำให้เด็กๆ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถอธิบายคุณลักษณะของสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวได้โดยละเอียด การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ใช้สื่อหลากหลายที่เหมาะสมกับวัย และบริบทของเด็ก เช่น สื่อของจริงและวัสดุจากธรรมชาติ สื่อจำลอง สื่อภาพ สื่อเทคโนโลยี รวมถึงแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา สื่อเหล่านี้ช่วยกระตุ้นความสนใจ ส่งเสริมการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และพัฒนาทักษะด้านภาษา การคิดและการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กอย่างรอบด้าน

๒.๑ จุดประสงค์

๑. เพื่อให้เด็กเข้าใจเนื้อหาและเรื่องราวในหน่วยการจัดประสบการณ์
๒. เพื่อฝึกการใช้ภาษาในการฟังพูดและการถ่ายทอดเรื่องราว
๓. เพื่อฝึกมารยาทในการฟังการพูด
๔. เพื่อฝึกความมีระเบียบวินัย
๕. เพื่อให้เด็กเรียนรู้ผ่านการสังเกต เปรียบเทียบ
๖. เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดรวบยอด การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ
๗. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิธีแสวงหาความรู้เกิดการเรียนรู้จากการค้นพบด้วยตนเอง
๘. เพื่อฝึกให้กล้าแสดงความคิดเห็นร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
๙. เพื่อฝึกให้มีลักษณะนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน
๑๐. เพื่อฝึกลักษณะนิสัยให้มีคุณธรรม จริยธรรม

๒.๒ แนวการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์

การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม จัดได้หลายวิธีได้แก่

๑. การสนทนาหรือการอภิปราย เป็นการพูดคุยซักถามระหว่างเด็กกับครูหรือเด็กกับเด็ก เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาด้านการพูดและการฟัง โดยการกำหนดประเด็นในการสนทนาหรืออภิปราย เด็กจะได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ครูหรือผู้สอนเปิดโอกาสให้เด็กซักถาม โดยใช้คำถามกระตุ้นหรือเล่าประสบการณ์ที่แปลกใหม่ นำเสนอปัญหาที่ท้าทายความคิด การยกตัวอย่าง การใช้สื่อประกอบ การสนทนาหรือการอภิปรายควรใช้สื่อของจริง ของจำลอง รูปภาพ หรือสถานการณ์จำลอง

๒. การเล่านิทาน และการอ่านนิทาน เป็นกิจกรรมที่ครูหรือผู้สอนเล่าหรืออ่านเรื่องราวจากนิทาน โดยการใช้น้ำเสียงประกอบการเล่าแตกต่างตามบุคลิกของตัวละคร ซึ่งครูหรือผู้สอนควรเลือกสาระของนิทานให้เหมาะสมกับวัย สื่อที่ใช้อาจเป็นหนังสือนิทาน หนังสือภาพ แผ่นภาพ หุ่นมือหุ่นนิ้วมือหรือการแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่อง โดยครูใช้คำถามเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ เช่น ในนิทานเรื่องนี้ตัวละครอะไรบ้าง เหตุการณ์ในนิทานเรื่องนี้เกิดที่ไหน เวลาใด หรือลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในนิทาน นิทานเรื่องนี้มีปัญหา อะไรบ้าง และเด็กชอบเหตุการณ์ใดในนิทานเรื่องนี้มากที่สุด

๓. การสาธิต เป็นกิจกรรมที่เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยแสดงหรือทำสิ่งที่ต้องการให้เด็กได้สังเกตและเรียนรู้ตามขั้นตอนของกิจกรรมนั้นๆ และเด็กได้อภิปรายและร่วมกันสรุปการเรียนรู้ การสาธิตในบางครั้ง อาจให้เด็กอาสาสมัครเป็นผู้สาธิตร่วมกับครูหรือผู้สอน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริงด้วยตนเอง เช่น การเพาะเมล็ดพืช การประกอบอาหาร การเล่นเกมการศึกษา

๔. การทดลอง/ปฏิบัติการ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติทดลอง การคิดแก้ปัญหา มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะคณิตศาสตร์ ทักษะภาษา ส่งเสริมให้เด็กเกิดข้อสงสัยสืบค้นคำตอบด้วยตนเอง ผ่านการวิเคราะห์สังเคราะห์อย่างง่าย สรุปผลการทดลอง อภิปรายผล การทดลอง และสรุปการเรียนรู้โดยกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ง่ายๆ เช่น การเลี้ยงหนอนผีเสื้อ การปลูกพืช ฝึกการสังเกตการณ์ไหลของน้ำ

๕ การประกอบอาหาร เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการทดลอง โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือทดสอบและปฏิบัติการด้วยตนเองเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของผักเนื้อสัตว์ผลไม้ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ต้ม นึ่ง ผัด ทอด หรือการรับประทานสด เด็กจะได้รับประสบการณ์จากการสังเกตการเปลี่ยนแปลงของอาหาร การรับรู้รสชาติและกลิ่นของอาหาร ด้วยการใช้ประสาทสัมผัสและการทำงานร่วมกันเช่นการทำอาหารจากไข่

๖. การเพาะปลูก เป็นกิจกรรมที่เน้นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ซึ่งเด็กจะได้เรียนรู้การบูรณาการจะทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ โดยทำความเข้าใจความต้องการของสิ่งมีชีวิตในโลกและช่วยให้เด็กเข้าใจความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่อยู่รอบตัวโดยการสังเกต เปรียบเทียบ และการคิดอย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้ค้นพบและเรียนรู้ด้วยตนเอง

๗. การศึกษานอกสถานที่ เป็นการจัดกิจกรรมทัศนศึกษาที่ให้ได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริงนอกห้องเรียน จากแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาหรือแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เช่น ห้องสมุด สวนสมุนไพร วัด ไพรชณีย์ พิพิธภัณฑ์ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์แก่เด็ก โดยครูและเด็กร่วมกันวางแผนศึกษาสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ การเดินทาง และสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้จากการไปศึกษานอกสถานที่

๘. การเล่นบทบาทสมมติ เป็นกิจกรรมให้เด็กสมมติตนเองเป็นตัวละคร และแสดงบทบาทต่างๆ ตามเนื้อเรื่องในนิทาน เรื่องราวหรือสถานการณ์ต่างๆ โดยใช้ความรู้สึกของเด็กในการแสดง เพื่อให้เด็กเข้าใจ เรื่องราว ความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่นๆ ควรใช้สื่อประกอบการเล่นสมมติ เช่น หุ่นสมมติ ละคร คาถาตัวละครรูปคนและสัตว์รูปแบบต่างๆ เครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ของจริงชนิดต่างๆ

๙. การร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับภาษา จังหวะ และการแสดงท่าทางให้สัมพันธ์กับเนื้อหาของเพลงหรือคำคล้องจอง ครูหรือผู้สอนควรเลือกให้เหมาะกับวัย

๑๐. การเล่นเกม เป็นกิจกรรมที่นำเกมการเรียนรู้ เพื่อฝึกทักษะการคิดการแก้ปัญหาและการทำงานเป็นกลุ่ม เกมที่นำมาเล่นไม่ควรเน้นการแข่งขัน

๑๑. การแสดงละคร เป็นกิจกรรมที่เด็กจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับการลำดับเรื่องราว การเรียงลำดับเหตุการณ์หรือเรื่องราวจากนิทาน การใช้ภาษาในการสื่อสารของตัวละคร เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และทำความเข้าใจบุคลิกลักษณะของตัวละครที่เด็กสวมบทบาท สื่อที่ใช้ เช่น ชุดการแสดงที่สอดคล้องกับบทบาทที่ได้รับบทสนทนาที่เด็กใช้ฝึกสนทนาประกอบการแสดง

๑๒. การใช้สถานการณ์จำลอง เป็นกิจกรรมที่เด็กได้เรียนรู้แนวทางการปฏิบัติตน เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ครูหรือผู้สอนกำหนด เพื่อให้เด็กได้ฝึกการแก้ปัญหา เช่น น้ำท่วม โรคระบาด พบคนแปลกหน้า

๓. การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึก ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการผ่านการใช้ศิลปะและสื่อสร้างสรรค์ที่เหมาะสมกับวัยเด็กจะได้พัฒนากล้ามเนื้อมือและสายตา ใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กในการสร้างผลงานทั้ง ๒ มิติและ ๓ มิติผ่านผลงานศิลปะ เช่น การเขียนภาพ การปั้น การฉีกปะ ตัดปะ การพิมพ์ภาพ การร้อย การประดิษฐ์ การเล่นกับสี เป็นต้น ฝึกการสังเกต การแก้ปัญหา ทักษะทางภาษาและสังคม อีกทั้งยังได้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความมั่นใจในตนเอง และเกิดความซาบซึ้งในความงามให้เด็ก ได้คิดสร้างสรรค์และได้แสดงออกทางความรู้สึกและความสามารถของตนเอง จัดให้เด็กมีเวลาเต็มที่ในการทำงานศิลปะ ทำให้เด็กมีประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสมีโอกาส ทดลองใช้วัสดุและเครื่องมือที่หลากหลาย ได้พูดคุยเกี่ยวกับงานของตนเองหรือให้เด็กได้จัดแสดง และนำเสนอผลงาน และมีการสร้างสรรค์งานศิลปะด้วยความคิดของตนเอง ซึ่งกิจกรรมจัดกิจกรรมนี้ให้เด็กทำทุกวันอย่างน้อย ๑ - ๒ กิจกรรมตามความสนใจ

๓.๑ จุดประสงค์

๑. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมือและตาให้ประสานสัมพันธ์กัน
๒. เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินขึ้นชมในสิ่งที่สวยงาม
๓. เพื่อส่งเสริมการปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
๔. เพื่อส่งเสริมการแสดงออกและความมั่นใจในตนเอง
๕. เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และทักษะทางสังคม
๖. เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษา
๗. เพื่อฝึกทักษะการสังเกต และการแก้ปัญหา
๘. เพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ

๓.๒ ขอบข่ายการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ประกอบด้วย

๑. การวาดภาพและระบายสี เช่น การวาดภาพด้วยสีเทียน หรือสีไม้
๒. การเล่นกับสีน้ำ เช่น การหยดสี การเทสี การเป่าสี ละเลงสีด้วยนิ้วมือ
๓. การพิมพ์ภาพ เช่น การพิมพ์ภาพด้วยพืช การพิมพ์ภาพด้วยวัสดุต่างๆ
๔. การปั้น เช่น การปั้นดินเหนียว การปั้นดินน้ำมัน การปั้นแป้งขนมปัง
๕. การพับฉีกตัดปะ เช่น การพับใบตอง การฉีกกระดาษเส้น การตัดภาพต่างๆ
๖. การประดิษฐ์
๗. การประดิษฐ์ เช่น การประดิษฐ์เศษวัสดุ การร้อย การสาน

๓.๓ แนวการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

๑. เตรียมจัดโต๊ะและอุปกรณ์ให้พร้อม และเพียงพอในการทำกิจกรรม โดยจัดไว้หลาย ๆ กิจกรรม และอย่างน้อย ๓ - ๔ กิจกรรม เพื่อให้เด็กมีอิสระในการเลือกทำกิจกรรมที่สนใจ
๒. ควรสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม เพื่อฝึกให้เด็กมีวินัยในการอยู่ร่วมกัน
๓. การจัดให้เด็กทำกิจกรรม ควรให้เด็กเลือกทำกิจกรรมอย่างมีระเบียบ และทยอยเข้าทำกิจกรรม โดยจัดโต๊ะละ ๔-๖ คน
๔. การเปลี่ยนและหมุนเวียนทำกิจกรรม ต้องสร้างข้อตกลงกับเด็กให้ชัดเจน เช่น หากกิจกรรมใด มีเพื่อนครบจำนวนที่กำหนดแล้วให้คอยจนกว่าจะมีที่ว่างหรือให้ทำกิจกรรมอื่นก่อน
๕. กิจกรรมใดเป็นกิจกรรมใหม่หรือการใช้วัสดุอุปกรณ์ใหม่ ครูจะต้องอธิบายวิธีการทำ วิธีการใช้วิธีการทำความสะอาด และการเก็บของเข้าที่
๖. เมื่อทำงานเสร็จหรือหมดเวลา ควรเตือนให้เด็กเก็บวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้เข้าที่ และช่วยกันดูแลห้องให้สะอาด

๔. การจัดกิจกรรมเสรี

กิจกรรมเล่นตามมุมเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นกับสื่อและเครื่องเล่นอย่างอิสระตามมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์โดยเด็กมีโอกาสเลือกเล่นได้อย่างเสรีตามความสนใจและความต้องการของเด็กเป็นรายกลุ่มและเป็นกลุ่มโดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๔.๑ จุดประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อใหญ่กล้ามเนื้อเล็กและการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
๒. เพื่อส่งเสริมให้รู้จักปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นมีวินัย รู้จักการรอคอยเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และให้อภัย
๓. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ครูและสิ่งแวดล้อม
๔. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษา
๕. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน
๖. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการสำรวจ การสังเกต และการทดลอง
๗. เพื่อส่งเสริมให้เด็กพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ
๘. เพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหา การคิดอย่างมีเหตุผลเหมาะสมกับวัย
๙. เพื่อส่งเสริมให้เด็กฝึกคิดวางแผน และตัดสินใจในการทำกิจกรรม
๑๐. เพื่อส่งเสริมให้มีทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์
๑๑. เพื่อฝึกการทำงานร่วมกันความรับผิดชอบ และระเบียบวินัย

๔.๒ ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมเสรี

เปิดโอกาสให้เด็กเลือกทำกิจกรรมสร้างสรรค์และเล่นตามมุมเล่นในช่วงเวลาเดียวกันอย่างอิสระ การจัดมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ควรจัดอย่างน้อย ๓ - ๔ มุม โดยครุณาแนวคิดการจัดประสบการณ์ลงไว้ในกิจกรรมเล่นตามมุม คือ

๑) มุมสื่อ เล่น สร้าง (Loose Parts) ครูจัดสื่อวัสดุ ๗ ประเภท ได้แก่ วัสดุที่มาจากธรรมชาติไม้ วัสดุรีไซเคิล พลาสติก โลหะ เซรามิกและแก้ว ผ้าและริบบิ้น และบรรจุภัณฑ์ เด็กสามารถสร้างสรรค์ชิ้นงาน จากวัสดุเหล่านั้นได้ตามต้องการด้วยวิธีการของเด็กเอง โดยครูไม่จำเป็นต้องสอนหรือบอกวิธีการเด็กสามารถคิดและตัดสินใจได้ว่าจะใช้วัสดุอะไร มีขั้นตอนอย่างไร ผลที่ได้เป็นอย่างไร พอใจกับผลงานหรือต้องการปรับปรุงตรงไหน อย่างไร เด็กต้องคิดเพื่อสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ เป็นการส่งเสริมการคิดเชิงเหตุผล ความคิดสร้างสรรค์การคิดแก้ปัญหา ส่งเสริมความสามารถในการคิดจินตนาการพัฒนาเด็กทุกด้าน

๒) มุมหนังสือและมุมเครื่องเขียน เป็นมุมที่ต้องการความสงบ ควรจัดห่างจากมุมที่มีเสียงเช่นมุมบล็อก มุมบทบาทสมมติ ฯลฯ ครูจัดเตรียมหนังสือนิทาน และวัสดุสำหรับการเขียนของเด็กไว้ อย่างเพียงพอและเหมาะสม ควรมีบรรยากาศเชิงใจให้เด็กเกิดความรักและสนุกสนานหนังสือ เด็กรู้สึกคุ้นเคย

กับตัวหนังสือ เพื่อเป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านควรมีการเปลี่ยนหนังสือทุกสัปดาห์และเลือกหนังสือที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับเด็กเด็กสามารถทำกิจกรรมตามลำพังหรือเป็นกลุ่มเล็กๆ

๓) มุมบล็อกเป็นมุมที่จัดเก็บบล็อกไม้ต้นที่มีขนาด และรูปทรงต่างๆ กันนอกจากนี้ควรมีสื่ออื่นๆ เช่น ยานพาหนะ หรือสัตว์จำลอง ฯลฯ เพื่อประกอบการเล่นประกอบกันเป็นเรื่องราวตามจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง มุมบล็อกเป็นมุมที่ควรจัดให้อยู่ห่างจากมุมที่ต้องการความสงบ เช่น มุมหนังสือ ทั้งนี้ เพราะเสี่ยงจากการเล่นก่อไม้บล็อก อาจรบกวนสมาธิเด็กที่อยู่ในมุมหนังสือได้ นอกจากนี้ควรอยู่ห่างจากทางเดินผ่านหรือทางเข้าออกของห้อง เพื่อไม่ให้กีดขวางทางเดินหรือเกิดอันตรายจากการเดินสะดุดไม้บล็อก ถ้ากรณีเด็กยังเล่นไม่เสร็จ ครูและเด็กร่วมกันกำหนดพื้นที่โดยใช้สัญลักษณ์สีหรือเครื่องหมายการจราจรมากขึ้นไว้ เพื่อให้เด็กกลับมาเล่นต่อได้ การจัดเก็บควรจัดวางไม้บล็อกไว้ในระดับที่เด็กสามารถหยิบมาเล่นหรือนำเก็บด้วยตนเองได้อย่างสะดวก ปลอดภัยและควรฝึกให้เด็กหัดจัดเก็บเป็นหมวดหมู่ เพื่อความเป็นระเบียบและสะดวกต่อการหยิบใช้และเก็บคืน โดยทำภาพสัญลักษณ์รูปร่างของไม้บล็อกติดไว้ที่ช่องจัดเก็บเด็กสามารถนำมาเล่นต่อ

๔) มุมบทบาทสมมติ เป็นมุมที่จัดขึ้นเพื่อให้เด็กมีโอกาสได้นำเอาประสบการณ์ที่ได้รับจากบ้านหรือชุมชนมาเล่นแสดงบทบาทสมมติเลียนแบบบุคคลต่างๆ ตามจินตนาการของตนเอง เช่น เป็นพ่อแม่ในมุมบ้าน เป็นหมอ ในมุมหมอ เป็นพ่อค้าแม่ค้าในมุมร้านค้า ฯลฯ การเล่นดังกล่าวเป็นการปลูกฝังความสำนึกถึงบทบาททางสังคมที่เด็กได้พบเห็นในชีวิตจริง การจัดมุมบทบาทสมมตินี้ควรอยู่ใกล้มุมบล็อกและอาจจัดให้เป็นสถานที่ต่างๆ นอกเหนือจากการจัดเป็นบ้านโดยสังเกตการเล่นและความสนใจของเด็กว่ามีการเปลี่ยนแปลงบทบาทการเล่นจากบทบาทเดิมไปสู่รูปแบบการเล่นอื่นหรือไม่อุปกรณ์ที่นำมาจัดควรเปลี่ยนไปตามความสนใจของเด็กเช่นกัน มุมบทบาทสมมติอาจจัดเป็นบ้านร้านอาหาร ร้านขายของร้านเสริมสวย โรงพยาบาล ฯลฯ ในขณะเดียวกันอุปกรณ์ที่นำมาจัดให้เด็กควรหมั่นดูแลและทำความสะอาดทุกสัปดาห์ไม่เป็นอันตราย และความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

๕) มุมวิทยาศาสตร์/มุมธรรมชาติ เป็นมุมเล่นที่ผู้สอนจัดรวบรวมสิ่งของต่างๆ หรือสิ่งที่มีในธรรมชาติมาให้เด็ก ได้สำรวจ สังเกต ทดลอง ค้นพบด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ให้กับเด็ก มุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติอาจจัดไว้ใกล้มุมหนังสือ สิ่งของที่จัดวางต้องคำนึงถึงความปลอดภัยกับเด็กในขณะที่ใช้หรือเก็บควรอยู่ในระดับที่เด็กหยิบจับดูวัสดุอุปกรณ์เหล่านั้นได้โดยสะดวก ควรจะปรับเปลี่ยนสิ่งที่ของที่นำมาจัดแสดง อาจมีการจำลองการทดลองอย่างง่าย เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้

๔.๓ แนวการจัดกิจกรรมเสรี

๑. แนะนำมุมเล่นใหม่เสนอแนะวิธีใช้การเล่นของเล่นบางชนิด
๒. เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับการเล่น
๓. ครูเปิดโอกาสให้เด็กคิดวางแผน ตัดสินใจเลือกเล่นอย่างอิสระ เลือกทำกิจกรรมที่จัดขึ้นตามความสนใจของเด็กแต่ละคน
๔. ขณะเด็กเล่น/ทำงานครูอาจชี้แนะหรือมีส่วนร่วมในการเล่นกับเด็กได้
๕. เด็กต้องการความช่วยเหลือและคอยสังเกตพฤติกรรมการเล่นของเด็กพร้อมทั้งจดบันทึกพฤติกรรมที่น่าสนใจ
๖. เตือนให้เด็กทราบล่วงหน้าก่อนหมดเวลาเล่นประมาณ ๓ - ๔ นาที
๗. ให้เด็กเก็บของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อยทุกครั้ง เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมเด็กจะได้ฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา

๕. การจัดกิจกรรมกลางแจ้ง

เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเรียนเพื่อออกกำลังกาย เคลื่อนไหวร่างกาย และแสดงออกอย่างอิสระ ภายใต้ข้อตกลงหรือกติกาการเล่น โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคน เป็นหลักกิจกรรมกลางแจ้งที่ครูจัดสำหรับเด็กปฐมวัย ได้แก่ การเล่นเครื่องเล่นสนาม การเล่นประกอบอุปกรณ์กีฬา การเล่นเกมการเล่นโดยจัดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ดังนี้

๕.๑ จุดประสงค์

๑. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ของอวัยวะต่างๆ
๒. เพื่อส่งเสริมให้มีร่างกายแข็งแรง สุขภาพดี
๓. เพื่อส่งเสริมให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายความเครียด
๔. เพื่อปรับตัวเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น
๕. เพื่อเรียนรู้การระมัดระวังรักษาความปลอดภัยทั้งของตนเองและผู้อื่น
๖. เพื่อฝึกการตัดสินใจ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง
๗. เพื่อส่งเสริมให้มีความอยากรู้อยากเห็นสิ่งต่างๆ ของสิ่งแวดล้อมรอบตัว
๘. เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ต่างๆ เช่นการสังเกต การเปรียบเทียบ การจำแนก ฯลฯ

๕.๒ ขอบข่ายของกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง

ลักษณะกิจกรรมการเล่นกลางแจ้งที่ครูควรจัดให้เด็กได้เล่น ได้แก่

๑. การเล่นเครื่องเล่นสนาม เครื่องเล่นที่เด็กสามารถปีนป่ายหมุนลอด
๒. การเล่นทราย สามารถนำวัสดุอื่นมาประกอบการเล่นตกแต่งได้ เช่น กิ่งไม้ ดอกไม้ เปลือกหอย พิมพ์ขนม ที่ตักทราย ปกติบ่อทรายจะอยู่กลางแจ้ง โดยอาจจัดให้อยู่ใต้ร่มเงาของต้นไม้หรือสร้างหลังคา ทาขอบกัน เพื่อมิให้ทรายกระจัดกระจาย บางโอกาสอาจพรมน้ำให้ชื้น เพื่อเด็กจะได้ก่อเล่นนอกจากนี้ควรมีวิธีการป้องกันมิให้สัตว์เลื้อยลงไปทำความสกปรกในบ่อทรายได้
๓. การเล่นน้ำ นอกจากสร้างความพอใจ และคลายความเครียดให้เด็กแล้วยังทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อีกด้วย เช่น เรียนรู้ทักษะการสังเกต จำแนกเปรียบเทียบปริมาตร อุปกรณ์ที่ใส่น้ำ อาจเป็นถังที่สร้างขึ้น โดยเฉพาะหรืออ่างน้ำวางบนขาตั้งที่มั่นคง ความสูงพอที่เด็กจะยืนได้พอดีและควรมีผ้าพลาสติกกันเสื้อผ้าเปียกให้เด็กใช้คลุมระหว่างเล่น
๔. การเล่นสมมติในบ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง อาจทำด้วยเศษวัสดุประเภทผ้าใบ กระสอบป่าน ของจริงที่ไม่ใช่แล้ว เช่น หม้อเตา ชาม อ่าง เตาขีด เครื่องครัว ตุ๊กตาสมมติเป็นบุคคลในครอบครัว เสื้อผ้าผู้ใหญ่ที่ไม่ใช่แล้วสำหรับผลัดเปลี่ยน มีการตกแต่งบริเวณใกล้เคียงให้เหมือนบ้านจริงๆ บางครั้งอาจจัดเป็นร้านขายของ สถานที่ทำการต่างๆ เพื่อให้เด็กเล่นสมมติตามจินตนาการของเด็กเอง
๕. การเล่นในมุมช่างไม้ เด็กต้องการออกแรงเคาะ ตอก กิจกรรมการเล่นในมุมช่างไม้จะช่วยในการพัฒนากล้ามเนื้อให้แข็งแรง ช่วยฝึกการใช้มือและการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
๖. การเล่นเกมการละเล่น กิจกรรมที่จัดให้เด็กเล่น เช่น เกมการละเล่นของไทย เกมการละเล่นของท้องถิ่น เช่น มอญซ่อนผ้า รีรีข้าวสาร แม่งูเอ๋ย โพงพาง ฯลฯ การละเล่นเหล่านี้ต้องใช้บริเวณที่กว้าง การเล่นอาจเล่นเป็นกลุ่มเล็ก/กลุ่มใหญ่ก็ได้ ก่อนเล่นครูอธิบายกติกาและสาธิตให้เด็กเข้าใจ ไม่ควรนำเกมการละเล่นที่มีกติกายุ่งยาก และเน้นการแข่งขันแพ้ชนะมาจัดกิจกรรมให้กับเด็กวัยนี้ เพราะเด็กจะเกิดความเครียดและสร้างความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตนเอง

๖. เกมการศึกษา

เป็นเกมการเล่นที่ช่วยพัฒนาด้านสติปัญญา มีกฎเกณฑ์กติกาต่างๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้ได้รู้จักการสังเกต คิดหาเหตุผลและเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิรูปรางจนวน ประเภท และความสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่/ระยะ มีจุดประสงค์ดังนี้

๖.๑ จุดประสงค์

๑. เพื่อฝึกทักษะการสังเกต จำแนกและการเปรียบเทียบ
๒. เพื่อฝึกการแยกประเภท การจัดหมวดหมู่
๓. เพื่อส่งเสริมการคิดหาเหตุผลและตัดสินใจแก้ปัญหา
๔. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้
๕. เพื่อส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
๖. เพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมต่างๆ เช่นความรับผิดชอบ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

๖.๒ ประเภทของเกมการศึกษา

๑. เกมจับคู่ เช่น จับคู่ภาพเหมือน จับคู่ภาพกับเงา จับคู่ภาพกับโครงร่างจับคู่ภาพที่ซ่อนอยู่ในภาพหลักจับคู่ภาพที่มีความสัมพันธ์กันจับคู่ภาพสัมพันธ์แบบตรงกันข้าม จับคู่ภาพที่สมมาตรจับคู่ภาพแบบอนุกรม ฯลฯ
๒. เกมต่อภาพให้สมบูรณ์ (Jigsaws) หรือภาพตัดต่อ
๓. เกมวางภาพต่อปลาย (โดมิโน)
๔. เกมเรียงลำดับ
๕. เกมการจัดหมวดหมู่
๖. เกมการศึกษารายละเอียดของภาพ ลอตโต้
๗. เกมจับคู่แบบตารางสัมพันธ์ (เมตริกเกม)
๘. เกมพื้นฐานการบวก
๙. เกมหาความสัมพันธ์ตามลำดับที่กำหนด

๖.๓ แนวการจัดกิจกรรมเกมการศึกษา

๑. แนะนำกิจกรรมใหม่
๒. สาธิต/ อธิบาย วิธีเล่นเกมอย่างเป็นขั้นตอนตามประเภทของเกม
๓. ให้เด็กหมุนเวียนเข้ามาเล่นเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล
๔. ขณะที่เด็กเล่นเกม ครูเป็นเพียงผู้แนะนำ
๕. เมื่อเด็กเล่นเกมแต่ละชุดเสร็จเรียบร้อยแล้วควรให้เด็กตรวจสอบความถูกต้องด้วยตนเองหรือร่วมกันตรวจกับเพื่อน หรือครูเป็นผู้ช่วยตรวจ
๖. ให้เด็กนำเกมที่เล่นแล้วเก็บใส่กล่องเข้าที่ให้เรียบร้อยทุกครั้งก่อนเล่นเกมชุดอื่น

๙. การจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้

การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ สำหรับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย มีความสำคัญต่อเด็ก เนื่องจากธรรมชาติของเด็กในวัยนี้สนใจที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลอง และต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบๆตัว อีกทั้งสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ เป็นตัวกลางนำความรู้จากผู้สอนสู่เด็ก ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ทำให้สิ่งที่เป็นนามธรรมเข้าใจยากเปลี่ยนเป็นรูปธรรมที่เด็กเข้าใจง่าย เรียนรู้ได้ง่ายรวดเร็ว เพลิดเพลิน เด็กสามารถเรียนรู้จากการเล่นที่เป็นประสบการณ์ตรงที่เกิดจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า เกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ตามความต้องการของเด็ก จึงมีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและกระบวนการเรียนรู้ของเด็กทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับเป้าหมาย ของหลักสูตรสถานศึกษา การศึกษาปฐมวัยตามบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่นอย่างเหมาะสม เพื่อส่งผลให้บรรลุจุดหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

การจัดสภาพแวดล้อม

การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ถ้าหากเด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม มีการสนับสนุนอำนวยความสะดวกจากผู้ใหญ่ ภายใต้อารมณ์ที่มีความสุข ไม่เคร่งเครียด ด้วยกฎระเบียบที่เคร่งครัดหรือยากต่อการปฏิบัติการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ จึงจัดแบ่งเป็น ๓ ด้าน

๑. การจัดการสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ เป็นการจัดการสภาพแวดล้อมตามแนวคิดเรื่อง การตอบสนองความต้องการพื้นฐานและการเรียนรู้โดยการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การจัดการจึงมีเป้าหมายให้เด็กอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขอย่างมีพื้นที่ในการตอบสนองการทำกิจกรรมต่างๆ อย่างคล่องตัวและตอบสนองการทำกิจกรรมที่หลากหลาย ลักษณะการจัดการจึงเน้นในเรื่องของความสะอาด ความปลอดภัยความอิสระอย่างมีขอบเขตในการเล่น ความสะดวกที่จะทำให้รู้สึกคล่องตัวสดใส กระฉับกระเฉง ความพร้อมของห้องเรียนในสถานศึกษาที่มีลักษณะกายภาพที่ดี คือ มีการถ่ายเทอากาศที่ดีมีอุณหภูมิที่เหมาะสม มีแสง สว่างพอเพียง มีความสงบที่จะทำกิจกรรมอย่างสบายและมีสมาธิ มีที่ให้เก็บวัสดุของใช้และผลงาน มีที่จัดแสดงเพื่อการสื่อสารข้อมูลแต่ละจุดของพื้นที่จะต้องสะดวกในการเข้าออก พ่อแม่ผู้ปกครองสามารถเข้าไปดูได้อย่างทั่วถึงในทุกพื้นที่

สภาพแวดล้อมในห้องเรียน หลักการสำคัญในการจัดต้องคำนึงถึงความปลอดภัยความสะอาด เป้าหมายการพัฒนาเด็กความเป็นระเบียบ ความเป็นตัวของตัวเอง ให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่นมั่นใจ และมีความสุขโดยคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

๑) การจัดวางวัสดุอุปกรณ์สื่อเครื่องเล่นครุภัณฑ์ ควรจัดให้เหมาะสมสอดคล้องกับวัยและพัฒนาการ เพื่อให้เด็กสามารถใช้หรือทำกิจกรรมได้สะดวกด้วยตนเอง

๒) วัสดุอุปกรณ์สื่อเครื่องเล่นครุภัณฑ์ ควรให้มีขนาดเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

๓) การจัดพื้นที่ในห้องเรียน ควรจัดให้เหมาะสม เลือกที่ตั้งครุภัณฑ์อุปกรณ์ต่างๆ และมุมประสบการณ์ โดยคำนึงถึงทิศทางลม แสงสว่างเพียงพอต่อการทำกิจกรรม ไม่มีแสงแดดส่องรบกวน สายตาเด็กขณะปฏิบัติกิจกรรม ทุกจุดของห้องควรให้มองเห็นได้โดยรอบ

๔) สภาพแวดล้อมในห้อง ปลอดภัยจากสัตว์แมลง พืชและสารเคมีที่มีพิษ ครุภัณฑ์โต๊ะเก้าอี้ ไม่ควรเป็น มุมแหลมที่เป็นอันตราย

๕) การแบ่งพื้นที่ในห้องเรียนให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม มีดังนี้

๕.๑ พื้นที่อำนวยความสะดวกสำหรับเด็กและผู้สอน

- ๑) ที่แสดงผลงานของเด็กอาจจัดเป็นแผ่นป้ายหรือที่แขวนผลงาน
- ๒) ที่เก็บแฟ้มผลงานของเด็กอาจจัดทำเป็นกล่องหรือจัดใส่แฟ้มรายบุคคล
- ๓) ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็กอาจทำเป็นช่องครบตามจำนวนเด็ก
- ๔) ที่เก็บเครื่องใช้ของผู้สอน เช่น อุปกรณ์การสอนของใช้ส่วนตัวผู้สอน ฯลฯ
- ๕) ป้ายนิเทศตามหน่วยการสอนหรือสิ่งที่เด็กสนใจ

๕.๒ พื้นที่ปฏิบัติการและการเคลื่อนไหว ควรกำหนดให้ชัดเจน ควรมีพื้นที่ที่เด็กสามารถจะทำงานได้ด้วยตนเอง และทำกิจกรรมด้วยกันในกลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ เด็กสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระจากกิจกรรมหนึ่งไปยังกิจกรรมหนึ่งโดยไม่รบกวนผู้อื่น

๕.๓ พื้นที่จัดมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์สามารถจัดได้ตามความเหมาะสมขึ้นอยู่กับสภาพของห้องเรียน จัดแยกส่วนที่ใช้เสียงดังและเงียบออกจากกัน ต้องมีของเล่นวัสดุอุปกรณ์ในมุมอย่างเพียงพอต่อการเรียนรู้ของเด็ก การเล่นในมุมเล่นอย่างเสริมมักถูกกำหนดไว้ในตารางกิจกรรมประจำวัน เพื่อให้โอกาสเด็กได้เล่นอย่างเสรี ประมาณวันละ ๑ ชั่วโมง การจัดมุมเล่นต่างๆ ผู้สอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

๑) ในห้องเรียนควรมีมุมเล่นอย่างน้อย ๓ - ๔ มุมทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพื้นที่และขนาดห้อง

๒) ควรมีการผลัดเปลี่ยนสื่อของเล่นตามมุม ตามหน่วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และตามความสนใจของเด็ก

๓) ควรจัดให้มีสื่อและผลงานที่เด็กได้เรียนรู้ไปแล้วจัดวางอยู่ในมุมเล่น เช่น การทดลองอย่างง่ายเรื่องการเปลี่ยนแปลงของสีเป็นต้นโดยผู้สอนจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้เด็กได้เล่น

๔) ควรเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดมุมเล่น เพื่อจูงใจให้เด็กรู้สึกเป็นเจ้าของ อยากเรียนรู้อยากเข้าเล่น

๕) ควรสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างวินัยเชิงบวกให้กับเด็ก เช่น สร้างข้อตกลงร่วมกันว่าเมื่อเล่นเสร็จแล้วจะต้องจัดเก็บอุปกรณ์ทุกอย่างเข้าที่ให้เรียบร้อย

๖) การจัดแสดงผลงานและการเก็บของ ควรคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

- จัดให้มีที่แสดงผลงานเสนอภาพวาด งานเขียนอิสระหรืองานป็นงานประดิษฐ์ของเด็กๆ
- จัดที่แสดงผลงานให้น่าสนใจและสดชื่น
- ให้เด็กเห็นของแปลกๆ ใหม่ๆ ที่เด็กไม่เคยเห็น
- ส่งเสริมให้เด็กๆ รู้จักเลือกสรรว่าจะทำอะไร จัดแสดงอะไร
- กระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น
- สอนให้รู้จักจัดของเป็นตามชนิด/ประเภท และเลือกของออกมาใช้ตามความต้องการ
- สร้างนิสัยในการเก็บของให้เป็นที่เป็นทาง

สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน คือ การจัดสภาพแวดล้อมภายในบริเวณสถานศึกษา รวมทั้งจัดสนามเด็กเล่นพร้อมเครื่องเล่นสนาม จัดระวางรักษาความปลอดภัยภายในสถานศึกษา ดูแลรักษาความสะอาดปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่นรอบ ๆ บริเวณสถานศึกษา สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก

สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน ประกอบด้วย

๑) **สนามเด็กเล่น** ควรมีพื้นผิวหลายประเภท เช่น ดินทราย หิน พื้นสำหรับเล่นของเล่นที่มีล้อ รวมทั้งที่ร่มที่โล่งแจ้ง พื้นดินสำหรับขุด ที่เล่นน้ำ บ่อทรายพร้อมอุปกรณ์ประกอบการเล่น เครื่องเล่นสนามสำหรับปีนป่าย การทรงตัว ฯลฯ ทั้งนี้ต้องไม่ติดกับบริเวณที่มีอันตราย ต้องหมั่นตรวจตราเครื่องเล่นให้อยู่ในสภาพแข็งแรง ปลอดภัยอยู่เสมอและหมั่นดูแลเรื่องความสะอาด

๒) **ที่นั่งเล่นพักผ่อน** จัดที่มั่งไว้ได้ต้นไม้ร่มเงา อาจใช้กิจกรรมกลุ่มย่อย ๆ หรือกิจกรรมที่ต้องการความสงบ หรืออาจจัดเป็นพื้นที่ให้ความรู้ประชาสัมพันธ์ภัยนิเทศ เพื่อให้ความรู้แก่เด็กและผู้ปกครอง

๓) **บริเวณธรรมชาติ** ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ แปลงปลูกพืชผักสวนครัว หากบริเวณสถานศึกษามีไม่มากนักอาจปลูกพืชในกระบะหรือกระถาง หรือเศษวัสดุในท้องถิ่น

๔) **ห้องปฏิบัติการและอาคารประกอบต่างๆ** เช่น โรงอาหาร พื้นที่ในการปลูกผัก ห้องสมุด ห้องปฏิบัติต่าง ๆ ควรจัดให้มีพื้นที่สำหรับเด็กทำกิจกรรมและเรียนรู้ที่สะอาดและปลอดภัยสำหรับเด็ก

๒. การจัดสภาพแวดล้อมด้านจิตภาพ เป็นการจัดการห้องเรียนตามแนวคิดเรื่องการเรียนรู้ที่มีความสุข การจัดสภาพแวดล้อมจึงเป็นการจัดเพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการอยู่ร่วมกัน ซึ่งจะเกิดความสะอาด ปลอดภัย ราบรื่นจากการทำกิจกรรมในห้องที่มีลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมและมีการปฏิบัติต่อกันที่เหมาะสมของผู้ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมทั้งเด็กและผู้สอน นอกจากนี้ยังรวมถึงกฎ ระเบียบ กติกาข้อตกลง

ที่ทุกคนสามารถปฏิบัติร่วมกันได้และเกิดความสุขในการอยู่ร่วมกัน การจัดบรรยากาศด้านจิตภาพ จึงมีเป้าหมาย เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสภาพแวดล้อมแห่งความสุข ผู้สอนมีท่าทีที่อบอุ่น ให้ความมั่นใจแก่เด็ก สนับสนุนให้เด็กได้ประสบความสำเร็จในกิจกรรมต่างๆ มีสถานที่ที่เด็กสามารถ ความเป็นส่วนตัวหรือเมื่อต้องการอยู่ตามลำพังต้องการความสงบ ให้อิสระเด็กในการสื่อสาร เคลื่อนไหว ทำกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งข้อตกลงต่างๆ สามารถยืดหยุ่นได้เมื่อจำเป็น การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ มีรายละเอียด ดังนี้

๑) บุคลิกภาพผู้สอน

บุคลิกภาพผู้สอนช่วยเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในห้องได้เป็นอย่างดี ยิ้มแย้มแจ่มใส มีกิริยามารยาทแบบไทย แต่งกายเหมาะสมกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน เต็มใจตอบคำถามของเด็ก พูดกับเด็กด้วยเสียงนุ่มนวลเป็นมิตรและพูดชี้แจงเหตุผลแก่เด็กด้วยน้ำเสียงปกติ การจัดการชั้นเรียนของผู้สอน ผู้สอนควรใส่ใจดูแลให้เด็กอยู่ร่วมกันในห้องเรียนอย่างมีความสุขพร้อมทั้งเรียนรู้ สิทธิและหน้าที่ของตน มีการสร้างข้อตกลงในการปฏิบัติตนร่วมกันระหว่างครูกับเด็กและเด็กกับเด็ก การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ แนวทางปฏิบัติเมื่อเด็กไม่ทำตามข้อตกลงและแก้ไขปัญหามีข้อขัดแย้งเกิดขึ้น

๒) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับเด็ก

ความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนกับเด็กช่วยเสริมสร้างให้เด็กรู้สึกอบอุ่นปลอดภัย สร้างความมั่นใจในตนเอง และเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ผู้สอนควรสร้างความสัมพันธ์กับเด็กด้วยท่าทาง เช่น ยิ้ม สัมผัส ทักทายและพูดคุยกับเด็ก ดูแลเด็กที่มีปัญหาสุขภาพ ไม่สบาย หรือต้องการกำลังใจ รับฟังเมื่อเด็กพูด ด้วย ให้ออกแสดงความต้องการพูดคุยกับผู้สอน ตอบเมื่อเด็กถาม และยอมรับการช่วยเหลือของเด็ก

๓) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเด็ก

ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับเด็กในสถานศึกษา จะทำให้เด็กอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างเด็กกับเด็กผู้สอนควรจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็ก กับเด็กโดยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สร้างความรับผิดชอบในการทำงาน ให้เด็กได้ร่วม คิดร่วมทำและร่วมแก้ปัญหา เช่น การจัดของเล่น การดูแลความสะอาด การทำงานกลุ่ม เป็นต้น

๔) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและสถานศึกษา

ผู้สอนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง กับสถานศึกษา ผู้สอนจึงควรสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองด้วยการจัดทำป้ายนิเทศ ซึ่งมีสาระเกี่ยวกับเด็ก ผู้ปกครอง ชุมชน และโรงเรียน จัดทำจดหมายข่าวถึงผู้ปกครอง หรือการสื่อสารผ่านสื่อและเทคโนโลยี กระตุ้นให้ผู้ปกครองแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับทางโรงเรียน สนับสนุนให้ผู้ปกครองเยี่ยมชั้นเรียนของเด็ก จัดประชุมระหว่างผู้ปกครองและผู้สอน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ทำงานอาสาสมัครร่วมกับทางโรงเรียน

๓. การจัดการสภาพแวดล้อมด้านสังคม เป็นการจัดการสภาพแวดล้อมที่เกิดจากแนวคิดเรื่อง การเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่เรียนรู้ทางสังคมจากการเล่นการทากิจกรรมและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งเด็กและผู้ใหญ่การจัดการสภาพแวดล้อมด้านสังคมจึงเป็นการจัดการที่让孩子อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สนับสนุนให้ปฏิบัติตนในลักษณะที่สังคมยอมรับและเกิดทักษะทางสังคม มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น สนับสนุนให้เกิดการแบ่งปันกัน ทั้งในด้านความคิด ความรู้สึก พื้นที่และอุปกรณ์ต่างๆ จัดให้มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตย เด็กได้แสดงความเห็นและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่างๆ เช่น การกำหนดข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบต่างๆ การแบ่งหน้าที่ การมีวินัยในตนเอง

การเรียนรู้ของเด็กที่ได้ปฏิสัมพันธ์สิ่งแวดล้อมทั้งด้านวัตถุและบุคคล ผู้สอนจะต้องพยายามจัดสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก 让孩子ได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นกับสิ่งของและกระบวนการต่างๆ รวมถึง让孩子ได้ปฏิสัมพันธ์กับประสบการณ์ต่างๆ และผู้สอนจะต้องมีการวางแผนการจัดกิจกรรมประจำวัน让孩子ได้พัฒนาทั้งร่างกายและสังคม โดยการเตรียมสื่อวัสดุที่เหมาะสม เพื่อกระตุ้น让孩子ได้เกิดกระบวนการคิด 让孩子ได้เห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยจัดสภาพแวดล้อม让孩子ได้ปฏิสัมพันธ์กับผู้คนและกระบวนการต่างๆอย่างกว้างขวาง การที่เด็กอยู่ในสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสม เด็กจะพัฒนาความรู้สึที่ดีต่อตนเอง เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

สื่อ

สื่อเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นตัวกลางกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด การเรียนรู้ของเด็กอายุ ๔ - ๖ ปี จำเป็นต้องผ่านการลงมือปฏิบัติจริงหรือเกิดจากการค้นพบด้วยตนเองเป็นประสบการณ์ตรง ซึ่งเด็กจะเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรมหรือมองเห็นจับต้องได้ไปสู่สิ่งที่เป็นนามธรรมเมื่อเข้าสู่อายุที่สูงขึ้นการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้จึงขึ้นอยู่กับของจริงที่พบเห็น ดังนี้

๑.สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

กิจกรรมการเล่นตามมุม

๑. มุมบทบาทสมมติ อาจจัดเป็นมุมเล่น ดังนี้

๑.๑ มุมบ้าน

- ❖ ของเล่นเครื่องใช้ในครัวขนาดเล็ก หรือของจำลอง เช่น เตา กระทะ ครก ฯลฯ
- ❖ เครื่องเล่นตุ๊กตา เสื้อผ้าตุ๊กตา เตียง เปลเด็ก ตุ๊กตา
- ❖ เครื่องแต่งบ้านจำลอง เช่น ชุดรับแขก โต๊ะเครื่องแป้ง หมอนอิง กระจก หวี ฯลฯ
- ❖ เครื่องแต่งกายบุคคลอาชีพต่าง ๆ ที่ใช้แล้ว เช่น ชุดทหาร ตำรวจ ชุดเสื้อผ้า ฯลฯ

- ❖ โทรศัพท์ เตาไรต์จำลอง ที่รีดผ้าจำลอง

๑.๒ มุมหมอ

- ❖ เครื่องเล่นจำลองแบบเครื่องมือแพทย์ และอุปกรณ์รักษาผู้ป่วย เช่น หูฟัง เสื้อคลุมหมอ ฯลฯ
- ❖ อุปกรณ์สำหรับเลียนแบบการบันทึกข้อมูลผู้ป่วย เช่น กระดาษ ดินสอ ฯลฯ

๑.๓ มุมร้านค้า

- ❖ กล่องและขวดผลิตภัณฑ์ต่างๆที่ใช้แล้ว
- ❖ อุปกรณ์ประกอบการเล่น เช่น เครื่องคิดเลข ลูกคิด ธนบัตรจำลอง ฯลฯ

๒. มุมบล็อก

- ❖ ไม้บล็อกหรือแท่งไม้ที่มีขนาดและรูปร่างต่างกัน จำนวนตั้งแต่ ๕๐ ขึ้นขึ้นไป
- ❖ ของเล่นจำลอง เช่น รถยนต์ เครื่องบิน รถไฟ คน สัตว์ ต้นไม้ ฯลฯ
- ❖ ภาพถ่ายต่างๆ
- ❖ ที่จัดเก็บไม้บล็อกหรือแท่งไม้อาจเป็นชั้น ลังไม้หรือพลาสติก แยกตามรูปร่าง ขนาด

๓. มุมหนังสือ

- ❖ หนังสือภาพนิทาน สมุดภาพ หนังสือภาพที่มีคำและประโยคสั้น ๆ พร้อมภาพ
- ❖ ชั้นหรือที่วางหนังสือ
- ❖ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการสร้างบรรยากาศการอ่าน เช่น เสื้อ พรม หมอน ฯลฯ
- ❖ สมุดเขียนนิทานหนังสือกลับบ้าน
- ❖ อุปกรณ์สำหรับการเขียน
- ❖ อุปกรณ์เสริม เช่น เครื่องเล่นเทป ตลับเทปนิทานพร้อมหนังสือนิทาน หูฟัง ฯลฯ

๔. มุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติศึกษา

- ❖ วัสดุต่าง ๆ จากธรรมชาติ เช่น เมล็ดพืชต่าง ๆ เปลือกหอย ดิน หิน แร่ ฯลฯ
- ❖ เครื่องมือเครื่องใช้ในการสำรวจ สังเกต ทดลอง เช่น แวนขยาย แม่เหล็ก เข็มทิศ เครื่องชั่ง ฯลฯ

กิจกรรมสร้างสรรค์ ควรมีวัสดุอุปกรณ์ ดังนี้

๑. การวาดภาพและระบายสี

- สีเทียนแท่งใหญ่ สีไม้ สีชอล์ก สีน้ำ
- พู่กันขนาดใหญ่ (ประมาณเบอร์ ๑๒)
- กระดาษ
- เสื้อคลุม หรือผ้ากันเปื้อน

๒. การเล่นกับสี

- ❖ การเป่าสี มี กระดาษ หลอดกาแฟ สีน้ำ
- ❖ การหยดสี มี กระดาษ หลอดกาแฟ พู่กัน สีน้ำ
- ❖ การพับสี มี กระดาษ สีน้ำ พู่กัน
- ❖ การเทสี มี กระดาษ สีน้ำ
- ❖ การเล่งสี มี กระดาษ สีน้ำ แป้งเปียก

๓. การพิมพ์ภาพ

- ❖ แม่พิมพ์ต่าง ๆ จากของจริง เช่น นิ้วมือ ใบไม้ ก้านกล้วย ฯลฯ
- ❖ แม่พิมพ์จากวัสดุอื่น ๆ เช่น เชือก เส้นด้าย ตรายาง ฯลฯ
- ❖ กระดาษ ผ้าเช็ดมือ สีโปสเตอร์ (สีน้ำ สีฝุ่น ฯลฯ)

๔. การปั้น เช่น ดินน้ำมัน ดินเหนียว แป้งโดว์ แผ่นรองปั้น แม่พิมพ์รูปต่าง ๆ ไม้กวาดแบ่ง ฯลฯ

๕. การพับ ฉีก ตัดปะ เช่น กระดาษ หรือวัสดุอื่น ๆ ที่จะใช้พับ ฉีก ตัด ปะ กรรไกรขนาดเล็กปลายมน กาวน้ำหรือแป้งเปียก ผ้าเช็ดมือ ฯลฯ

๖. การประดิษฐ์เศษวัสดุ เช่น เศษวัสดุต่าง ๆ มีกล่องกระดาษ แกนกระดาษ เศษผ้า เศษไหม กาว กรรไกร สี ผ้าเช็ดมือ ฯลฯ

๗. การร้อย เช่น ลูกปัด หลอดกาแฟ หลอดด้าย ฯลฯ

๘. การสาน เช่น กระดาษ ใบตอง ใบมะพร้าว ฯลฯ

๙. การเล่นพลาสติกสร้างสรรค์ พลาสติกชิ้นเล็ก ๆ รูปทรงต่าง ๆ ผู้เล่นสามารถนำมาต่อเป็นรูปแบบต่าง ๆ ตามความต้องการ

๑๐. การสร้างรูป เช่น จากกระดานปักหมุด จากแป้นตะปูที่ใช้หยัวยางหรือเชือกผูกติดให้เป็นรูปร่าง

เกมการศึกษา ตัวอย่างสื่อประเภทเกมการศึกษามีดังนี้

๑. เกมจับคู่

- ❖ จับคู่รูปร่างที่เหมือนกัน
- ❖ จับคู่ภาพเงา
- ❖ จับคู่ภาพที่ซ่อนอยู่ในภาพหลัก
- ❖ จับคู่สิ่งที่มีความสัมพันธ์กัน สิ่งที่ใช้คู่กัน
- ❖ จับคู่ภาพส่วนเต็มกับส่วนย่อย
- ❖ จับคู่ภาพกับโครงร่าง

- ❖ จับคู่ภาพชิ้นส่วนที่หายไป
- ❖ จับคู่ภาพที่เป็นประเภทเดียวกัน
- ❖ จับคู่ภาพที่ซ้อนกัน
- ❖ จับคู่ภาพสัมพันธ์แบบตรงกันข้าม
- ❖ จับคู่ภาพที่สมมาตรกัน
- ❖ จับคู่แบบอุปมาอุปไมย
- ❖ จับคู่แบบอนุกรม

๒. เกมภาพตัดต่อ

- ❖ ภาพตัดต่อที่สัมพันธ์กับหน่วยประสบการณ์ต่าง ๆ เช่น ผลไม้ ผัก ฯลฯ

๓. เกมจัดหมวดหมู่

- ❖ ภาพสิ่งต่าง ๆ ที่นำมาจัดเป็นพวก ๆ
- ❖ ภาพเกี่ยวกับประเภทของใช้ในชีวิตประจำวัน
- ❖ ภาพจัดหมวดหมู่ตามรูปร่าง สี ขนาด รูปทรงเรขาคณิต

๔. เกมวางภาพต่อปลาย (โดมิโน)

- ❖ โดมิโนภาพเหมือน
- ❖ โดมิโนภาพสัมพันธ์

๕. เกมเรียงลำดับ

- ❖ เรียงลำดับภาพเหตุการณ์ต่อเนื่อง
- ❖ เรียงลำดับขนาด

๖. เกมศึกษารายละเอียดของภาพ (ลอตโต)

๗. เกมจับคู่แบบตารางสัมพันธ์ (เมตริกเกม)

๘. เกมพื้นฐานการบวก

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ ตัวอย่างสื่อมีดังนี้

๑. สื่อของจริงที่อยู่ใกล้ตัวและสื่อจากธรรมชาติหรือวัสดุท้องถิ่น เช่น ต้นไม้ ใบไม้ เปลือกหอย เสื้อผ้า ฯลฯ
๒. สื่อที่จำลองขึ้น เช่น ลูกโลก ตุ๊กตาสัตว์ ฯลฯ
๓. สื่อประเภทภาพ เช่น ภาพพลิก ภาพโปสเตอร์ หนังสือภาพ ฯลฯ
๔. สื่อเทคโนโลยี เช่น วิทย์ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องขยายเสียง โทรศัพท์

กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง ตัวอย่างสื่อมีดังนี้

๑. เครื่องเล่นสนาม เช่น เครื่องเล่นสำหรับปีนป่าย เครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน ฯลฯ
๒. ที่เล่นทราย มีทรายละเอียด เครื่องเล่นทราย เครื่องตวง ฯลฯ

๓. ที่เล่นน้ำ มีภาชนะใส่น้ำหรืออ่างน้ำวางบนขาตั้งที่มั่นคง ความสูงพอที่เด็กจะยืนได้พอดี เสื้อคลุมหรือผ้ากันเปื้อนพลาสติก อุปกรณ์เล่นน้ำ เช่น ถ้วยตวง ขวดต่างๆ สายยาง กรวยกรอกน้ำ ตักตักตัก ฯลฯ

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ตัวอย่างสื่อมีดังนี้

๑. เครื่องเคาะจังหวะ เช่น ฉิ่ง กรับ กลอง ฯลฯ อุปกรณ์ประกอบการเคลื่อนไหว เช่น หนังสือพิมพ์ ไม้ปัด ผ้า ห่วง

๒. ถ้วยทราย กระป๋องเมล็ดพืช ฯลฯ

๒. การเลือกสื่อ

๑. เลือกให้ตรงกับจุดมุ่งหมายและเรื่องที่สอน
๒. เลือกให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก
๓. เลือกให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นที่เด็กอยู่หรือสถานภาพของสถานศึกษา
๔. มีวิธีการใช้ง่าย และนำไปใช้ได้หลายกิจกรรม
๕. มีความถูกต้องตามเนื้อหาและทันสมัย
๖. มีคุณภาพดี เช่น ภาพชัดเจน ขนาดเหมาะสม ไม่ใช้สีสะท้อนแสง
๗. เลือกสื่อที่เด็กเข้าใจง่ายในเวลาสั้น ๆ ไม่ซับซ้อน
๘. เลือกสื่อที่สามารถสัมผัสได้
๙. เลือกสื่อเพื่อใช้ฝึก และส่งเสริมการคิดเป็น ทำเป็น และกล้าแสดงความคิดเห็นด้วยความมั่นใจ

๓. การจัดหาสื่อ

๑. จัดหาโดยการขอยืมจากแหล่งต่างๆ เช่น ศูนย์สื่อของสถานศึกษาของรัฐบาลหรือเอกชน ฯลฯ
๒. จัดซื้อสื่อและเครื่องเล่น โดยวางแผนการจัดซื้อตามลำดับความจำเป็น เพื่อให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ทางสถานศึกษาสามารถจัดสรรให้และสอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์
๓. ผลิตสื่อและเครื่องเล่นขึ้นใช้เอง โดยใช้วัสดุที่ปลอดภัยและหาง่าย เป็นเศษวัสดุเหลือใช้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น

๔. ขั้นตอนการดำเนินการผลิตสื่อสำหรับเด็ก

๑. สำรวจความต้องการของการใช้สื่อให้ตรงกับจุดประสงค์ สาระการเรียนรู้และกิจกรรมที่จัด
๒. วางแผนการผลิต โดยกำหนดจุดมุ่งหมายและรูปแบบของสื่อให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก สื่อนั้นจะต้องมีความคงทนแข็งแรง ประณีตและสะดวกต่อการใช้
๓. ผลิตสื่อตามรูปแบบที่เตรียมไว้
๔. นำสื่อไปทดลองใช้หลาย ๆ ครั้งเพื่อหาข้อดี ข้อเสียจะได้ปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น
๕. นำสื่อที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้จริง

๕. การใช้สื่อ

๑. การเตรียมพร้อมก่อนใช้สื่อ มีขั้นตอน คือ

๑.๑ เตรียมตัวผู้สอน

- ❖ ผู้สอนจะต้องศึกษาจุดมุ่งหมายและวางแผนว่าจะจัดกิจกรรมอะไรบ้าง
- ❖ เตรียมจัดหาสื่อและศึกษาวิธีการใช้สื่อ
- ❖ จัดเตรียมสื่อและวัสดุอื่น ๆ ที่จะต้องใช้ร่วมกัน
- ❖ ทดลองใช้สื่อก่อนนำไปใช้จริง

๑.๒ เตรียมตัวเด็ก

- ❖ ศึกษาความรู้พื้นฐานเดิมของเด็กให้สัมพันธ์กับเรื่องที่จะสอน
- ❖ เร้าความสนใจเด็กโดยใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน
- ❖ ให้เด็กมีความรับผิดชอบ รู้จักใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ ไม่ใช่ทำลายแล้วเก็บให้ถูกที่

๑.๓ เตรียมสื่อให้พร้อมก่อนนำไปใช้

- ❖ จัดลำดับการใช้สื่อว่าจะใช้อะไรก่อนหรือหลัง เพื่อความสะดวกในการสอน
- ❖ ตรวจสอบและเตรียมเครื่องมือให้พร้อมที่จะใช้ได้ทันที
- ❖ เตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกับสื่อ

๒. การนำเสนอสื่อ เพื่อให้บรรลุผลโดยเฉพาะใน กิจกรรมเสริมประสบการณ์ / กิจกรรมวงกลม / กิจกรรมกลุ่มย่อย ควรปฏิบัติ ดังนี้

๒.๑ สร้างความพร้อมและเร้าความสนใจให้เด็กก่อนจัดกิจกรรมทุกครั้ง

๒.๒ ใช้สื่อตามลำดับขั้นของแผนการจัดกิจกรรมที่กำหนดไว้

๒.๓ ไม่ควรให้เด็กเห็นสื่อหลายชนิดพร้อมๆกัน เพราะจะทำให้เด็กไม่สนใจกิจกรรมที่สอน

๒.๔ ผู้สอนควรยืนอยู่ด้านข้างหรือด้านหลังของสื่อที่ใช้กับเด็ก ผู้สอนไม่ควรยืน หันหลังให้เด็ก จะต้องพูดคุยกับเด็กและสังเกตความสนใจของเด็ก พร้อมทั้งสำรวจข้อบกพร่องของสื่อที่ใช้ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

๒.๕ เปิดโอกาสให้เด็กได้ร่วมใช้สื่อ

๖. ข้อควรระวังในการใช้สื่อการเรียนการสอน การใช้สื่อในระดับปฐมวัยควรระวังในเรื่องต่อไปนี้

๑. วัสดุที่ใช้ ต้องไม่มีพิษ ไม่หัก และแตกง่าย มีพื้นผิวเรียบ ไม่เป็นเสี้ยน

๒. ขนาด ไม่ควรมีขนาดใหญ่เกินไป เพราะยากต่อการหยิบยก อาจจะตกลงมาเสียหาย ตกเป็นอันตรายต่อเด็กหรือใช้ไม่สะดวก เช่น กรรไกรขนาดใหญ่ โต๊ะ เก้าอี้ที่ใหญ่และสูงเกินไป และไม่ควรมีขนาดเล็กเกินไป เด็กอาจจะนำไปอมหรือกลืนทำให้ติดคอหรือไหลลงท้องได้ เช่น ลูกบิดเล็ก ลูกแก้วเล็ก ฯลฯ

๓. รูปทรง ไม่เป็นรูปทรงแหลม รูปทรงเหลี่ยม เป็นสัน

๔. น้ำหนัก ไม่ควรมีน้ำหนักมาก เพราะเด็กยกหรือหยิบไม่ไหว อาจจะตกลงมาเป็นอันตรายต่อตัวเด็ก

๕. สื่อหลักเลี้ยงสื่อที่เป็นอันตรายต่อตัวเด็ก เช่น สารเคมี วัตถุไวไฟ ฯลฯ
๖. สื่อหลักเลี้ยงสื่อที่เป็นอันตรายต่อสายตา เช่น สีสะท้อนแสง ฯลฯ

๗. การประเมินการใช้สื่อ

ควรพิจารณาจากองค์ประกอบ ๓ ประการ คือ ผู้สอน เด็ก และสื่อ เพื่อจะได้ทราบว่าสื่อ นั้นช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้มากน้อยเพียงใด จะได้นำมาปรับปรุงการผลิตและการใช้สื่อให้ดียิ่งขึ้น โดยใช้วิธีสังเกต ดังนี้

๑. สื่อนั้นช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้เพียงใด
๒. เด็กชอบสื่อนี้เพียงใด
๓. สื่อนั้นช่วยให้การสอนตรงกับจุดประสงค์หรือไม่ ถูกต้องตามสาระการเรียนรู้และทันสมัยหรือไม่
๔. สื่อนั้นช่วยให้เด็กสนใจมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด

๘. การเก็บ รักษา และซ่อมแซมสื่อ

การจัดเก็บสื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กฝึกการสังเกต การเปรียบเทียบ การจัดกลุ่ม ส่งเสริมความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจ ช่วยเหลือ ผู้สอนไม่ควรใช้การเก็บสื่อเป็นการลงโทษเด็ก โดยดำเนินการดังนี้

๑. เก็บสื่อให้เป็นระเบียบและเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะประเภทของสื่อ สื่อที่เหมือนกันจัดเก็บหรือจัดวางไว้ด้วยกัน
๒. วางสื่อในระดับสายตาของเด็ก เพื่อให้เด็กหยิบใช้ จัดเก็บได้ด้วยตนเอง
๓. ภาชนะที่จัดเก็บสื่อควรโปร่งใส เพื่อให้เด็กมองเห็นสิ่งที่อยู่ภายในได้ง่ายและควรมีมือจับเพื่อให้สะดวกในการขนย้าย
๔. ฝึกให้เด็กรู้ความหมายของรูปภาพหรือสีที่เป็นสัญลักษณ์แทนหมวดหมู่ ประเภทสื่อ เพื่อเด็กจะได้เก็บเข้าที่ได้ถูกต้อง การใช้สัญลักษณ์ควรมีความหมายต่อการเรียนรู้ของเด็ก สัญลักษณ์ควรใช้สื่อของจริง ภาพถ่าย หรือสำเนา ภาพวาด ภาพโครงร่างหรือภาพประจุด หรือบัตรคำติดคู่กับสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง
๕. ตรวจสอบสื่อหลังจากที่ใช้แล้วทุกครั้งว่ามีสภาพสมบูรณ์ จำนวนครบถ้วนหรือไม่
๖. ซ่อมแซมสื่อชำรุด และทำเต็มส่วนที่ขาดหายไปให้ครบชุด

๙. การพัฒนาสื่อ

การพัฒนาสื่อเพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมในระดับปฐมวัยนั้น ก่อนอื่นควรได้สำรวจข้อมูลสภาพปัญหาต่างๆของสื่อทุกประเภทที่ใช้อยู่ว่ามีอะไรบ้างที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อจะได้ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับความต้องการ

แนวทางการพัฒนาสื่อ ควรมีลักษณะเฉพาะ ดังนี้

๑. ปรับปรุงสื่อให้ทันสมัยเข้ากับเหตุการณ์ ใช้ได้สะดวก ไม่ซับซ้อนเกินไป เหมาะสมกับวัยของเด็ก
๒. รักษาความสะอาดของสื่อ ถ้าเป็นวัสดุที่ล้างน้ำได้ เมื่อใช้แล้วควรได้ล้างเช็ด หรือ ปิดฝุนให้สะอาด เก็บไว้เป็นหมวดหมู่ วางเป็นระเบียบหยิบใช้ง่าย
๓. ถ้าเป็นสื่อที่ผู้สอนผลิตขึ้นมาใช้เองและผ่านการทดลองใช้มาแล้ว ควรเขียนคู่มือประกอบการใช้สื่อ โดยบอกชื่อสื่อ ประโยชน์และวิธีใช้สื่อ รวมทั้งจำนวนชิ้นส่วนของสื่อในชุดนั้นและเก็บคู่มือไว้ในซองหรือถุง พร้อมสื่อที่ผลิต
๔. พัฒนาสื่อที่สร้างสรรค์ ใช้ได้เอนกประสงค์ คือ เป็นได้ทั้งสื่อเสริมพัฒนาการและเป็นของเล่น สนุกสนานเพลิดเพลิน

แหล่งการเรียนรู้

โรงเรียนบ้านห้วยน้ำเย็นมิตรภาพที่ ๑๑๒ ได้แบ่งประเภทของแหล่งเรียนรู้ ได้ดังนี้

๑. แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล ได้แก่ วิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ที่จัดหามาเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจอย่างกระจ่างแก่เด็กโดยสอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่

- เจ้าหน้าที่ในเทศบาลตำบลทรายขาว
- เจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลทรายขาว
- พระสงฆ์
- พ่อค้า/แม่ค้า
- เจ้าหน้าที่ตำรวจ
- ผู้ปกครอง
- ช่างตัดผม / ช่างเสริมสวย
- ครู
- นักการภารโรง
- ฯลฯ

๒. แหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน ได้แก่ แหล่งข้อมูลหรือแหล่งวิทยากรต่างๆ ที่อยู่ในชุมชน มีความสัมพันธ์กับเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและประเพณีช่วยให้เด็กสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับ ประสบการณ์ใหม่ และสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของเด็กปฐมวัย

๓. สถานที่สำคัญต่างๆ ได้แก่ แหล่งความรู้สำคัญต่างๆ ที่เด็กให้ความสนใจ

๑๐.การประเมินความสามารถผู้เรียน

การประเมินความสามารถเด็กอายุ ๔ - ๖ ปี เป็นการประเมินพัฒนาการตามวัยและความสามารถด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์จิตใจ และสังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย และด้านสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ด้วยวิธีการประเมินที่เหมาะสม ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนากับเด็ก การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ ผลที่ได้จากการประเมินต้องนำมาจัดทำสารนิทัศน์หรือจัดทำข้อมูลหลักฐานหรือเอกสารอย่างเป็นระบบ ด้วยการรวบรวมผลงานสำหรับเด็กเป็นรายบุคคล ที่สามารถบอกเรื่องราวหรือประสบการณ์ที่เด็กได้รับว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ทั้งนี้ ให้นำข้อมูลผลการประเมินมาพิจารณาปรับปรุงวางแผนการจัดกิจกรรม และส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตรอย่างต่อเนื่องการประเมินความสามารถผู้เรียนควรยึดหลักดังนี้

๑. ประเมินอย่างเป็นระบบ
๒. ประเมินเด็กครบทุกด้านอย่างเป็นองค์รวม
๓. ประเมินเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องตลอดปี
๔. ประเมินตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวัน ด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย
๕. ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน
๖. สรุปผลการประเมินจัดทำข้อมูลและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาเด็ก

๑๑. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

การบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยเป็นการดำเนินงานที่นำไปสู่สัมฤทธิ์ผลของการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการศึกษา ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรปฐมวัยให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานอย่างมีระบบและต่อเนื่อง การเป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย การสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร การส่งเสริมให้ครูปฐมวัยนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้อย่างเป็นระบบ ผู้สอนระดับปฐมวัยและบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีพัฒนาการตามความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาปฐมวัย ความสามารถเมื่อจบชั้นปีที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย การให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาพฤติกรรมด้วยความเข้าใจ ด้วยวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสม จะช่วยให้เด็กเติบโตอย่างมีคุณภาพ การจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะเป็นการเปิดโอกาสให้สามารถจัดการศึกษาได้หลายรูปแบบ และการเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้าใจพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กให้เกิดการเชื่อมโยงในการจัดการศึกษาทั้งสองระดับ

แนวทางการดาเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เป็นหัวใจสำคัญของการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย ของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจึงมีบทบาทสำคัญในการดาเนินการบริหาร จัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพเด็กการบริหารจัดการหลักสูตรปฐมวัย จึงประกอบด้วย บุคคลที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ซึ่งมีบทบาทหน้าที่สำคัญ ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

๑. ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทที่สำคัญดังนี้

๑) ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.๒๕๖๘ และมีวิสัยทัศน์ในการบริหาร จัดการศึกษาตามหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

๒) เป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยร่วมให้ความเห็นชอบ กำหนดวิสัยทัศน์ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กทุกช่วงอายุ

๓) คัดเลือกบุคลากรที่ท ำงานกับเด็กได้แก่ผู้สอน พี่เลี้ยงโดยค ำ เนิงถึงความเหมาะสมและ คุณสมบัติของบุคลากร เช่น

- มีวุฒิทางการศึกษาด้านการอนุบาลศึกษา/การศึกษาปฐมวัยหรือผ่านการอบรม เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย
- มีความรักเด็ก จิตใจดี มีอารมณ์ขันและใจเย็น ให้ความเป็นกันเองกับเด็กอย่างเสมอภาค
- มีบุคลิกของความเป็นผู้สอน เข้าใจและยอมรับธรรมชาติของเด็กตามวัย
- พูดจาสุภาพเรียบร้อยชัดเจนเป็นแบบอย่างได้
- มีความเป็นระเบียบ สะอาด และรู้จักประหยัด
- มีความอดทน ขยันซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่และการปฏิบัติต่อเด็ก
- มีอารมณ์ร่วมกับเด็กรู้จักรับฟังพิจารณาเรื่องราวปัญหาต่างๆของเด็กและตัดสินใจ ปัญหาต่างๆ อย่างมีเหตุผลด้วยความเป็นธรรม
- มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี

๔) ส่งเสริมและจัดบริการทางการศึกษาให้เด็กได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึงเสมอภาค และปฏิบัติกรับเด็กตามเกณฑ์ที่กำหนด

๕) ส่งเสริมให้ผู้สอนและผู้ปฏิบัติงานกับเด็กได้พัฒนาตนเองให้มีความรู้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

๖) สร้างความร่วมมือและประสานกับบุคลากรทุกฝ่ายในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

๗) จัดให้มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับตัวเด็กงานวิชาการหลักสูตรอย่างเป็นระบบและมี การประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษา

๘) สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อม สื่อวัสดุอุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

๙) นิเทศ กำกับติดตามการใช้หลักสูตร โดยจัดให้มีระบบนิเทศภายในอย่างมีระบบ

๑๐) กำกับติดตามให้มีการประเมินคุณภาพภายในระดับปฐมวัยในสถานศึกษาและนำผลจากการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพเด็ก

๑๑) กำกับติดตามให้มีการประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อนำผลจากการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาสาระของหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กบริบทสังคม และให้มีความทันสมัย

๒. ผู้สอนปฐมวัย

การพัฒนาคุณภาพเด็ก โดยถือว่าเด็กมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้เด็กสามารถพัฒนาตนตามธรรมชาติสอดคล้องกับพัฒนาการและเต็มตามศักยภาพ ผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดทำหลักสูตร พัฒนาหลักสูตรและนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ ทำให้กระบวนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้สอนจึงควรมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

๑) บทบาทในฐานะผู้บริหารหลักสูตร

๑.๑. ทำหน้าที่วางแผน จัดทำหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้การประเมินพัฒนาการ

๑.๒. จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ให้เด็กมีอิสระในการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้เด็กเล่น/ทำงานและเรียนรู้ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๑.๓. ประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น

๒) บทบาทในฐานะผู้เสริมสร้างการเรียนรู้

๒.๑. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เด็กกำหนดขึ้นด้วยตัวเอง และผู้สอนกับเด็กร่วมกันกำหนด เพื่อพัฒนาเด็กให้ครอบคลุมทุกด้าน ในชีวิตประจำวันในการแสวงหาคำตอบ หรือหาคำตอบในสิ่งที่เด็กเรียนรู้ อย่างมีเหตุผล

๒.๒. จัดประสบการณ์กระตุ้นให้เด็กร่วมคิดแก้ปัญหา ค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง ด้วยวิธีการศึกษาที่นำไปสู่การใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง

๒.๓. จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สร้างเสริมให้เด็กปฏิบัติผ่านการเล่น ได้เต็มศักยภาพและความสามารถของเด็กแต่ละคน

๒.๔.สอดแทรกการอบรมด้านจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้
กิจวัตรประจำวันและกิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ

๒.๕.จัดกิจกรรมการเล่นที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์
กับผู้อื่นและเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ

๒.๖.ใช้ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนและเด็กในการด าเนินกิจกรรมการเรียนการสอน
อย่างสม่ำเสมอ

๒.๗.จัดการประเมินพัฒนาการที่สอดคล้องกับสภาพจริงและนำผลการประเมินมาปรับปรุง
พัฒนาคุณภาพเด็กเต็มศักยภาพและการจัดประสบการณ์ของตนให้มีประสิทธิภาพ

๓) บทบาทในฐานะผู้ดูแลเด็ก

๓.๑.สังเกตและส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้านทั้งทางด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์จิตใจ
และสังคม ด้านความเป็นพลเมืองและความเป็นไทย ด้านสติปัญญา

๓.๒.เด็กช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน

๓.๓.เด็กมีความเชื่อมั่นมีความภูมิใจในตนเองและกล้าแสดงออก

๓.๔.การเรียนรู้หน้าที่ความมีวินัยและการมีนิสัยที่ดี

๓.๕.จำแนกพฤติกรรมเด็กและสร้างเสริมลักษณะนิสัยและแก้ปัญหาเฉพาะบุคคล

๓.๖.ประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา บ้าน และชุมชน เพื่อให้เด็กได้พัฒนาเต็มตาม
ศักยภาพและมีมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๔) บทบาทในฐานะนักพัฒนาเทคโนโลยีการสอน

๔.๑.นำนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการสอนมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพบริบทสังคม ชุมชน
และท้องถิ่น

๔.๒.ใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนในการเสริมสร้างการเรียนรู้ให้แก่เด็ก

๔.๓.จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร/ กระบวนการเรียนรู้และพัฒนา
สื่อการเรียนรู้

๔.๔.พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้มีคุณลักษณะของผู้ใฝ่รู้มีวิสัยทัศน์และทันสมัย
ทันเหตุการณ์ในยุคของข้อมูลข่าวสาร

๓. พ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

ผู้สอนระดับปฐมวัยและพ่อแม่หรือผู้ปกครองควรสื่อสารกันตลอดเวลา เพื่อสร้างความเข้าใจ
และร่วมมือกันในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็กพ่อแม่หรือผู้ปกครองควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

๓.๑.มีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็น เพื่อนำไปกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษา
และให้ความเห็นชอบ กำหนด แผนการเรียนรู้ของเด็กร่วมกับผู้สอน

๓.๒.ร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา และกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กตามศักยภาพ โดยเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว เพื่อให้การเรียนรู้ของเด็กต่อเนื่อง และมีความหมายต่อเด็ก

๓.๓.เป็นเครือข่ายการเรียนรู้จัดบรรยากาศภายในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้

๓.๔.สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น

๓.๕.อบรมเลี้ยงดูเอาใจใส่ให้ความรักความอบอุ่นส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก

๓.๖.ป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ตลอดจนส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยประสานความร่วมมือกับผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

๓.๗.เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และมีคุณธรรม นำไปสู่การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้

๓.๘.มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเด็กและในการประเมินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

๔. ชุมชน/ท้องถิ่น

ชุมชนท้องถิ่นมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยการประสานความร่วมมือเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ดังนั้นชุมชนจึงมีบทบาทในการจัดการศึกษาปฐมวัยดังนี้

๔.๑.มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการบริหารจัดการของสถานศึกษา ในบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา สมาคม / ชมรมผู้ปกครอง

๔.๒. มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการของสถานศึกษา

๔.๓. เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้เด็กได้เรียนรู้มีประสบการณ์จากสถานการณ์จริง

๔.๔. ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

๔.๕. ประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

๔.๖. มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา โดยทำหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การพัฒนาผู้สอนและบุคลากรปฐมวัย

การพัฒนาผู้สอนและบุคลากรปฐมวัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องมีความสำคัญมากในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เพราะเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้สอนให้สามารถนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการออกแบบพัฒนาหลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมในและนอกห้องเรียน การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้การวัดและประเมินพัฒนาการ โดยความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาปฐมวัย ความสามารถเมื่อจบชั้นปีของหลักสูตรสถานศึกษาเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพเด็ก สถานศึกษาจึงควรกำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลากรปฐมวัยดังนี้

๑) สำรวจและประเมินความต้องการในการพัฒนาตนเองของผู้สอนและบุคลากรปฐมวัยและนำข้อมูลมาจัดทำแผนการพัฒนาตนเองทั้งแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว

๒) พัฒนาบุคลากรปฐมวัย ในด้านการพัฒนาหลักสูตรการออกแบบการจัดประสบการณ์เทคนิค วิธีการจัดประสบการณ์เทคนิคการควบคุมชั้นเรียน และด้านอื่นๆ ทั้งนี้การจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากร ควรใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย เช่นการอบรมเชิงปฏิบัติการ การประชุมสัมมนา การศึกษาดูงาน การจัดกิจกรรม PLC เป็นต้น

๓) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีมุมความรู้ โดยการจัดหาเอกสารด้านหลักสูตรแนวทางการจัดประสบการณ์ ตลอดจนองค์ความรู้ด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อเปิดโอกาสให้ครูปฐมวัยศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

๔) ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรปฐมวัยมีโอกาสนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันร่วมปรึกษาและวางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกับครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อให้ครูเข้าใจบทบาทหน้าที่และภารกิจของตนในการนำหลักสูตรไปสู่ปฏิบัติส่งผลดีต่อการทำงานร่วมกันในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นการเชื่อมต่อในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ได้เป็นอย่างดี

การสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร

การพัฒนาหลักสูตรและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพ.ศ. ๒๕๖๘ มีความจำเป็นอย่างยั้งที่สถานศึกษาต้องจัดหางบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑) จัดหาและจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอสำหรับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การจัดงบประมาณส่งเสริมกิจกรรม การเรียนรู้/โครงการการพัฒนาเด็กนอกสถานที่พัฒนาบุคลากร การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการระดับปฐมวัยและการนิเทศ กำกับติดตาม

๒) จัดหา จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ เพื่อจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน จัดซื้อและจัดหาสื่อของเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กตามมุมประสบการณ์ต่างๆ การพัฒนาสนามเด็กเล่นและแหล่งเรียนรู้

ที่หลากหลาย รวมถึงการจัดเตรียมของใช้ส่วนตัวให้แก่เด็กตามความจำเป็น เพื่อการดูแลอนามัยส่วนบุคคล และการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของเด็กได้อย่างสะดวกและปลอดภัย

๓) กำกับติดตามการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า

๔) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานเอกชน ในการสนับสนุน การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้เป็นไปตามหลักการพัฒนาเด็กทุกช่วงวัย ระดมทรัพยากรในการจัดหาครู ที่มีคุณวุฒิหรือประสบการณ์ด้านการศึกษาระดับปฐมวัย พี่เลี้ยงเด็ก ภูมิปัญญาท้องถิ่นรวมถึงการพัฒนาสภาพแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้การนิเทศ ติดตาม การนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติ

การนิเทศ กำกับติดตามการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ เป็นกระบวนการสำคัญในการควบคุมคุณภาพ การจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรใช้วิธีการ ที่หลากหลาย เช่น การตรวจเยี่ยม การสังเกตการณ์สอนในชั้นเรียน การสอนแนะ (Coaching) การตรวจแผน การจัดประสบการณ์ ทั้งนี้ควรดำเนินการนิเทศ กำกับติดตามอย่างเป็นระบบและเป็นกัลยาณมิตร เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันโดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑) ประชุมผู้บริหารและครูปฐมวัย เพื่อร่วมกันกำหนดความต้องการและช่วงเวลาในการจัดทำปฏิทิน การนิเทศหรือแผนการนิเทศ กำกับติดตามที่เหมาะสม ต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม

๒) สร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีในการจัดกิจกรรมการนิเทศ กำกับติดตาม ให้แก่บุคลากร ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

๓) ดำเนินการนิเทศ กำกับติดตาม ตามแผนการนิเทศและนำผลการนิเทศมาวางแผน เพื่อจัดกิจกรรม ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรปฐมวัยตามความต้องการจำเป็นอย่างต่อเนื่อง

๔) นำข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับจากการนิเทศ กำกับติดตาม มาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนา หลักสูตร สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเป็นกระบวนการเชิงระบบเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและสารสนเทศ ที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาคุณภาพของหลักสูตร การปรับปรุงพัฒนา หลักสูตรการบริหาร หลักสูตรและการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยให้เหมาะสมต่อไป ซึ่งแนวทาง การประเมินหลักสูตร สถานศึกษาปฐมวัยประกอบด้วย

๑. การประเมินก่อนนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยไปใช้ เป็นการประเมินกระบวนการร่างหลักสูตร สถานศึกษาปฐมวัยควรดำเนินการดังนี้

๑) การวิเคราะห์ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้ในการร่างหลักสูตรสถานศึกษา ปฐมวัย โดยวิเคราะห์ข้อมูลและสารสนเทศจากการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยฉบับเดิมศึกษา ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการใช้หลักสูตรที่ผ่านมา มีผลสำเร็จจะไรบ้าง มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้างในการใช้

หลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น การประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐาน การศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา การประเมินพัฒนาการ นโยบายทางการศึกษาของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ผลการสอบถามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้ได้สารสนเทศ ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการร่างหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

๒) การตรวจสอบคุณภาพของร่างหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เป็นการประเมินเอกสารหลักสูตร สถานศึกษาปฐมวัย เพื่อพิจารณาความสอดคล้องเหมาะสมเกี่ยวกับองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตรสถานศึกษา ปฐมวัย โดยใช้วิธีการสอบถามความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้สอน ผู้บริหาร สถานศึกษา กรรมการ สถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน องค์กรผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ได้สารสนเทศที่จะนำไปใช้ ในการปรับปรุงและแก้ไขเอกสารหลักสูตรให้มีความเหมาะสม และมีคุณภาพ

๓) การประเมินความพร้อมก่อนนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการประเมินความพร้อมและความพอเพียง ด้านปัจจัยหรือทรัพยากรในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ได้แก่ ด้านบุคลากรมีจำนวนพอเพียงหรือไม่ มีคุณลักษณะพร้อมที่จะจัดประสบการณ์มากนักน้อยเพียงใด ด้านเอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร มีความพร้อมและพอเพียงต่อการจัดประสบการณ์หรือไม่ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัด ประสบการณ์มีพอเพียงหรือไม่ เพื่อการจัดการพัฒนาหรือการจัดซื้อจัดหาให้ทันต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ปฐมวัย ประเมิน โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม การตรวจสอบรายการ หรือการสอบถาม

๒. การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เป็นการประเมินกระบวนการใช้หลักสูตร เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตร เพื่อศึกษาความก้าวหน้าของการใช้หลักสูตรเป็นระยะ ๆ เพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรเป็นไปตามแผนการดำเนินงาน ที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร ควรมีการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดบ้าง ประเด็นการประเมิน ได้แก่ วางแผนการใช้หลักสูตรเตรียมความพร้อมและบุคลากร การนิเทศ การอบรมและพัฒนาครูและบุคลากร เพิ่มเติมระหว่าง การใช้หลักสูตรปัจจัยและสิ่งสนับสนุนการใช้หลักสูตรประเด็นการประเมินเกี่ยวกับการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ได้แก่ การจัดกิจกรรมและพฤติกรรม การจัดการเรียนรู้การจัดการชั้นเรียน การเลือกและใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ ความรู้ความสามารถของครูและบุคลากร และประเด็นประเมินเกี่ยวกับการจัดมุมประสบการณ์ ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรระหว่างการใช้ ด้วยวิธีการนิเทศ ติดตาม การสอบถาม การสนทนากลุ่มหรือ การสังเกต

๓. การประเมินหลังการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เป็นการประเมินหลักสูตรทั้งระบบ หลังจากดำเนินการใช้หลักสูตรครบวงจรแล้ว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของ หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยและสรุปผลภาพรวมของหลักสูตรที่จัดทำว่าบรรลุผลตามเป้าหมายของหลักสูตร สถานศึกษาปฐมวัยหรือไม่ บรรลุผลมากน้อยเพียงใด ต้องมีการปรับปรุงหรือพัฒนาส่วนใดบ้าง ปรับปรุงหรือพัฒนา

อย่างไร ประเด็นการประเมินเกี่ยวกับประสิทธิผลของหลักสูตร ได้แก่ การบรรลุผลตามความสามารถผู้เรียนเมื่อจบ
ชั้นปี การบรรลุผลตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่กำหนดไว้ประเด็นการประเมินเกี่ยวกับ
ประสิทธิภาพของหลักสูตร ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาที่การจัดประสบการณ์
การเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ การบริหารจัดการหลักสูตรและการเชื่อมต่อ
ของการศึกษา ประเมินโดยใช้วิธีการตรวจสอบ รายการ การศึกษาเอกสาร การสอบถาม หรือการสนทนากลุ่ม

๑๒. การเชื่อมต่อของการศึกษา

การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยลำดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ มีความสำคัญอย่างยิ่ง
เพราะจะทำให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็กทุกคนเข้าใจพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กสามารถสร้างหลักสูตรที่เชื่อมต่อ
ระดับการศึกษาและจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กแต่ละคน
เพื่อให้เด็กทุกคนสามารถพัฒนาและเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมตามวัยบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จึงต้องให้
ความสนใจต่อการช่วยลดช่องว่างของความไม่เข้าใจในการจัดการศึกษาทั้งสองระดับ ซึ่งจะส่งผลต่อการจัด
การเรียนการสอน ตัวเด็ก ผู้สอน ผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆทั้งระบบ ผู้สอนระดับปฐมวัยรับผู้สอน
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ต้องสร้างความเข้าใจร่วมกัน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอนระดับปฐมวัย
และ ผู้สอนระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ พ่อแม่ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรให้การสนับสนุนและ
ช่วยเหลือที่เหมาะสม เพื่อให้เด็กสามารถปรับตัวรับความเปลี่ยนแปลงในช่วงรอยเชื่อมต่อได้เป็นอย่างดีสามารถ
พัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างราบรื่นและ ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายหลักสูตรที่กำหนดไว้ บทบาทของบุคลากร
ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างรอยเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ การสร้างความเข้าใจ
ของผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระหว่างการศึกษาระดับปฐมวัยและระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑
ควรประสานงานและเรียนรู้ลักษณะการจัดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อร่วมมือส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก
ให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง สัมพันธ์ ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งและควรดำเนินการ ดังนี้

๑.ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทเป็นผู้นำในการสร้างรอยเชื่อมต่อระหว่างหลักสูตร
การศึกษาปฐมวัยกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยศึกษาหลักสูตรทั้งสอง
ระดับ เพื่อทำความเข้าใจและจัดระบบการบริหารงานด้านวิชาการที่จะเอื้อต่อการสร้างรอยเชื่อมต่อการศึกษา
ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการดังนี้

๑.๑ จัดประชุมสร้างความเข้าใจให้ผู้สอนระดับปฐมวัยและผู้สอนระดับประถมศึกษาปีที่ ๑
เพื่อร่วมกันสร้างแนวปฏิบัติเกี่ยวกับรอยเชื่อมต่อของการศึกษาปฐมวัยและชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

๒.ครูผู้สอนระดับปฐมวัย

ผู้สอนระดับปฐมวัยต้องศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการเรียนรู้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และสร้างความเข้าใจให้กับพ่อแม่ผู้ปกครองและบุคลากรอื่นๆ รวมทั้งช่วยเหลือเด็กในการปรับตัวก่อนเลื่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยผู้สอนระดับปฐมวัยควรดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยส่งต่อให้ผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อช่วยให้ผู้สอนระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ ศึกษาและทำความเข้าใจเด็กรายบุคคล ซึ่งจะช่วยเหลือเด็กในการปรับตัวเข้ากับการเรียนรู้ใหม่ได้ดีขึ้น

๒.๒ สร้างความเข้าใจร่วมกับเด็กปฐมวัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่๑ เพื่อให้เด็กเกิดเจตคติที่ดีและปรับตัวได้ดีขึ้น

๒.๓ จัดกิจกรรมให้เด็กปฐมวัยได้คุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมของห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่๑ เช่นการเยี่ยมห้องเรียน การสำรวจอาคารเรียน อาคารประกอบ และห้องปฏิบัติการต่างๆ เป็นต้น

๒.๔ จัดเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้และมีประสบการณ์พื้นฐานที่สอดคล้องกับรอยเชื่อมต่อในการเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่๑ เช่น จัดกิจกรรมบทบาทสมมติในการนั่งเก้าอี้ฝึกการจัดเก็บกระเป๋าท้าย - เก้าอี้และอุปกรณ์ของใช้ส่วนตัวและจำลองสถานการณ์การเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เป็นต้น

๓. ผู้สอนระดับประถมศึกษา

ผู้สอนระดับประถมศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการเด็กปฐมวัยและมีเจตคติที่ดีต่อการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อนำมาเป็นข้อมูลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ให้ต่อเนื่องกับการพัฒนาเด็กในระดับปฐมวัย โดยผู้สอนระดับประถมศึกษา ควรดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ จัดกิจกรรมสร้างความคุ้นเคยให้เด็กพ่อแม่และผู้ปกครอง มีโอกาสได้ทำความรู้จักกับผู้สอนและห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ก่อนเปิดภาคเรียน

๓.๒ จัดห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ให้มีบรรยากาศที่อบอุ่นปลอดภัยและมีพื้นที่สำหรับเปิดโอกาสให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมอย่างอิสระ เช่น ชั้นวางหนังสือและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อช่วยให้เด็กได้ปรับตัวและเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

๓.๓ วางแผนและออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมต่อกับระดับปฐมวัยควรจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความคุ้นเคยกับเด็กที่เข้าเรียน ประมาณ ๒ - ๔ สัปดาห์ โดยร่วมกันสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับการปฏิบัติตน ซึ่งจะช่วยให้เด็กคุ้นเคยและสามารถปรับตัวเพื่อเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

๓.๔ ศึกษาข้อมูลของเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อจัดการเรียนรู้ให้กับเด็กอย่างเหมาะสม หากพบเด็กมีความต้องการจำเป็นพิเศษ หรือมีลักษณะเฉพาะ ควรจัดกิจกรรมช่วยเหลือหรือส่งเสริมให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน

๓.๕ เผยแพร่ข่าวสารด้านการเรียนรู้และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กพ่อแม่ผู้ปกครอง และชุมชน โดยจัดทำจุลสาร แผ่นพับหรือใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook และ Group Line เป็นต้น

๔. พ่อแม่ผู้ปกครอง

พ่อแม่ผู้ปกครองเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมการศึกษาของบุตรหลาน และเพื่อช่วยบุตรหลานของตนเองในการศึกษาต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ พ่อแม่ผู้ปกครองควรดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ ศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตรของการศึกษาทั้งสองระดับ

๔.๒ จัดหาหนังสืออุปกรณ์ที่เหมาะสมกับวัยเด็ก

๔.๓ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุตรหลาน ให้ความรักความเอาใจใส่ดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด

๔.๔ จัดเวลาในการทำกิจกรรมร่วมกับบุตรหลาน เช่น เล่นนิทาน อ่านหนังสือร่วมกัน สนทนาพูดคุยซักถามปัญหาในการเรียน ให้การเสริมแรงและให้กำลังใจ

๔.๕ ร่วมมือกับผู้สอนและสถานศึกษาในการช่วยเตรียมตัวบุตรหลาน เพื่อช่วยให้บุตรหลานของตนปรับตัวได้ดีขึ้น

การจัดการเรียนรู้ในระดับปฐมวัยตามหลักสูตรปฐมวัยพ.ศ. ๒๕๖๘ เป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการด้านสุขภาวะทางกาย ด้านอารมณ์จิตใจ และสังคม ด้านความเป็นพลเมือง และความเป็นไทย ด้านสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัยความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยให้ความสำคัญกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กิจวัตรประจำวัน ในระดับปฐมวัยมีความยืดหยุ่น เน้นการช่วยเหลือตนเองและส่งเสริมทักษะที่จำเป็น ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ต่อไป ดังนั้นเด็กที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย จึงมีความสามารถผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาระดับชั้นปฐมวัยความสามารถเมื่อจบชั้นปีของเด็กอายุ ๔ - ๖ ปี ตามที่ระบุไว้ในหลักสูตร อย่างไรก็ตามเด็กปฐมวัยมักถูกคาดหวังว่าจะต้องมีความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ทางวิชาการในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ทั้งที่เป้าหมายหลักในการจัดการศึกษาปฐมวัย คือ การช่วยให้เด็กพัฒนา ความสามารถ ความเข้าใจ และการแสดงพฤติกรรมพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา การเรียนรู้ที่ผ่านประสบการณ์สำคัญตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยดังกล่าว จะช่วยให้เด็กเกิดทักษะนำไปสู่ความพร้อมในการเรียนรู้และประสบความสำเร็จในการเรียนที่มีลักษณะอย่างเป็นทางการของระดับประถมศึกษาได้เป็นอย่างดี และมีทักษะจำเป็นสำหรับความพร้อมในการเรียนรู้สำหรับเด็กชั้นปฐมวัยศึกษากับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ประกอบด้วยทักษะที่สำคัญ ดังนี้

๑. ทักษะการช่วยเหลือตนเอง เด็กสามารถใช้ห้องน้ำ ห้องส้วมได้ด้วยตนเอง แต่งกายได้เอง เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นเสร็จและช่วยทำความสะอาด ร้องขอให้ช่วยเมื่อจำเป็น

๒. ทักษะการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ เด็กสามารถวิ่งได้อย่างราบรื่น วิ่งก้าวกระโดดได้ กระโดดด้วยสองขา ถือจับขว้างกระดอนลูกบอลได้ ปีนป่ายเครื่องเล่นสนามได้

๓. ทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็ก เด็กสามารถใช้มือประสานสัมพันธ์กับตาและหยิบจับอุปกรณ์วาดภาพ และเขียนวาดภาพคนมีแขนขา และส่วนต่างๆของร่างกาย ตัดตามรอยเส้นและรูปต่างๆ เขียนตามแบบอย่างได้

๔. ทักษะภาษาและการรู้หนังสือ เป็นทักษะกระบวนการที่เกิดขึ้นตั้งแต่แรกเกิดและมีการพัฒนาต่อเนื่องไปตลอดทุกช่วงวัย เป็นทักษะจำเป็นที่เด็กสามารถพูดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ฟังและปฏิบัติตามคำชี้แจงง่ายๆ ฟังเรื่องราวและคำคล้องจองต่างๆ อย่างสนใจ เข้าร่วมฟังและสนทนาอภิปรายในเรื่องต่างๆ ผลัดกันพูดโต้ตอบ เล่าเรื่องและทบทวนเรื่องราวหรือประสบการณ์ต่างๆ ตามลำดับเหตุการณ์ เล่าเรื่องจากหนังสือภาพอย่างเป็นเหตุเป็นผล อ่านหรือจดจำคำบางคำที่มีความหมายต่อตนเอง เขียนชื่อของตนเองได้ เขียนคำที่มีความหมายต่อตนเอง โดยประดิษฐ์คำด้วยตนเอง (Invented spelling) มีความคิดรวบยอด ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับรูปแบบและความหมายของภาษาเขียนที่ปรากฏตามสื่อสิ่งพิมพ์รูปแบบต่างๆ (Concepts of prints)

๕. ทักษะการคิดเด็กสามารถแลกเปลี่ยนความคิดและให้เหตุผลได้ จดจำภาพและวัตถุที่เหมือนและต่างกันได้ ใช้คำใหม่ๆในการแสดงความคิดความรู้สึกถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังเปรียบเทียบจำนวนของวัตถุ ๒ กลุ่มโดยใช้คำ “มากกว่า” “น้อยกว่า” “เท่ากัน” อธิบายเหตุการณ์/เวลาตามลำดับอย่างถูกต้อง เชื่อมโยงเวลากับกิจวัตรประจำวัน

๖. ทักษะทางสังคมและอารมณ์ เช่น ปรับตัวตามสถานการณ์ใช้คำพูด เพื่อแก้ไขข้อขัดแย้ง นั่งได้นาน ๔ - ๑๐ นาที เพื่อฟังเรื่องราวหรือทำกิจกรรม ทำงานจนเสร็จร่วมมือกับคนอื่นและผลัดกันเล่น ควบคุมอารมณ์ตนเองได้ เมื่อกังวลหรือตื่นเต้นหยุดเล่นและทำในสิ่งที่ผู้ใหญ่ต้องการให้ทำได้ภูมิใจในความสำเร็จของตนเอง ด้วยเหตุผลดังกล่าวถ้าผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยเข้าใจความแตกต่างของการเรียนรู้ระหว่างเด็กปฐมวัยกับเด็กประถมศึกษาแล้วทุกฝ่ายจะสามารถร่วมกันพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับความพร้อมในการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสม และหลีกเลี่ยงที่จะเน้นเฉพาะทักษะอ่านเขียนเรียนเลขและเรียนรู้แบบท่องจำให้กับเด็ก ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการที่จำเป็นสำหรับความสำเร็จทางวิชาการของเด็กในอนาคต หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยจึงมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างสมดุลทุกด้านมากกว่าการเน้นทักษะการอ่านเขียนเรียนเลข การปรับตัวของเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อระหว่างชั้นเรียนอนุบาล และประถมศึกษาเป็นสิ่งสำคัญต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา และการช่วยเหลือที่เหมาะสมจากครูพ่อแม่ผู้ปกครอง ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรปฐมวัยพุทธศักราช ๒๕๖๘

ภาคผนวก ก

การกำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ - ๓

ตามหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๘ (สำหรับเด็กอายุ ๔ - ๕ ปี)

ปฏิทินวิชาการชั้นอนุบาลปีที่ ๒ - ๓
กำหนดหน่วยการจัดการเรียนรู้ ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ - ๓ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๘

สัปดาห์ที่	วัน เดือน ปี	ภาคเรียนที่ ๑	
		ชั้นอนุบาล ๒	ชั้นอนุบาล ๓
		หน่วย	หน่วย
๑	๑๖ พ.ค. ๒๕๖๘	ปฐมนิเทศ	ปฐมนิเทศ
๒	๑๙ - ๒๓ พ.ค. ๒๕๖๘	โรงเรียนของเรา	โรงเรียนของเรา
๓	๒๖ - ๓๐ พ.ค. ๒๕๖๘	ร่างกายของฉัน	ร่างกายของฉัน
๔	๔ - ๖ มิ.ย. ๒๕๖๘	หนูทำได้	หนูทำได้
๕	๙ - ๑๓ มิ.ย. ๒๕๖๘	ครอบครัวของฉัน	ครอบครัวของฉัน
๖	๑๖ - ๒๐ มิ.ย. ๒๕๖๘	อาหารดีมีประโยชน์	อาหารดีมีประโยชน์
๗	๒๓ - ๒๗ มิ.ย. ๒๕๖๘	ข้าว	ข้าว
๘	๓๐ มิ.ย. - ๔ ก.ค. ๒๕๖๘	ฝนจำ	ฝนจำ
๙	๗ - ๙ ก.ค. ๒๕๖๘	คณิตคิดสนุก	คณิตคิดสนุก
๑๐	๑๔ - ๑๘ ก.ค. ๒๕๖๘	ชุมชนของเรา	ชุมชนของเรา
๑๑	๒๑ - ๒๕ ก.ค. ๒๕๖๘	ในหลวงของฉัน	ในหลวงของฉัน
๑๒	๒๙ ก.ค. - ๑ ส.ค. ๒๕๖๘	ดอกไม้แสนสวย	ดอกไม้แสนสวย
๑๓	๔ - ๘ ส.ค. ๒๕๖๘	แม่ผู้มีพระคุณ (วันแม่แห่งชาติ)	แม่ผู้มีพระคุณ (วันแม่แห่งชาติ)
๑๔	๑๓ - ๑๕ ส.ค. ๒๕๖๘	ฉันรักเมืองไทย	ฉันรักเมืองไทย
๑๕	๑๘ - ๒๒ ส.ค. ๒๕๖๘	ของเล่นของใช้	ของเล่นของใช้
๑๖	๒๕ - ๒๙ ส.ค. ๒๕๖๘	ต้นไม้ที่รัก	ต้นไม้ที่รัก
๑๗	๑ - ๕ ก.ย. ๒๕๖๘	การคมนาคม	การคมนาคม
๑๘	๘ - ๑๒ ก.ย. ๒๕๖๘	วันสารทเดือนสิบ	วันสารทเดือนสิบ
๑๙	๑๕ - ๑๙ ก.ย. ๒๕๖๘	โครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย	โครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย
๒๐	๒๒ - ๒๖ ก.ย. ๒๕๖๘	ประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย	ประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

หมายเหตุ * หน่วยการเรียนรู้สามารถยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนได้ตามความสนใจของนักเรียน กิจกรรมของโรงเรียน
และปฏิทินของราชการ

ปฏิทินวิชาการชั้นอนุบาลปีที่ ๒ - ๓
กำหนดหน่วยการจัดการเรียนรู้ ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ - ๓ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๘

สัปดาห์ที่	วัน เดือน ปี	ภาคเรียนที่ ๒	
		ชั้นอนุบาล ๒	ชั้นอนุบาล ๓
		หน่วย	หน่วย
๑	๓ - ๗ พ.ย. ๒๕๖๘	วันเพ็ญเดือนสิบสอง	วันเพ็ญเดือนสิบสอง
๒	๑๐ - ๑๔ พ.ย. ๒๕๖๘	ฝึกสด สะอาด	ฝึกสด สะอาด
๓	๑๗ - ๒๑ พ.ย. ๒๕๖๘	ขนาด รูปร่าง รูปทรง	ขนาด รูปร่าง รูปทรง
๔	๒๔ - ๒๘ พ.ย. ๒๕๖๘	ฤดูร้อน	ฤดูร้อน
๕	๑ - ๔ ธ.ค. ๒๕๖๘	วันพ่อแห่งชาติ	วันพ่อแห่งชาติ
๖	๘ - ๑๒ ธ.ค. ๒๕๖๘	สัตว์น่ารัก	สัตว์น่ารัก
๗	๑๕ - ๑๙ ธ.ค. ๒๕๖๘	ฤดูหนาว	ฤดูหนาว
๘	๒๒ - ๒๖ ธ.ค. ๒๕๖๘	โลกสวยด้วยสีส้น	โลกสวยด้วยสีส้น
๙	๒๙ ธ.ค. - ๓๐ ธ.ค. ๒๕๖๘	สุขสันต์วันปีใหม่	สุขสันต์วันปีใหม่
๑๐	๕ - ๙ ม.ค. ๒๕๖๙	วันเด็กวันครู	วันเด็กวันครู
๑๑	๑๒ - ๑๕ ม.ค. ๒๕๖๙	แรงและพลังงานในชีวิตประจำวัน	แรงและพลังงานในชีวิตประจำวัน
๑๒	๑๘ - ๒๓ ม.ค. ๒๕๖๙	เสียงรอบตัว	เสียงรอบตัว
๑๓	๒๖ - ๓๐ ม.ค. ๒๕๖๙	เงิน	เงิน
๑๔	๒ - ๖ ก.พ. ๒๕๖๙	คืนวันผันเปลี่ยน	คืนวันผันเปลี่ยน
๑๕	๙ - ๑๓ ก.พ. ๒๕๖๙	เทคโนโลยีและการสื่อสาร	เทคโนโลยีและการสื่อสาร
๑๖	๑๖ - ๒๐ ก.พ. ๒๕๖๙	हनุ่ย์รักการอ่าน	हनุ่ย์รักการอ่าน
๑๗	๒๓ - ๒๗ ก.พ. ๒๕๖๙	हनุ่ย์ด้านทจริต	हनุ่ย์ด้านทจริต
๑๘	๔ - ๖ มี.ค. ๒๕๖๙	हनุ่ย์การรู้ระยะที่ ๑ (Project Approach)	हनุ่ย์การรู้ระยะที่ ๑ (Project Approach)
๑๙	๙ - ๑๓ มี.ค. ๒๕๖๙	हनุ่ย์การรู้ระยะที่ ๒	हनุ่ย์การรู้ระยะที่ ๒
๒๐	๑๖ - ๒๐ มี.ค. ๒๕๖๙	ประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย	ประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

หมายเหตุ * หน่วยการเรียนรู้สามารถยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนได้ตามความสนใจของนักเรียน กิจกรรมของโรงเรียน
และปฏิทินของราชการ

โรงเรียนชุมชนพิบูลสงคราม

อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๓
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน